ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

ПОГОДЖУВАЛЬНА РАДА

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Головна інтрига — політреформа

Головною інтригою цього парламентського тижня знову має стати політична реформа. Проте погоджувальна рада лідерів комітетів та депутатських фракцій і груп не визначилася, коли саме буде розглянуто проекти конституційних змін. На погоджувальній раді лунали різні пропозиції стосовно розгляду проектів законів про внесення змін до Конституції: або розглядати одночасно і в один день — у середу — два законопроекти (№ 4180 від парламентської більшості та № 3207 від опозиції), або розглянути цього тижня лише один законопроект № 4180, а другий — наступного.

(Закінчення на 2-й стор.)

ОФІЦІЙНО

Візит словацького прем’єра

В Україні з дводенним офіційним візитом перебуває Прем’єр-міністр Словаччини Мікулаш Дзуринда. Учора високий гість зустрівся зі своїм українським колегою Віктором Януковичем, Президентом Леонідом Кучмою і Головою Верховної Ради Володимиром Литвином. Сьогодні він відвідає Ужгород, де зустрінеться з керівництвом Закарпатської області і словацькою діаспорою. У цьому регіоні проживають понад 5,5 тисячі етнічних словаків.

Цікаво і без «нашого питання»

У ПАРЄ обиратимуть генсека Ради Європи, зніматимуть моніторинг з Туреччини та критикуватимуть Берлусконі

Делегація Верховної Ради бере участь у чергових засіданнях Парламентської Асамблеї Ради Європи, що відбуваються у французькому місті Страсбург. Хоча «українські» питання порядком денним не передбачені, сесія обіцяє бути емоційною й насиченою неординарними дискусіями.

(Закінчення на 7-й стор.).

ЗМІНА КАРАУЛУ

22 червня 1941 року на нашу землю впали перші бомби Великої Вітчизняної війни

Вражаюче-буденна очевидність: солдатів тієї війни стає дедалі менше. Цієї весни в одній київській гімназії учні (самі, без підказки) вирішили відзначити свято Перемоги. Їм це вдалося не 9-го, а десь аж 14 травня — бо в тім районі зосталося лише троє ветеранів, і школи розписали їх між собою на цілий тиждень. Ті троє дідів чесно, за графіком, ходили слухати концерти з воєнних пісень. «Киев бомбили, нам объявили, что началася война...» Скільки їх прийде слухати ту пісню завтра?

Цей знімок до болю простий. Може, комусь порожнеча цього плацу нагадає церемонію зміни караулу. Але тут усе ще простіше: колись дід Петро Клименко пішов на фронт десь саме з оцього місця на чернігівській землі. От і все, більше нічого не шукайте на цьому знімкові. Дід уже забув: чи це точно те саме місце. А його онук Володя Клименко таких подробиць ще не знає. Але тут є дехто третій, хто все знає й пам’ятає, — сама чернігівська земля у них під ногами.

(Продовження теми на 22—23-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Що означає для вас цей день?

БЛІЦОПИТУВАННЯ — ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Петро Титаренко, голова комісії міської організації ветеранів:

— У 41-му цього дня отримав шкільний атестат. Вдома дізнався — війна...

Лілія Ткач, учителька молодших класів:

— День пам’яті — так мене виховували в сім’ї, школі. Тепер для більшості моїх учнів ця дата нічого не означає.

Ганна Пилип’юк, бухгалтер приватного підприємства:

— Це воєнний слід, що навічно залишився у нашій родині. Один мій дід був партизаном, другий — пройшов фронтами. Батько — учасник війни.

Розпитувала Ірина КОЗАК.

Коротко про важливе

■ **Учора** — У Держкомітеті у справах національностей та міграції вручали посвідчення нового зразка і проїзні документи особам, які набули статусу біженця в Україні.

■ **Завтра** — У країнах СНД відзначатимуть День молоді.

У НОМЕР

Випробування — копітка робота

Черговий етап державних випробувань російсько-українського літака Ан-70 розпочнеться в липні-серпні. Така домовленість була досягнута на російсько-українській спільній нараді з організаційно-технічних питань з програми Ан-70, що відбулася в Києві. Державні випробування триватимуть щонайменше весь наступний рік.

Аеропорт з молотка

Рівненська обласна рада дала дозвіл на продаж комунального підприємства «Міжнародний аеропорт «Рівне». Рішення про продаж аеропорту прийнято з мінімальною перевагою голосів — за нього проголосував 31 депутат із 52 присутніх у залі, причому представники опозиційної фракції «Наша Україна» в облраді голосували проти, **повідомляє ForUm.**

Студент покінчив з собою. Через оцінку...

Першокурсник юридичного факультету Прикарпатського університету ім. В. Стефаника викинувся з вікна п’ятого поверху студентського гуртожитку. Це сталося через тиждень після того, як на екзамені з історії держави і права України він отримав «задовільно». Дехто одразу побачив у цьому причинно-наслідковий зв’язок.

(Закінчення на 4-й стор.).

НАВЧАННЯ

І вогонь, і вода

Лісова пожежа стрімко поширилася на площі до п’яти гектарів. Спецтехніка лісомисливського господарства і пожежного підрозділу швидко приборкала лісову стихію, але до остаточної перемоги було далеко: у вогняному кільці та перед водяною перешкодою опинилося кілька людей. Двоє з них дістали травми. Їх переправляли на носилках з допомогою підвісних розтяжок через бурхливу річку. Ще одна людина, рятуючись від вогню, намагалася перепливти її. Спецпідрозділ водолазів після обстеження акваторії на надувному човні знайшов постраждалого на дні — допомога йому вже була не потрібна...

Це лише фрагмент навчань зведеного загону управління МНС, лісомисливського господарства, морського координаційного центру, управління охорони здоров’я, гірничорятувальників, міліції в районі села Тилове. За повідомленням прес-служби МНС, у Севастополі в 2003 році зафіксовано 13 лісових пожеж на площі три з половиною гектара. Пожежонебезпечний період тільки настає, але цього року вже сталося вісім пожеж, **повідомляє наш власний кореспондент Світлана КАЛИНОВСЬКА.**

Фото Сергія КУРОЧКІНА.

До відповідальності притягують п’ятьох осіб, винних у вибухах на артскладах в Артемівську, повідомляє Генпрокуратура

Реорганізація влади: від верхніх щаблів до найнижчої ланки

Ключем для розв'язання проблем назвав політичну реформу Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, який минулої п'ятниці відвідав із робочим візитом Донецьк. Виступаючи перед представниками органів місцевого самоврядування області, глава парламенту нагадав, що Конституцію України було прийнято у складний і відповідальний період.

— Потрібно було мати документ, який зіграв би роль обруча і стягнув, зцементував країну в територіальному, політичному вимірі і дав певні визначені правила гри, — сказав В. Литвин. — Етап, який переживала тоді країна, очевидно, вимагав, щоб влада концентрувалася в одних руках. Тоді стояло питання одноосібної відповідальності.

Підхід до внесення змін до Конституції має бути комплексним, переконаний Голова Верховної Ради: «Якщо ми ставимо питання про розосередження влади на вищих щаблях, ми повинні підійти конкретно до первісної ланки. Ми поки що розглядаємо її відірвано. У нас є два законопроекти. В ідеалі поєднання цих двох законопроектів дало б закінчений варіант».

Представники органів місцевого самоврядування області, які виступили на нараді, називали чимало соціальних проблем, вирішити які місцева влада не в змозі. Серед нагальних питань — розмежування земель державної і комунальної власності, прийняття нового Житлового кодексу, суперечності із формуванням місцевих бюджетів на «формульній» основі. Органи місцевого самоврядування відчувають і кадровий голод. Промовистий приклад навів заступник голови Мар'їнської районної державної адміністрації Роман Гаврін, який два місяці тому склав повноваження сільського голови. Нова виборча кампанія в селі зайшла у глухий кут, оскільки неможливо знайти бажаючих працювати за 250 гривень на місяць. «Мабуть, будемо призначати сільського голову або по черзі, або за рішенням суду», — сумно пожартував промовець.

На засіданні консультативно-дорадчої ради при Голові Верховної Ради України

Голова Верховної Ради В. Литвин на Донецькому металургійному комбінаті

За словами голови Донецької обласної ради Бориса Колесникова, є проблема із залученням молоді до органів місцевого самоврядування. Крім того, влада на місцях повинна брати участь у створенні нових робочих місць, а для цього кошти Фонду зайнятості мають розподілятися «внизу». «Лише місцева влада знає ситуацію і може витратити гроші ефективно. Зокрема, нам потрібні нові робочі місця в дорожньому будівництві, комунальному господарстві», — сказав голова обласної ради.

— Місцеве самоврядування в Україні здійснюється на засадах, що не відповідають демократичним принципам, — відзначив Володимир Литвин. — По суті, і вертикаль виконавчої влади побудована не знизу догори, як це повинно бути, а навпаки, згори донизу. Така авторитарна споруда досить стійка, проте виключає активізацію місцевої ініціативи і мобілізацію владних ресурсів народу. Успадкований від Радянського Союзу районно-обласний поділ здатний забезпечити лише одне — утримувати регіональну структуру в стані суворої підпорядкованості за умов централізованого державного фінансування. Змусити цей організм підтримувати місцеве самоврядування, розв'язувати соціальні проблеми громадян на рівні окремої території можна з таким само успіхом, як скласти швейну машинку із кулемета.

Із набуттям самоврядних повноважень кожна територія повинна брати на себе відповідальність за створення відповідних умов для мешканців, вважає В. Литвин.

— На моє переконання, Україні треба виробити власну концепцію організації державної влади на місцях, — сказав В. Литвин. — До того ж слід забезпечити чітку вертикаль виконавчої влади і водночас покласти питання розв'язання поточних соціальних проблем на місцеве самоврядування. Для цього потрібно значно посилити його економічну і фінансову самостійність від виконавчої влади. На рівні районів повинні діяти органи місцевого самоврядування. Далі варто вести мову про державні адміністрації, які чітко поєднувалися б із діяльністю рад.

А зараз, відзначив глава парламенту, дотаційні регіони прагнуть одержати якомога більше коштів із державного бюджету, не піклуючись про їх господарське, ефективне використання. У свою чергу, самодостатні регіони не менш наполегливо прагнуть зменшити перерахування коштів до державної казни. Проблема формування місцевих бюджетів стала одним із питань, розглянутих на засіданні консультативно-дорадчої ради при Голові Верховної Ради України, проведеному в Донецьку. На підсумковій прес-конференції Володимир Литвин підкреслив, що завдяки змінам до Закону про Державний бюджет на 2004 рік, внесеним минулого тижня, додатково розподілено 7,5 мільярда гривень. Водночас рівень виробництва валового продукту на душу населення в Україні порівняно із європейськими країнами нижчий, і для досягнення рівня 1990 року нашій економіці треба протягом найближчих семи років збільшувати ВВП на 10 відсотків.

Голова парламенту висловив стурбованість, щоб кампанія із виборів президента України не загальмувала позитивні зрушення в економіці. На нараді в Донецьку Володимир Литвин запропонував зібрати претендентів на найвищу посаду, «виписати базові цінності, які повинні поділяти всі кандидати, вся Україна, щоб на основі цих цінностей вони вибудували свої програми». Голова Верховної Ради пообіцяв звернутися до кандидатів у президенти з пропозицією підписати пакт про взаєморозуміння.

Під час перебування в Донецьку Володимир Литвин оглянув регіональний спортивний комплекс «Олімпійський», побував у виробничому об'єднанні «Київ-Конті» і на Донецькому металургійному заводі. «Мені сподобалися оптимізм і віра в ту справу, яку роблять ці люди, роблять у непростих умовах, але мають результат», — сказав Голова Верховної Ради.

Ліна КУЩ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

Двадцять років чекати не доведеться

Перший заступник Голови Верховної Ради Адам Мартинюк не виключив, що ВР може висловити недовіру голові Фонду державного майна Михайлу Чечетову після заслуховування в парламенті його звіту. Однак це може бути лише політичним рішенням. Адже за Конституцією, нагадав на прес-конференції Адам Мартинюк, голову Фонду держмайна призначає за згодою Верховної Ради Президент, а відправляє у відставку лише глава держави.

Коментуючи хід політичної реформи, Перший заступник Голови ВР припустив, що законопроект 4180, розроблений представниками парламентської більшості, який підтримує фракція комуністів, набере потрібну кількість голосів для попереднього прийняття. А. Мартинюк не виключив, що фракція комуністів голосуватиме і за попереднє прийняття другого законопроекту — 3207. Він нагадав, що законопроект 3207 — то, власне, був початок роботи над політреформою. Нині він істотно відрізняється від законопроекту 4180 лише перехідними положеннями та нормою про повноваження органів місцевого самоврядування. Перший заступник Голови ВР висловився за істотну зміну функцій та структури місцевих рад —щоб уникнути впливу на них державних адміністрацій. Водночас Адам Мартинюк заявив: якщо зміни до Конституції не буде внесено до президентських виборів, то політична реформа не відбудеться у найближчі двадцять років. Однак він залишається оптимістом і прогнозує результативне і попереднє, і остаточне прийняття конституційних змін.

Адам Мартинюк також повідомив, що на погоджувальній раді лунали пропозиції про заслуховування цього тижня тимчасової слідчої комісії Верховної Ради у справі Г. Гонгадзе, але для внесення цього питання до порядку денного не вистачило належної кількості голосів.

Юліана ШЕВЧУК.

Головна інтрига — політреформа

(Початок на 1-й стор.).

Адже, за словами постійного представника Президента у Верховній Раді Олександра Задорожнього, тимчасова спеціальна комісія з опрацювання конституційних змін визначилася лише щодо законопроекту 4180 і рекомендувала його до розгляду парламентом. А остаточну версію законопроекту 3207 комісія розпочала вивчати лише вчора. Після погоджувальної ради відбулося засідання лідерів депутатських фракцій, які вирішили остаточно визначитися стосовно розгляду конституційних змін після засідання тимчасової комісії на спеціальній погоджувальній раді.

Загалом увесь пленарний тиждень обіцяє бути досить напруженим. За словами Голови Верховної Ради Володимира Литвина, до розкладу засідань за пропозиціями парламентських комітетів та уряду внесено 129 питань, які охоплюють понад 140 законопроектів. Із них 5 визначено Президентом як невідкладні. Переважно цього тижня депутати розглядатимуть податкові та економічні законопроекти, які позначатимуться на формуванні фінансового поля в державному бюджеті наступного року. У вівторок, 22 червня, парламент заслухає інформацію Кабінету Міністрів про виконання конституційних повноважень у сфері оборони, звіт Фонду державного майна України про виконання державної програми приватизації у 2003 році. Цього ж дня депутати мають схвалити бюджетну резолюцію — основні напрями бюджетної політики на 2005 рік.

У середу парламент розгляне питання ратифікації і низку законопроектів у другому читанні, зокрема, про транскордонне співробітництво, про екологічний аудит, екологічну мережу України та інше. На розгляд Верховної Ради у четвер, 24 червня, буде винесено проект Господарського процесуального кодексу України, закони про національний екологічний фонд, про основні засади міграційної політики та низку законопроектів, які повернулися до парламенту з пропозиціями глави держави.

У п'ятницю, 25 червня, депутати обговорять законопроекти про державну програму приватизації, про статус та процесуальні і соціальні гарантії слідчих, про державний реєстр виборців, про продовольчі резерви.

Однак імовірно, що вже сьогодні в сесійній залі можуть спалахнути емоції під час заслуховування звіту Фонду держмайна. Оскільки опозиційні фракції мають намір ініціювати відставку голови Фонду держмайна Михайла Чечетова.

Напруження в парламентські будні додає і подання Генеральної прокуратури України про притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата України Юлії Тимошенко. За словами голови Регламентного комітету Валентина Матвєєва, парламентський комітет уже розпочав вивчення цього подання. Однак остаточне слово буде за сесійною залою.

На початку погоджувальної ради депутати вшанували хвилиною мовчання пам'ять загиблого журналіста Ігоря Александрова, якому вчора виповнилося б 49 років.

Юліана ШЕВЧУК.

Об'єднатися проти СНІДу

Учора Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з президентом організації «Трансатлантичні партнери проти СНІДу» Джоном Тедстером. Як повідомили «ГУ» у прес-службі ВР, під час зустрічі В. Литвин висловився за «комплексний підхід до цієї проблеми, вивчення різних її аспектів — не лише медичних, а й соціальних, фінансових, наукових».

Голова ВР також вважає доцільною активізацію міжпарламентських зв'язків з цієї теми. На думку співрозмовників, ефективним буде створення спеціальної парламентської комісії, яку може очолити народний депутат України Раїса Богатирьова і яка розпочне свою роботу вже восени. За словами В. Литвина, рішення про її створення може бути ухвалене найближчими днями.

Під час зустрічі було досягнуто домовленості про проведення наступної зустрічі Ради директорів організації «Трансатлантичні партнери проти СНІДу» в Києві у вересні 2004 року.

«Криворіжсталь» має бути власністю народу, а не однієї сім'ї

Заява фракції Соціалістичної партії України у Верховній Раді України

Незважаючи на думку переважної більшості народних депутатів України, зафіксовану в листопаді 2003 року голосуванням під час прийняття Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації», Президент України не підписав прийнятий закон, віддавши вказівку оголосити конкурс з продажу всього пакета акцій комбінату «Криворіжсталь». У суспільстві склалося небезпідставне переконання: вето має одну мету — створити умови приватизації ВАТ «Криворіжсталь» президентською «сім'єю». Дарма, що комбінат — національна гордість України і приватизувати це підприємство економічно недоцільно. Загострилася небезпека втрати стратегічного об'єкта, підриву бюджетних основ соціального забезпечення громадян України.

Спеціальна контрольна комісія Верховної Ради України з питань приватизації вчасно внесла проект постанови про подолання вето Президента. Однак депутати з більшості, розуміючи злочинність такої приватизації, під страхом репресій бояться навіть внести це питання до порядку денного.

Група народних депутатів України від опозиції звернулася до суду зі скаргою на дії державних органів, котрі нехтують волю парламенту та Закон України «Про приватизацію державного майна», позбавляють права брати участь у приватизації всіх громадян України. Голосіївський районний суд Києва обґрунтовано прийняв до провадження скарги та порушив за ними цивільні справи, повідомивши Фонд держмайна про призупинення процесу приватизації.

Проте влада вдалася до відкритого шахрайства.

Під її тиском, посилаючись на письмову вимогу голови Апеляційного суду Києва, Голосіївський райсуд заднім числом передав зазначені справи до розгляду Печерському районному суду, а той на підставі сфальсифікованих документів 8 червня виніс ухвалу, якою у прийнятті скарг відмовлено. При цьому було допущено очевидні грубі порушення норм Конституції України та ЦПК України.

Ми ще раз зіткнулися з доказами корупції у судовій системі, у Фонді державного майна України, у вищих ешелонах влади на чолі з Президентом Кучмою.

Відчуваючи спротив злочинній афері, режим вдається до переслідування членів Спеціальної контрольної комісії та її апарату. У приміщенні Верховної Ради «невідомі» виводять з ладу комп'ютери комісії, стирають інформацію про документальні свідчення зловживань під час приватизації, погрозам та залякуванням піддають працівників апарату. З благословення глави держави методи кримінального рекету застосовують тепер у вищих ешелонах влади.

У точній відповідності зі злочинними вказівками та з порушенням безлічі законодавчих положень 14 червня цього року Фонд держмайна провів закрите засідання, куди не було допущено народних депутатів, в тому числі голову та членів Спеціальної контрольної комісії парламенту, журналістів і навіть деяких представників суб'єктів — учасників так званого конкурсу на приватизацію комбінату. Однак підсумки так званого конкурсу оголошено, найцінніше підприємство України викрадено на очах усього народу.

«Злодії в хаті» — таке визначення ситуації довкола приватизації комбінату робить фракція соціалістів у парламенті. Ми заявляємо, що не припинимо боротьби за права українського народу і вдамося до всіх кроків, щоб повернути належне йому підприємство.

Категорично наполягаємо на звіті Фонду державного майна України, відставці його голови та внесенні до порядку дня інформації Кабінету Міністрів про управління державними частками майна. Вимагаємо оголосити мораторій на приватизацію об'єктів до завершення президентської виборчої кампанії.

Олександр МОРОЗ,
керівник фракції.

Заява фракції Народної аграрної партії України

(Виголошена керівником фракції НАПУ Михайлом Гладієм на сесії Верховної Ради 18 червня 2004 року)

Шановні народні депутати, шановні виборці! Як відомо, в політиці, як і в кожній сфері суспільства, є межа дозволеного, перехід за котру не просто небажаний, а вкрай небезпечний. Наша партія протягом усіх років перебування в українському політикумі послідовно та суворо дотримується цих принципів, сповідуючи толерантність і повагу до інших політичних структур і на регіональному рівні, і в центрі.

Наша фракція і партія часто свідомо в багатьох випадках йшла на поступки і не створювала конфліктних ситуацій під час формування урядових і парламентських структур. Однак час від часу деякі політики та окремі політичні сили намагаються дестабілізувати обстановку в нашій партії, використати адміністративні важелі для своїх партійних і політичних цілей, нав'язати не лише власні вузькопартійні інтереси, а й навіть своїх ставлеників у керівні органи.

Про сценарії подібних брудних проектів з боку деяких політичних структур, і, на жаль, близьких нам по парламентській і урядовій коаліції, повідомляли засоби масової інформації, а тому я не буду повторюватися. Лише зауважу, що своє негативне ставлення до спроб втручання в наші внутрішні справи висловив шостий позачерговий з'їзд партії. Така поведінка наших нібито політичних однодумців викликає особливий подив і обурення у членів нашої партії, депутатів різних рівнів на місцях, де методом тиску і шантажу розформовуються одні й створюються інші депутатські групи та об'єднання в обласних та районних радах на підтримку однієї політичної сили.

Ми не можемо миритися також з тим, що саме адміністративними методами однієї політичної сили на місцях змінюються кадрові перестановки не за принципом професійності, а партійної приналежності. Зокрема, у такий спосіб були звільнені керівники обласних управлінь лісового господарства — члени нашої партії в Чернівецькій, Закарпатській та Львівській областях. Те саме намагається вчинити і новопризначений губернатор на Вінниччині. Так само було знято з роботи голову райдержадміністрації Кобеляцького району Полтавської області. У Чернігівській області робилася спроба замінити голову нашої обласної партійної організації, але делегати конференції дали цьому рішучу відсіч.

Ми впевнені, що подібні факти не лише не додають авторитету тій чи іншій конкретній політичній партії, яка грубо і безтактно використовує силу виконавчої влади, а й робить певну дестабілізацію. Про яку політичну одностайність, взаємоповагу і взаємопідтримку може йтися, коли декларується одне, а робиться зовсім інше? Конструкція парламентської більшості і так далеко не міцна і не стабільна, і не в політичних інтересах нашої фракції розхитувати її. Тобто, ми заявляємо, якщо далі буде продовжуватися тиск на наших членів партії, то ми залишаємо за собою право виходу з більшості.

НАВЧАННЯ

Італійці на Широкому Лану

На Широколанівському полігоні відбувся заключний етап спільних україно-італійських тактичних навчань «Широкий Лан-2004». З нашого боку у них брала участь аеромобільна рота 79-го окремого аеромобільного полку Південного оперативного командування, а з італійського — механізована бригада «Аоста». Майже місяць українські та італійські військовослужбовці відшліфовували практичні навички стрільби з мінометів, самохідних артилерійських установок, застосування БТР і БМП.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

«То комусь дрова підвезе, то щось інше — з того й живуть...»

Уповноважений ВР з прав людини Ніна Карпачова сказала, що бере під свою опіку долю Михайла Джумелі. Кілька тижнів тому сержант міліції Михайло Джумеля підтвердив причетність керівництва міліції Мукачевого до викрадення бюлетенів під час виборів міського голови.

Нині Михайла Джумелю виселено з гуртожитку. Гуртожиток не належить системі МВС, але сержант там проживав на письмове прохання міліції. Його також не було допущено до складання іспитів в Академії внутрішніх справ, оскільки не з'явився «на відмітку».

«Я можу це свідчити, — сказала в інтерв'ю Бі-бі-сі Ніна Карпачова, — тому що безпосередньо мій представник Валерій Терець їздив з Джумелею до Академії МВС і намагався достукатися, на яке число призначені іспити».

Після цього сержант написав рапорт і звільнився. Сьогодні він безробітний. Живе у гірському селі з батьками, які теж безробітні. Батько має коня, «то він комусь дрова підвезе, то щось інше — з того й живуть».

Анатолій КАРАСЬ.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Гроші не пахнуть

Виявляється, країна наша не така вже й убога. Причому це стосується не тільки соціальних обіцянок та ідей. Чим ближче вибори глави держави, тим товщий стає державний гаманець. Такий от дивний збіг.

Бюджетні метаморфози

Ще під час верстки бюджету-2004 у Верховній Раді лунали голоси, що уряд обманює своїх громадян, приховуючи від нас мільярди гривень. Приводом для таких оцінок служив дисонанс між не баченими досі темпами зростання виробництва і валового внутрішнього продукту (тільки з початку цього року 16,9 і 9,5 відсотка відповідно) — з одного боку і черепашачими параметрами зростання бюджетних надходжень — з другого. Посилання прем'єра Віктора Януковича на податкові пільги й депресивні регіони аналітики від опозиції оцінювали як пусті відмовки.

Хоч би як там було, але на минулому тижні, у четвер, Кабмін запропонував Верховній Раді збільшити видаткову частину бюджету-2004 на 7,9 мільярда гривень, а дохідну — на 4,5 мільярда. Зрозуміло, нардепи своїми голосами підтримали таку ініціативу.

До слова, Мінфін уже розверстав додаткові кошти. Більше мільярда гривень спрямовується на збільшення мінімальної заробітної плати. 300 мільйонів — на виплату пенсій. Трохи менше — 280 мільйонів — одержать студенти у вигляді стипендій, а 220 — чорнобильці. Не забуто і військовослужбовців: на соціальну складову проваджуваної в армії реформи (компенсацію податків на доходи і підвищення пенсій) вирішено спрямувати 660 мільйонів гривень. Далі йдуть витрати на додаткові субвенції регіонам для компенсації пільг з оплати житлово-комунальних послуг, безплатного проїзду в транспорті й інших видів допомоги пільговикам.

Словом, прем'єр, який претендує на посаду Президента України, виглядає весь у білому. Одне бентежить. По-перше, вся соціалка — це проїдання коштів. По-друге, небачене зростання ВВП, як відомо, продиктоване сприятливою світовою кон'юнктурою на український метал, що склалася в 2003—2004 роках. Але вже з третього кварталу поточного року аналітики пророкують зміну ситуації. Насамперед через уведення нових сталеплавильних потужностей у Китаї і витіснення ним з тихоокеанського басейну європейських та інших виробників. Можливо, доведеться потіснитись і нашим металургам. Тим часом здійснення державних програм з розвитку конкурентоспроможних високотехнологічних галузей індустрії в країні щось не помітно. І якщо доходи металургів упадуть, хто забезпечить соціалку завтра?

Проїдати — не будувати

Минулого понеділка голова Фонду держмайна Михайло Чечетов оголосив про успішне завершення конкурсу з продажу комбінату «Криворіжсталь». Успішне в тому сенсі, що, як і планувалося, сталеплавильний гігант дістався консорціуму «Інвестиційно-металургійний союз» (м. Київ), контрольованому панами Пінчуком і Ахметовим. Проскочило також повідомлення, що ІМС заплатив за пакет акцій (93,02 відсотка) 4 мільярди 260 мільйонів гривень при стартовій ціні 3 мільярди 806 мільйонів і що гроші вже 14 червня надійшли до державної скарбниці в повному обсязі.

В останнє, правда, не дуже віриться. Тому що така маса вийнятих з банківського обігу і сконцентрованих в одному місці грошей не могла б не заштормити наш досить убогий фінансовий сектор економіки. Одначе ніяких ексцесів там минулого тижня не спостерігалося. Ну не готівку ж, справді, виклали наші олігархи за «Криворіжсталь»!

Але мене бентежить навіть не це. І навіть не те, що умовами конкурсу (контроль над прибутковим коксохімічним виробництвом в Україні) було відсічено іноземних інвесторів, які пропонували державі за «Криворіжсталь» майже в півтора разу більше. Як підкреслив усе той же Михайло Чечетов, левова частка отриманих коштів піде на погашення боргів у зарплаті. Виходить, знов-таки на проїдання. Хоча інженерно-технологічний рівень вітчизняної індустрії (тієї ж чорної металургії) дедалі більше відстає не тільки від передових країн, а й від наших найближчих сусідів...

Гарна була ідея

З дуже привабливою соціальною ідеєю, перед тим як піти в календарну відпустку, виступив глава НБУ Сергій Тігіпко. Він запропонував реструктуризувати заборгованість держави із вкладів в Ощадбанку колишнього СРСР у цінні папери, деноміновані в доларах. Умовно. Однак із правом розраховуватися ними за державні послуги. Скажімо, за навчання у вузах. До того ж, якщо Нацбанк прийме держзобов'язання за такими цінними паперами як безумовні і почне здійснювати під них рефінансування, — виникне вторинний ринок. На якому нетерплячі наші співвітчизники зможуть конвертувати їх у живі гроші в комерційних банках. Природно, з дисконтом. Як то кажуть, менше, але сьогодні.

Загалом кажучи, ідея така ж приваблива, як і малоймовірна в здійсненні. Бо коли сьогодні держборг України перебуває десь у межах 30 відсотків ВВП, то в разі емісії подібних державних боргових розписок чи облігацій він запросто може переплюнути і 100 відсотків валового внутрішнього продукту. Утім, і з більшими боргами деякі країни живуть і успішно розвиваються. Правда, в умовах економічної й політичної стабільності.

Ігор НАУМЕНКО.

НОВИНИ

На Волині відзначали дільничних

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Цьогорічний День дільничного інспектора надовго запам'ятається дільничним Волині. Багатьох із них було нагороджено грамотами, цінними подарунками. П'ятьом інспекторам на врочистих зборах, які відбулися в Луцьку, вручили ключі від нових службових автомобілів, а всім без винятку — мобільні телефони. Такий щедрий дарунок сільським анiскiним і їхнім міським колегам зробила місцева влада.

Та найбільше того дня пощастило старшому лейтенанту міліції В'ячеславу Шнайдеру і молодшому лейтенанту Андрію Дейнеці. Для цих дільничних інспекторів у селах Дубове Ковельського і Сошичне Камінь-Каширського районів споруджено будинки дільничного. Відтепер ці молоді офіцери матимуть розташовані під одним дахом не лише прекрасне житло, а й добре обладнані службові приміщення. Нині в стадії завершення спорудження ще чотирьох таких будинків. Ініціатором такої потужної підтримки дільничних інспекторів став голова облдержадміністрації, генерал-лейтенант міліції, Герой України Анатолій Француз. Вкладені в цю справу кошти, вважає він, сприятимуть зміцненню правопорядку, зниженню рівня злочинності в області.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

На знімку: голова облдержадміністрації Анатолій Француз **(крайній праворуч)** і начальник обласного управління внутрішніх справ Олександр Кміта **(крайній ліворуч)** розмовляють з дільничним інспектором В'ячеславом Шнайдером.

Коли «Знання» — сила

У Київському планетарії відбувся черговий IV з'їзд Товариства «Знання». Це та наймасовіша у країні громадсько-просвітницька організація, яка й народилася, щоб сіяти зерна доброго, розумного, вічного: а просвітники, котрі виконували таку непросту і благородну місію, брали на себе зобов'язання прочитати певну кількість лекцій безплатно.

Слухачами були переважно колгоспники, що збиралися в сільських клубах і які одержували копійки за трудодні, або незаможні заводські робітники. Тепер, поінформував академік НАН України Василь Кремень, котрого на з'їзді переобрано президентом товариства, додалися ще й безробітні. Їм надають можливість безплатно набути нову професію або підвищити кваліфікацію — відповідні платні курси не кожному по кишені. Інша форма просвітницької діяльності — юридичні клініки з правової допомоги безробітним та незаможним. Не цураються тут і старих методів інформування — зміцнило поліграфічну базу створене свого часу видавництво «Знання», відоме такими журналами, як «Трибуна», «Наука і суспільство» тощо. Як і колись, друкуються розроблені спільно з науковцями підручники, посібники, словники.

Безперечно, постало питання: де брати кошти на проведення благодійних заходів? На нього члени товариства на з'їзді і відповіли — вирішили активніше залучати до справи різноманітні фонди та окремих спонсорів.

Іван ЛАЗНЮК.

Мільйонні рекорди портовиків

Рекордну позначку — шість мільйонів тонн перероблених вантажів з початку року — перетнув днями колектив Маріупольського державного морського торговельного порту. Це найвищий показник за всю 115-річну історію підприємства, повідомили кореспондентові «Голосу України» у пресслужбі порту. За п'ять місяців 2004-го тут оброблено 846 суден під різноманітними прапорами, із них 809 — достроково. Основу вантажопереробки становить метал вітчизняних комбінатів — імені Ілліча, «Азовсталь», Алчевського та Єнакієвського, — а також вугілля і глина.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Студент покінчив із собою. Через оцінку...

(Початок на 1-й стор.).

— Хлопець був сиротою, — розповів нашому кореспондентові декан юридичного факультету Віктор Басай. — Матір, яка зловживала алкоголем, позбавили материнських прав, а батько кілька років тому на будівництві церкви викинувся з вікна. Хлопець, як розповідають, був з татом у добрих стосунках і дуже болісно переживав його смерть. У нас він добре вчився, не мав прогулів. Мав загострене відчуття справедливості. «Що це за держава? — казав. — Одні студенти приїжджають на заняття на розкішних машинах, а інші не мають що їсти».

— Мав на увазі себе?

— Він навчався за рахунок державного бюджету. Отримував стипендію. Жив у гуртожитку. Протягом року ми надавали йому путівку до санаторію-профілакторію на 24 дні, матеріальну допомогу. До нас він вступив після закінчення школи для сільських обдарованих дітей, що в Івано-Франківську, де перебував на повному державному утриманні. У цій школі, до речі, навчається нині його молодший брат.

— Чи могла вплинути екзаменаційна оцінка на отримання хлопцем стипендії?

— Раніше — так. Але віднедавна указом Президента студентів-сиріт перевели на повне державне забезпечення, і тепер їх стипендія становитиме 250 гривень щомісячно. Тобто хлопець стипендію одержував би.

— Можливо, тут заговорило відчуття несправедливості — екзаменаційна оцінка була необ'єктивна?

— У нас всі екзамени письмові, тож спеціальна комісія ще раз перевірила його роботу і підтвердила правильність оцінки, яку поставив викладач. Більше того, хлопець сам після екзамену казав однокурсникам, що, мабуть, написав роботу на «двійку». Вимоги є вимоги, і вони до всіх однакові.

В Івано-Франківському міському управлінні внутрішніх справ повідомили: «Кримінальну справу не порушено. Сталося самогубство. Хлопець здійснив його у нетверезому стані». Але вчинок юнака правоохоронці пов'язують з екзаменаційною оцінкою. Студенти, кажуть вони, підтверджують, що після екзамену він дуже переживав і робив спроби покінчити з життям.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

НП

Витік аміаку у столиці

Одна людина загинула і троє постраждали внаслідок витоку аміаку на АТ «Укрриба», що на Повітрофлотському проспекті столиці, повідомили в МНС. Оперативний черговий з надзвичайних ситуацій по місту Києву Юрій Федоров розповів, що працівники підприємства проводили роботи в холодильній камері. Порушуючи правила техніки безпеки, вони збивали лід з аміакопроводу й пошкодили його. НП сталася вчора об одинадцятій годині чотирнадцять хвилин. За словами Юрія Федорова, наслідки аварії ліквідовано, загрози життю населення немає, в навколишнє середовище аміак не потрапив.

Чернігів скинув бруд... на Київ

411 тисяч кубометрів (!!!) недостатньо очищених стоків потрапили у річку Білоус, а потім у Десну внаслідок викиду на очисних спорудах під Черніговом. Потоки бруду відразу збільшили наявність солей амонію у Десні у 4,6 разу, фосфатів — у 2,2 разу. Головні попередні причини забруднення водної артерії, яка дає питну воду Києву, — перевантаження очисних споруд обласного центру, піднятя рівня на ставках фільтрації завдяки повеневим водам. Нині відтік стоків припинено, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО**.

ФОТОФАКТ

У Бригинцях, що в Козелецькому районі Чернігівської області, 15-й рік успішно працює сільський голова Костянтин Мартиненко **(на знімку біля стенду «Голосу України»)**, якому щойно виповнилося 60 років.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Четвертою стала «Надя»

На миколаївському суднобудівному заводі «Дамен Шипярдс «Океан» відбувся спуск на воду комбіфрейтера «Nadya»

Це четверте повнокомплектне судно, побудоване місцевими корабелами на замовлення німецької компанії «Intrsee». Причому, як і перші три, воно за бажанням замовника має жіноче ім'я. Досвід будівництва серійних суден дав свій позитивний ефект — скоротилися терміни виконання замовлення. А високу якість нового судна і відсутність зауважень підтвердили представники замовника, котрі проводили напередодні спуску його інспектування.

Контейнеровоз дедвейтом 10,5 тисячі тонн, завдовжки 144 метри і завширшки 18 метрів, призначений для перевезення контейнерів, генеральних і сипучих вантажів. Із цього класу суден три роки тому розпочалося відродження виробництва на технологічній лінії середньотоннажного суднобудування. А сьогодні океанівці будують сучасні повнокомплектні судна «під ключ».

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Шляхами прапороносців — очима артилериста

Історію Другої світової війни можна вивчати не тільки з підручників та мемуарів визначних полководців. Нещодавно журнал «ІндоЄвропа» видав спецвипуском фоторепродукцію фронтового щоденника звичайного учасника тих далеких уже подій Андрія Довгича «Воєнний літопис. Шлях на Захід. 1945». Це останній розділ фронтових нотаток. Андрій Довгич «записував» війну з першого її дня. Але снаряд, що влучив у його речовий мішок, став невблаганним цензором: пряме попадання викреслило чотири роки історії очима воїна.

До війни Андрій Павлович учителював у сільській школі на Київщині, потім призов до Червоної армії, фінська війна. Він думав під час снігового походу, що не надовго розлучився з наймирнішою у світі професією. Але гарячий червень 41-го послав надто довгі канікули для сільського вчителя. Артилерист Андрій Довгич пройшов майже той самий шлях на Захід, що його описав Олесь Гончар у знаменитих «Прапороносцях». Тільки на відміну від видатного письменника творчість артилериста цілком позбавлена художнього переосмислення подій: він просто фіксував війну, день за днем.

Незабаром Андрію Павловичу виповниться 89 років. Довгих вам творчих літ, Андрію Павловичу!

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Перевізникам особлива увага

Дорожньо-транспортну пригоду в країні реєструють кожні 15 хвилин, за рік загинуло 7 тис. людей і 50 тис. стали каліками. Однією з головних причин такої сумної статистики, на думку учасників наради, керівників автотранспортних управлінь, органів Державтоінспекції та перевізників, яка відбулася у Луганську, є порівняно лояльний закон до порушників.

Учасники наради вирішили просити Кабінет Міністрів звернутися до Верховної Ради, щоб вона якомога швидше розглянула законодавчі акти, котрі розробляються відповідно до вимог Указу Президента України про безпеку руху на пасажирському автотранспорті.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Художник і адмірал

ВИСТАВКИ

У Миколаєві працює виставка, присвячена 100-річчю з дня загибелі адмірала Степана Макарова і художника Василя Верещагіна. Дві легендарні людини, яскраві представники XIX століття загинули на броненосці «Петропавловськ» у російсько-японській війні рівно сто років тому. Їхні імена пов'язані з нашим містом.

Степан Осипович Макаров родом з Миколаєва, прославив себе і Батьківщину як видатний флотоводець, океанограф, кораблебудівник. Під час російсько-японської війни командував Тихоокеанською ескадрою. Сьогодні його ім'ям названо Миколаївський державний університет кораблебудування, а студенти цього вузу одержуватимуть дипломи і студентські квитки біля пам'ятника Макарову, встановленого в самому центрі міста.

Долі Макарова і Верещагіна переплелися дивним чином. І хоча Василь Верещагін не був у нашому місті, знав про нього багато і передав у місцевий музей унікальну колекцію картин. Нині музей його імені представляє експозицію «Мир і війна», присвячену пам'яті художника і адмірала. Мир і війна для цих людей стали сенсом життя і творчості. Верещагін — один з найпрогресивніших діячів кінця XIX століття — відобразив у своїй творчості жах і гіркоту війни на тлі контрасту з мирним життям.

Саме на контрасті війни і миру, смерті й життя побудовано нову експозицію музею. Картини представлені в хронологічному порядку, починаючи з ілюстрації російсько-японської війни і закінчуючи Великою Вітчизняною. Контраст простежується і в доборі експонатів, і в їх розташуванні. Наприклад, поруч робота художника Семерньова «Юлька» — світлий портрет веселого дівчати, і картина художника Корнєєва «Впізнала», на якій дівчинка з жахом дивиться на повішеного німцями чоловіка **(на знімку)**.

До речі, з цією картиною пов'язана цікава історія. Улітку минулого року одна з відвідувачок музею, що приїхала із Санкт-Петербурга, несподівано впізнала в образі дівчинки з полотна... себе. З'ясувалося, що її рідний дядько художник Корнєєв, працюючи над твором, писав його з племінниці. З дитячих років жінка не бачила цієї роботи. За велінням долі картина опинилася в музеї Верещагіна, де і впізнала себе доросла «модель».

Окремий комплекс виставки присвячений пам'яті Василя Верещагіна. Тут експонуються плакати часів російсько-японської війни, друковані видання, замальовки художника, медалі. Як розповідає директор музею Сергій Росляков, що досконально вивчив творчість і біографію Верещагіна, дивно, але в Японії художника любили і поважали. Напередодні війни там відбулася його персональна виставка. А в зв'язку з загибеллю майстра японський уряд направив телеграму-співчуття російському царю. У стані війни між державами це був знак шляхетності й поваги.

Незвичайна виставка історії воєн, передана за допомогою образотворчого мистецтва, нагадує, що за 100 років у цьому світі мало що змінилося. Війни, страждання і загибель людей тривають. Способи знищення стають витонченіші. А люди, як і 100 років тому, хочуть одного — миру.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

ФОТОФАКТ

ЗАТ «Львівський автомобільний завод» презентував нову, призначену для великих міст, модель автобуса. Низький рівень підлоги, відсутність сходинок і троє дверей роблять машину зручною для інвалідів, дітей та людей похилого віку. Розрахований City Laz A 183 на 100 пасажирів, сидячих місць — 28.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Подвиг єгерів

Найвищу нагороду за збереження тваринного світу Волині — обласну екологічну премію імені Василя Вегерича і Григорія Хомича — вручено начальнику дільниці Любешівського державного лісомисливського господарства Андрію Масюку.

Трагедія, яка трапилася зимою 1997 року, схвилювала всю Волинь. Під час затримання озброєного браконьєра дістав смертельне поранення начальник дільниці Старовижівського державного мисливського господарства Василь Вегерич. Почувши постріли, на допомогу товаришу прибіг єгер цього самого господарства Григорій Хомич. Браконьєр відкрив вогонь і по ньому. П'ять кілометрів переслідував тоді злочинець єгеря, але той, маючи 33 кульові й картечні поранення, все-таки зумів дійти до села і повідомити людям про трагедію, назвати прізвище вбивці.

Вшановуючи подвиг єгерів, в області встановили премію імені Василя Вегерича і Григорія Хомича, а з позаминулого року на їх честь з ініціативи обласного державного лісогосподарського об'єднання «Волиньліс» проводяться змагання з єгерського багатоборства.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

ПРОСТО ЖАХ!

Знущалася з немовляти

До двох років позбавлення волі засуджено 22-річну житомирянку за знущання з власної дочки, якій тепер доведеться жити в будинку дитини. Хоч як прикро, розгляд таких справ у судах — уже не рідкість. Але в цьому випадку є обставина, в яку навіть повірити важко: малій — усього три місяці. А «мати» (без лапок це слово вжити до неї не можна) таку крихітку била, викручувала їй ручки й ніжки, затикаючи рукою рота, щоб не чути було крику. Маля тій жінці заважало жити так, як їй хотілося, тому вона часто залишала немовля без нагляду, проводячи час у «веселих» компаніях. Лікарі зафіксували в дитини затримку розвитку, що й не дивно, адже жінка в період вагітності не просихала від оковитої і не випускала з рота сигарети. До того ж перед пологами захворіла на гепатит.

Олексій КАВУН.

Емісари від Гофмана

НАМІРИ

Відомий польський режисер Єжи Гофман має намір цього літа зняти фільм на Буковині про події Хотинської війни 1621 року. За словами генерального директора заповідника «Хотинська фортеця» Людмили Пастух, нещодавно до Хотина приїжджали емісари від Єжи Гофмана, які вибирали місця для зйомки фільму.

Загалом польський режисер планує створити документальний серіал про історію України, починаючи від хрещення Київської Русі й до наших днів.

Протягом останніх років у Хотинській фортеці було знято лише один фільм — екранізація роману Юрія Мушкетика «Ясса».

Сергій СУЛИМА.

Не боги горщики ліплять

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

Експозиція «Сучасне декоративне мистецтво України», приурочена до 50-річчя членства нашої країни в ЮНЕСКО, була визнана кращим виставковим проектом цієї організації за останні 30 років. У паризькій штаб-квартирі української делегації в ЮНЕСКО було продемонстровано більш як 250 шедеврів вітчизняного прикладного мистецтва. А своєрідним творчим звітом наших майстрів став каталог «50 імен декоративного мистецтва України», презентація якого відбулася в новій київській галереї «Арт-Блюз».

Випалювання керамічних горщиків і плетиво килимів стає справою державною — проект «Декоративне мистецтво України» недарма взяв під патронат Президент. Виставку в ЮНЕСКО за десять днів відвідали понад 40 тисяч осіб. Як з'ясувалося, мова українського мистецтва універсальна і зрозуміла не тільки європейцям.

У НОМЕР

Щастя пасажирів недовговічне?..

У Чернігові ціни на проїзд в автотранспорті зросли лише у 20 відсотків перевізників, які заправляють автомашини бензином та дизельним паливом. Тепер на деяких маршрутах проїзд коштує вже не 50, а 60 копійок. На щастя пасажирів, більшість міських маршруток в основному працює за старим тарифом, оскільки використовують газ. Не змінилася вартість проїзду й у тролейбусах — 35 копійок.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

«Богдан» перетнув кордон

З конвеєра ДП «Автобусний завод «Богдан» щомісяця сходить 25 автобусів моделі А-144. Маневрені і зручні для пасажирів машини закуповують багато міст України, а також Росія, Білорусь, Казахстан, Вірменія, Грузія.

Нині черкаські автобусобудівники працюють над новими моделями «Богданів» і планують довести їх випуск до п'яти тисяч одиниць на рік.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Бідним — поміч, студентам — практика

Юридична клініка почала працювати в Інституті національного відродження, що в Тернополі. Її організувала громадська правозахисна організація «Аквітас», а практикують тут кращі студенти юридичного інституту Тернопільської академії народного господарства. Клієнтами клініки є в основному пенсіонери, безробітні — ті, хто не може оплатити послуги кваліфікованого юриста. Майбутні правники скрупульозно ставляться до своїх обов'язків, консультуються з викладачами, спеціалістами у різних галузях. Найбільше запитів — з питань пенсійного забезпечення, надання субсидій, допомог. У нагороду студенти отримують добре слово, а інколи — і баночку варення.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Без роботи, житла і пенсії

опинилось понад тисячу військових у результаті скорочення семи військових частин, розташованих у Хмельницькому. Майже 950 із них ще не мають права на пенсію, більш як півтисячі не забезпечені житлом. До розв'язання проблеми працевлаштування колишніх військовослужбовців змушена долучитись міська влада. Українсько-британський центр перепідготовки колишніх офіцерів готовий прийняти протягом року сто шістдесят слухачів. Здобути нові цивільні професії допоможе і міський центр зайнятості. А зорієнтує в потребах ринку праці відділ з питань розвитку підприємництва міськвиконкому.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Гуцули вчаться бізнесу

З нового навчального року в місті Верховині з ініціативи районної держадміністрації відкриється коледж туризму та готельного господарства — структурний підрозділ Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. Його випускники зможуть продовжити освіту в Інституті туризму цього ВНЗ.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

ФОТОФАКТ

Спорткомплекс місцевої ГЕС, що в селищі Комсомольське на Харківщині, приймає в різних секціях і групах до 400 відвідувачів на день.

На знімку: тренер із плавання Наталя Мазур проводить заняття з молодшою групою.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

ГЛОБУС

За шкільні прогули — штраф

А ЯК У НИХ?

На вулицях великих міст Німеччини можна спостерігати таку картину: діти шкільного віку безтурботно вештаються від однієї вітрини магазину до іншої або, якщо є якісь грошенята, сидять у численних Макдональдсах чи Інтернет-кафе. А у школах в цей час ідуть уроки...

Так, це звичайнісінькі прогульники. І таке явище має інтернаціональний характер, бо подібну картину можна спостерігати, як кажуть, у багатьох куточках світу. А чи можна з цим боротись? Одразу відповім: у Німеччині можна.

Найгостріше ця проблема стоїть у столиці ФРН Берліні. Нещодавно там провели соціологічні дослідження і виявили приголомшливі факти: майже третина всіх школярів різних ступенів навчання, особливо з 5-го до 8-го класу, прогулюють уроки. Так, за півріччя, що становить приблизно 100 днів, понад 32 тисячі учнів були відсутні на уроках від 11 до 20 днів, 11 тисяч —від 21 до 40, а майже 5 тисяч — 50 і більше навчальних днів...

До чого призводить таке явище? Досвідчені педагоги дійшли висновку: відсутність на заняттях більш як 10—20—40 днів — це рубіжні цифри ймовірного ризику. Тут уже учню загрожує небезпека залишитися на другий рік, не опанувавши шкільної програми.

На жаль, найбільше прогульників виявлено серед учнів, для яких німецька мова нерідна. Саме вони у 2,5 разу частіше зовсім кидають школу, не отримуючи атестата зрілості та поповнюючи в майбутньому армію безробітних. Але тут, безперечно, на перший план виходять мовні труднощі, а не шкільні дисципліни. Нині для таких дітей створюється програма додаткових факультативних занять з німецької мови.

У берлінському відомстві у справах шкільної освіти розроблено низку заходів, що, на думку педагогів, мають вплинути позитивно і на самих прогульників, і на їхніх батьків. Тут створено навіть спеціальну робочу групу при берлінському Сенаті. Серед заходів найпоширенішим є стягування штрафів з батьків, котрі не протидіють своїм дітям, які систематично прогулюють навчальні дні. Але це теж має досить винятковий характер, бо більшість недисциплінованих дітей — з так званих неблагополучних сімей. Є такі й тут, у Німеччині, де безробіття дуже впливає і на картину шкільного відвідування. Бо діти, дивлячись на своїх батьків, які поневіряються у пошуках роботи, не хочуть вчитись, якщо на них чекає таке саме майбутнє.

Проте існує закон про обов'язкову середню освіту. Його кожен німецький громадянин мусить виконувати. Тому-то у ФРН застосовується система штрафів за кожний день шкільного прогулу без поважної причини: від 5 до 7 з половиною євро. Вже за перше півріччя у берлінське шкільне відомство надійшло 338 письмових попереджень про застосування до батьків ще однієї міри: передачі справи до суду за систематичні прогули їхніх дітей.

І такий прецедент уже є: у результаті розгляду подібної справи в одному з районних судів Берліна мати двох дочок, які систематично прогулювали шкільні заняття без поважних причин, має сплатити штраф у розмірі 420 євро.

А в Нюрнберзі навіть вдалися до досить непопулярного й серед педагогів методу: для боротьби з хронічними прогульниками довелося звертатися по допомогу до поліції. І був тут такий день, коли поліцейські наряди виявили та повернули до школи майже 40% прогульників. Це справжній, хоча і досить сумний, рекорд.

Найрадикальніше налаштовані керівники шкільних відомств планують піти ще далі: не тільки штрафувати батьків за прогули їхніх дітей, а й урізати гроші на дитяче утримання (а тут вони досить істотні в сімейному бюджеті) або навіть скоротити грошову допомогу, сплачувану батькам у зв'язку з безробіттям.

На цьому тлі дуже ефективним є досвід берлінського відомства з питань середньої освіти, яке підсилило нинішнього року педагогічний склад шкіл до 1000 вчителів. 200 з них працюватимуть у спеціально створених шкільних відділах для роботи з дітьми-прогульниками та їхніми батьками. Однак цього, на жаль, замало, зважаючи на масштаби загалом по ФРН такого явища, як шкільні прогули...

Неля ГЛУЗОВА
(за матеріалами німецької преси).
Мюнхен.

Канцлер ФРН Герхард Шрьодер, судячи з усього, прогульником не був і навіть відвідував уроки фізкультури.

ДАРУНОК

Пам'ятники теж плачуть

Через два з лишком місяці на березі Гудзону відкриють меморіал пам'яті жертв 11 вересня. Велетенську титанову сльозу в бронзовій колоні буде люб'язно передано американцям у дарунок від російського уряду. Автором композиції висотою 30 метрів є московський скульптор Зураб Церетелі.

«Це жахливо», — каже президент асоціації жителів Джерсі-сіті Даніел Левін, один з організаторів руху проти зведення монумента Церетелі. Обурені американці звернулися до місцевої влади із закликом відмовитися від цієї ідеї. Вони протестують проти *жахливості* і *непропорційності* скульптурної композиції, що не вписується за габаритами у сформоване міське середовище. Не подобається їм і *надмірно спрощена* конструкція пам'ятника.

Висловити свою думку щодо американського проекту Церетелі можна на спеціальному Інтернет-сайті. Як зазначив один з його відвідувачів, створюється враження, що в білокам'яній просто раді позбутися чергового творіння цього скульптора. Сам Церетелі вважає критику недоречною, бо йдеться про дарунок одного народу іншому.

Треба сказати, що москвичам він також «подарував» чимало. За словами Давида Саркисяна, директора Державного музею архітектури ім. Щусєва, своїми творами Церетелі завдав відчутної шкоди місту. Сама тільки 50-метрова статуя Петра Першого, що грізно нависає над Москвою-рікою, чого варта!

«Геній кічу», як свого часу назвав його Саркисян, уперто й послідовно розширює географію власної творчості. За рубежем уже знайшли притулок його Святий Георгій і 110-метрова статуя Христофора Колумба, встановлена в Пуерто-Ріко після того, як від неї по черзі відмовилися п'ять американських міст. Після американської «сльози» Церетелі збирається створити ще одну композицію в пам'ять про жертви тероризму. Цього разу його творіння буде адресовано мадридцям.

На знімку: той самий Церетелі.

Польські партії намагатимуться змінити ставлення ЄС до нашої країни

СВІТ ПРО УКРАЇНУ

У польській «Газеті виборчій» під заголовком «З чим партії йдуть до ЄС» серед інших є і відповіді стосовно їх ставлення до ідеї членства України в ЄС.

Кандидати «Громадянської платформи» вважають, що Польща має стати спеціальним адвокатом відносин ЄС з Україною, які є противагою для Росії. Польський інтерес полягає у зрівнянні східного виміру політики ЄС з підтриманим середземноморським країнами південного виміру.

«Самооборона РП» заявляє, що особливо небезпечним є намагання продовження історичної ворожості щодо Росії, України та Білорусі, а також створення нової напруги з цими країнами. Рішення України про вступ до ЄС є суверенним рішенням українського народу. «Самооборона РП» бачить користь з розширення ЄС на Україну.

Союз лівих демократів — Унія праці: «Як член ЄС прагнемо діяти на користь швидкого надання Україні чіткої перспективи, включно з можливістю членства. Нашою метою щодо східних сусідів є сприяння ринковим і демократичним реформам, а також підтримка інтеграції із західними структурами».

Польська соціал-демократія Марека Боровського цілком підтримує ідею вступу України до ЄС, хоча і вважає цю перспективу віддаленою.

«Право і справедливість» вважає, що Польща повинна проводити активну і наступальну східну політику, метою якої має бути зміцнення її в ролі лідера країн Центральної Європи: «Головним елементом східного виміру повинно стати створення перспективи членства в ЄС для цих країн. Учасником східного виміру має бути насамперед Україна. Наші депутати висловлюватимуться за створення Фонду добросусідства, спеціальної інституції, яка підтримуватиме громадські, наукові та освітні ініціативи в Україні і Білорусі».

«Унія Свободи» підтримує інтеграцію України з ЄС, але з огляду на те, що сьогодні це питання ще політично невирішене, бачення України в ЄС вимагає підтримки Польщі. Це завдання польських політиків з історичного, геополітичного і економічного вимірів. Це один із найголовніших викликів польської європейської політики.

Польська селянська партія: «Входження України до ЄС є довготривалим процесом, але Україні необхідно створити такий шанс. Якщо цього не буде зроблено, Україна вибере партнерство з Росією як своє майбутнє. Польща має прагнути отримати певні повноваження в ЄС для своїх дій в сфері побудови в Україні проєвропейської зацікавленості».

«Дон Кіхот» — бестселер на 400 років

Наступного року виповниться 400 літ з часу першої публікації роману Мігеля Сервантеса «Дон Кіхот». Уряд Іспанії вже створив комісію з проведення ювілейних торжеств. Її очолить член Королівської академії мови Франсиско Ріко —відомий фахівець з творчості Сервантеса.

Уряд автономної області Кастилія-Ла-Манча —краю, теренами якого Лицар Сумного Образу зі своїм зброєносцем Санчо Пансою мандрував, шукаючи слави і пригод, — провів великі роботи з благоустрою «дороги Дон Кіхота». Маршрут, прокладений по місцях, де відбувається дія роману Сервантеса, має великий успіх і вважається найдовшим туристським маршрутом в Іспанії.

До ювілею прийнято рішення видати «Дон Кіхота» величезним для Іспанії тиражем у 100 тисяч екземплярів, які продаватимуть за символічною ціною один євро за книжку. Такі видання в Іспанії зазвичай коштують у 20—30 разів дорожче.

Торжества з нагоди 400-річчя першої публікації роману Сервантеса розпочнуться з відкриття Міжнародного конгресу фахівців з творчості Сервантеса, який відбудеться в місті Сьюдад-Реаль.

Особливий інтерес викликає вистава знаменитого театрального колективу «Ла Фура де Бас», котрий до ювілею готує оригінальний спектакль під назвою «Дон Кіхот пливе Середземномор'ям». На спеціально орендованому судні артисти цього театру здійснять круїз Середземномор'ям, показуючи свій спектакль жителям усіх прибережних країн.

ФОТОФАКТ

Фото АП.

На показових виступах японських майстрів сумо найвеселіше було юним спортсменам.

Цікаво і без «нашого питання»

(Початок на 1-й стор.)

Сьогодні розпочнуться вибори Генерального секретаря Ради Європи. Претендентами на цю посаду є чинний генсек Вальтер Швіммер, лідер групи соціалістів ПАРЄ, британець Террі Девіс, а також міністр закордонних справ Естонії Крістіна Ойланд — вона багато років очолювала естонську делегацію в асамблеї. Очікується, що головна боротьба розгорнеться між Швіммером та Девісом, у разі потреби завтра буде проведено другий тур виборів.

Сьогодні ПАРЄ обговорюватиме виконання своїх зобов'язань Туреччиною. Ця країна є рекордсменом за тривалістю моніторингової процедури, проте у доповіді Моніторингового комітету міститься пропозиція нарешті її завершити. Справа набуває особливого значення в контексті відносин Туреччини з Європейським союзом. Восени в ЄС вирішуватимуть, чи розпочинати переговори про її вступ до союзу, і, з огляду на схожість вимог Ради Європи та ЄС до ситуації з демократією та правами людини, оцінка ПАРЄ буде досить важливим чинником.

Є в порядку денному й дещо надзвичайно проектоване на українську дійсність. Заплановане на четвер питання називається промовисто: «Можливий монополізм електронних медіа та зловживання владою в Італії». ПАРЄ, як очікується, добряче розкритикує італійського прем'єра Сільвіо Берлусконі. Принаймні у проекті резолюції висловлюються стурбованість надмірною концентрацією в руках прем'єра політичних, медійних та комерційних важелів влади.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Страсбург.

Звільнення. Етап другий

Провина моряків «Навстар-1» в Іраку не була доведена. Про це заявила тележурналістам Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Ніна Карпачова

НАШІ ЗА КОРДОНОМ

«Нині розпочинається другий етап боротьби за звільнення наших моряків. На мою думку, оскільки я ознайомлена з документами, їхня провина доведена не була», — вважає вона. Нагадаємо, що наші моряки були засуджені в Іраку за обвинуваченням у контрабанді пального. Внаслідок тривалих переговорів українців передали для відбування покарання в Україну. До Києва капітан і старший помічник судна «Навстар-1» Микола Мазуренко та Іван Сощенко, котрі перебували в іракській в'язниці Абу-Грейб, прилетіли минулого четверга.

То які подальші кроки цього етапу? На думку Омбудсмана, Верховний Суд України або прийме цю справу у своє виробництво, або передасть її на розгляд в один з апеляційних судів. Очевидно, цьому передуватиме офіційний переклад документів, оскільки переклад, зроблений Посольством України в Іраку потребує доробки. Ніна Карпачова висловила подяку послу України в Іраку Анатолію Олійнику, котрий «зі своєї командою справді багато зробив, піклуючись про долю українських моряків».

Ніна Карпачова також відзначила, що спільна заява про передачу українських моряків з Іраку для відбування покарання в Україні «не є міжнародним документом, міжнародно-правовим документом». «Це не угода, це намір про те, що українська сторона бере на себе зобов'язання про те, що моряки відбуватимуть покарання в Україні. Це намір», — підкреслила вона.

Співробітництво з НАТО у сфері адаптації екс-військовослужбовців

АКТУАЛЬНО

Київ і Брюссель вважають за необхідне створити міжвідомчу координаційну раду, щоб реалізовувати соціальні проекти з подальшого удосконалення системи адаптації військовослужбовців, звільнених у запас чи відправлених у відставку. Про це йшлося на зустрічі першого заступника міністра оборони України з гуманітарних питань і зв'язків з Верховною Радою Валентини Гошовської з делегацією НАТО на чолі з головою цивільного і військового бюджетного комітету альянсу Майклом Гоулом.

За повідомленням прес-служби МО, сторони вивчатимуть й узагальнюватимуть досвід перенавчання і працевлаштування військовослужбовців у країнах—членах альянсу для того, щоб усе найкраще і передове запроваджувати в нас. При цьому не зайве було б прийняти закон про держгарантії соціального захисту військовослужбовців, що звільняються зі служби в зв'язку з реформуванням армії, оскільки він підведе правову базу роботи і дасть змогу ефективніше використовувати наявний потенціал.

Тим часом у НАТО тривають останні приготування до саміту в Стамбулі. Зокрема, до зустрічі на вищому рівні Україна—НАТО. Так, у Брюсселі посли країн—членів альянсу прийняли заяву, в якій закликали Київ згідно з основними аспектами Плану дій НАТО провести восени вільні справедливі вибори. При цьому забезпечити повагу до свободи слова й незалежної преси, а також гарантувати однаковий доступ усіх кандидатів у президенти до мас-медіа.

Цю заяву без образ і повідомлень про втручання у внутрішні справи України сприйнято в адміністрації Президента. Глава аналітичного управління Василь Базів схвалив документ, хоча й зазначив, що всі заклики треба адресувати кандидатам, а позиція Леоніда Кучми і так збігається з позицією послів... Нагадаю, трохи більш як тиждень тому іншу заяву — Парламентської Асамблеї НАТО, що закликала Президента не йти на третій термін, Базів назвав "втручанням".

Виходячи з нинішньої заяви послів, а також недавніх слів Леоніда Кучми, що від НАТО ми так само далекі, як і від Євросоюзу, можна з часткою впевненості сказати, що очікуваного багатьма підвищення рівня співробітництва з альянсом у Стамбулі не станеться. Найімовірніше, справа обмежиться запевненнями в тому, що особливе партнерство — найкращий формат, а вступ до НАТО — невизначена перспектива із замовчування.

Яна СТАДІЛЬНА.

ФОТОФАКТ

Фото АП.

З півдня Іраку відновлено експорт нафти, який раніше було припинено через вибухи на нафтопроводі. Поки відремонтована тільки одна гілка нафтопроводу. До ушкодження нафтопроводів ними проходило 1,6 мільйона барелей нафти на день.

Лідирує Саакашвілі

На виборах до Верховної Ради Аджарії, за попередніми даними, лідирує партія прихильників президента Грузії — блок «Михайло Саакашвілі —Аджарія, що перемогла». Опозиція заявляє про фальсифікацію підсумків голосування.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Ще один бронзовий Ніязов

Черговий пам'ятник Сапармурату Ніязову відкрито в туркменській столиці на честь 12-ї річниці його обрання президентом Туркменистану. Бронзовий монумент, що зображає Ніязова, який виголошує клятву в день інавгурації 21 червня 1992 року, споруджено на площі перед парламентом країни. В урочистій церемонії взяли участь члени кабінету міністрів, депутати парламенту, представники загальнонаціонального руху «Галкиниш».

КДБ Білорусі висилає українського журналіста

Постанову про депортацію з території Білорусі українського журналіста Михайла Подоляка було прийнято правоохоронними органами республіки. Відповідний документ підписав голова КДБ Леонід Єрін і генеральний прокурор Віктор Шейман. Підстава — той факт, що Подоляк «є організатором випуску газети «Час», опубліковані статті в якій містять заклики до консолідації радикальної опозиції з метою протидії державним органам Білорусі, що може призвести до дестабілізації цивільної згоди і політичної ситуації в республіці».

РОЗДУМИ ПРО...

Обійшлося без сюрпризів

Представники урядів країн—членів ЄС підписали в Брюсселі європейську Конституцію, котру вони назвали історичною. Подія була затьмарена безрезультатним пошуком нового Президента Єврокомісії замість італійця Романо Проді, термін перебування котрого на цій посаді закінчується наприкінці жовтня. Обидва ймовірні кандидати — бельгійський прем'єр-міністр Гі Фергофштат і британець, комісар з питань зовнішньої політики ЄС Кріс Паттен відмовилися від такої пропозиції. Утім, деякі спостерігачі називають це політичною тактикою. Але хоч би як там було, до кінця червня новий Президент Єврокомісії має бути обраний.

Термін Р. Проді завершується.

У вступі до нового головного закону Старого Світу замість традиційного звертання до Бога та християнства з'явилося посилання на «культурну, релігійну та гуманітарну спадщину Європи». Проти такого трактування заперечувала Польща, котра до останнього боролася за те, щоб у Конституції було посилання на християнство.

Чимало спостерігачів очікували від саміту ЄС несподіваних рішень і навіть сюрпризів. Проте його учасники, хоч їм часом і доводилося іти на компроміси, виявили політичну волю у досягненні консенсусу. Канцлер Герхард Шрьодер заявив, що мова йде про новий етап, і наголосив: європейська Конституція дає нові шанси для того, щоб стара добра Європа стала територією тривалого миру й добробуту. Розширена до 25 країн, вона, за словами Шрьодера, стане більш керована політично.

За якими правилами «гратиме» ЄС? На саміті досягнуто згоди щодо прийняття рішень Радою міністрів. На зустрічі у верхах минулого грудня пропозиція Франції і Німеччини про це провалилася. На зміні системи голосування наполягали Польща та ще 13 невеликих держав з тим, щоб посилити свій вплив під час ухвалення рішень з питань ЄС. І цього разу основні дискусії розгорілися саме навколо цієї проблеми. Лідери Франції і Німеччини Жак Ширак і Герхард Шрьодер наполягали на запровадженні в європейській Конституції принципу подвійної більшості, а Польща та Іспанія, невдоволені пропорційним скороченням їхньої ваги в Євросоюзі — порівняно з більшими державами ЄС, виступали проти. Перемогла позиція Франції та Німеччини. Віднині Рада міністрів ЄС ухвалюватиме рішення подвійною більшістю голосів — 55% від усіх країн ЄС, котрі водночас репрезентують 65% усього населення спільноти.

Проте під тиском передовсім Великої Британії у питаннях податкової, зовнішньої політики та юстиції ЄС обережно залишає принцип одностайності. Рішення більшості передбачені лише в разі, коли міністр закордонних справ висуватиме конкретну пропозицію, заздалегідь узгоджену у верхах ЄС. Експерти відзначають, що в такому разі виникає ризик національного вето. Щоправда, в майбутньому його можуть накладати щонайменше чотири країни, незалежно від їх величини, а не одна, як це було досі.

Для того, щоб європейська Конституція набула чинності, вона має бути ратифікована Європейським парламентом або ухвалена референдумом. До речі, цей документ передбачає створення ще двох відомств: Президента ЄС та міністерства закордонних справ — для кращого представництва за межами спільноти.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Фото на згадку.

УКРАЇНА —

Володимир ЧОРНИЙ

Олег ЗАРУБІНСЬКИЙ

«Вибери мене»

Переживаючи доволі прохолодну весну, ніхто ні на хвилинку не сумнівався, що за нею обов'язково настане літо. І ми мріємо тепер, щоб воно було тепле, лагідне, життєдайне. Ці наші знання та сподівання не від лукавого, звичайно, а від усвідомлення простих і загальнодоступних правил циклічності, притаманних вищій природі. У політики є свої канони й закони, проте вони не мають такої чудодійної сили, щоб ми могли з тією само певністю говорити навіть про найближче майбутнє. Хоч би як банально це звучало, але воно здобувається в борні. Адже придумав хтось, що ми спочатку створюємо труднощі, а потім з ними боремося. Тобто ми теж до певної міри «зациклені». І вся наша політична дійсність освячена боротьбою: спочатку за шмат хліба та землю, згодом за пости й посади, і майже завжди з уявними та справжніми ворогами. До того ж ворогами нерідко стають учорашні друзі. Незалежно від того, йдеться про бюджет, політичну реформу чи миротворчу діяльність за кордоном.

Що ближче до президентських виборів — надто загадкової центральної події року, то яскравіше це проявляється, набираючи іноді зовсім потворних форм. Погляньмо, з яким завзяттям, а то й неприхованою лютістю, щосили пильнуючи свою «долю», відстоюють «інтереси народу» його обранці, блокуючи трибуну у Верховній Раді, вступаючи навіть у кулачний бій із супротивниками, яких щойно з цієї самої трибуни називали: «Шановні колеги!» Буденними стають тяжкі й некоректні звинувачення у зрадництві, фашизмі, всіляких інших земних та неземних гріхах. А що діється поза парламентом і в засобах масової інформації? Якщо раніше закиди в тому, що хтось «рветься до влади», сприймалися просто з подивом, бо це аж ніяк не суперечить демократичним уявленням про світоустрій, то сьогодні вже важко знайти помітного політика, котрий «не рветься». Таке враження, що боротьба за «булаву» стала національною ідеєю. Тільки й чуємо: «Вибери мене, вибери мене...»

Королів, як відомо, грає оточення. В герцях за «краще майбутнє» задіяні окремі особи, партії, організації, певні сегменти суспільства. Багатьох не влаштовує становище «каліфа на годину», і вони роблять усе, щоб утриматися в статусі, до якого звикли, і навіть уві сні не бачать себе поза палацовими уявленнями про керівну вічність. У інших свої турботи: будь-що взяти омріяні висоти.

Про шкоду чи користь цих баталій, з точки зору всього суспільства, можна судити лише тоді, коли стає зрозуміло, в чиїх інтересах відбувається зіткнення тих чи інших сил; за що, власне, за чиє майбутнє чубляться люди між собою. На жаль, дуже рідко «лицарі честі» розкривають свої істинні цілі, надаючи прихованим намірам якомога привабливішого, рекламно-товарного вигляду. Не вірячи у власні достоїнства, вони вдаються до всіляких модних піар-служб, залежних та спеціально виписаних політтехнологів, покликаних навести рум'яна на змучені й пісні фізіономії героїв, зробити популярними їхні декларативні програми, подати їх під гаслами єдино правильних всенародних жадань.

■ ■ ■

Вирощуємо й «гроно» власних медіа-кілерів, ладних скомпрометувати, сплюжити конкурента та його наближених

■

Карфаген мусить бути зруйнований!..

Усе це тільки на перший погляд може здатися ізольованою картинкою нашого політичного інтер'єру, своєрідним шоу для місцевого вжитку. Проте досить переступити поріг, щоб зрозуміти, на які труднощі наражається наша зовнішня політика, супроводжувана стійким — і не безпідставним — недовір'ям стосовно демократичності виборчого процесу та маючи в багажі безліч серйозних внутрішніх негараздів.

В очах світу такі події, як вибори в Мукачевому, здатні перекреслити будь-які зусилля творців позитивного українського іміджу. Вибори в Одесі, що відбулися без істотних порушень, сприймаються лише як епізод, як надія, але не ознака гарантій і поступу демократичних свобод. Тим паче що формування «світлого образу» перед зарубіжною громадськістю з нашого боку йде не лише за традиційною схемою влада—опозиція, а й з настирливим акцентуванням розбіжностей між окремими кланами, регіональними та бізнес-групами, орієнтованими на різні вектори позанаціональних інтересів. Адже за рейтингами потенційних претендентів на корону вгадуються і вектори нашого міжнародного буття, становища нашої держави в системі європейських та світових координат, врешті — рівень незалежності, а якщо залежності, то від кого й наскільки.

Програна партія

Свій відбиток на зовнішньополітичні, а тим більше — зовнішньоекономічні уподобання, накладають і процеси глобалізації. Вони впливають на регіональні зв'язки та глибину відносин з тими чи іншими країнами, ламаючи усталені норми й стереотипи.

Заведено вважати, що Україна перебуває «між двох вогнів», на роздоріжжі між Заходом і Сходом, а точніше — між Європою та Росією. А насправді через свою болючу невизначеність вона багатозалежна. Та найбільше це проявляється в трикутнику США—Європа—Росія. Лакмусовим папірцем ставлення до України в близькій і далекосяжній перспективі є реагування на її інтеграційний вибір, що на даному етапі чітко персоніфікується виборами президента.

Спостерігаючи за політичними перипетіями, які, на жаль, нагадують швидше політизовану закулісну метушню, закордонні діячі, що дедалі частіше відвідують Київ, та й у своїх штаб-квартирах або на міжнародних зустрічах, дипломатично уникають прямолінійних оцінок і обмежуються, як правило, побажаннями, щоб наші вибори були вільними, прозорими й чесними. Однак, прислухаймось уважно до заступника держсекретаря США Річарда Арміteджа. «Якщо лідери України, — каже він, — забезпечать добру передвиборну кампанію і вибори будуть вільними від тиску й зловживань, вони розвіють найбільшу невизначеність, що нависла над американсько-українськими відносинами. Якщо вони впораються з цим завданням, то можуть розраховувати на підтримку Америки в налагодженні тісніших відносин з НАТО та ЄС, а також стосовно СОТ».

Як казав великий Тарас, у всякого своя доля. Америка від нас далеко, але її вплив величезний. Іноді чисто символічний, а іноді й визначальний, як це можна спостерігати в ситуації з Іраком.

■ ■ ■

Європа й Росія під її невсипущим оком ведуть свої глобальні ігри, вдаючи, що на шахівниці історії рухаються самостійно, проте, мабуть, усвідомлюють, що перебувають одна з одною в стані вічного шаху і взаємозалежності. Найнеприємніше, що об'єктивно всі вони грають партію проти України

■

Так склалось. І нинішній рік, з цієї точки зору, особливо показовий. Можливо, навіть переломний.

Першого травня — у ювілейний день Євросоюзу — він урочисто прийняв у свою сім'ю десять нових країн-членів: Кіпр, Чеську Республіку, Естонію, Угорщину, Латвію, Литву, Мальту, Польщу, Словацьку Республіку та Словенію. Оновлений європейський лайнер вирушає у багаторічний рейс під прапорами вже 25 країн, сподіваючись на успішне плавання.

Україні не дістався навіть квиток «асоційованого» пасажира, і вона, залишившись за бортом, змушена задовольнятися визначенням раніше статусом «нового сусіда» Євросоюзу, а її західний кордон віднині — хочемо ми того чи не хочемо — відіграватиме лінію поділу між Європою та Євро-Азією. Це, вочевидь, і є той оптимальний варіант партнерства, про який говорив голова Єврокомісії Романо Проді після зустрічі з Прем'єр-міністром України Віктором Януковичем минулого місяця в Брюсселі. Досвід Польщі виявився для нас недоступним.

Такі кардинальні й далекосяжні зміни на політичній карті континенту дещо іронічно були зафіксовані єдиноурядовим святкуванням Дня Європи, що відбулося 15 травня в Києві, Дніпропетровську та Львові під девізом: «Європейський союз наближається до України». На жаль, за всієї привабливості та прагматизму ідеї, воно поповнило перелік «не своїх свят», які відзначають українці. Рік тому, коли було засновано цю традицію, передбачалося, що це буде яскраве дійство «в контексті розширення ЄС». Контекст, як бачимо, виявився дещо іншим. Інші, природно, будуть і наші відчуття об'єднаної Європи. Вона залишається для нас такою само проблемою, як і Росія, з тією, щоправда, різницею, що, незважаючи на дивовижну впертість європейських чиновників, Україна була, є і завжди буде європейською, а не євразійською державою. При цьому, зрозуміло, не йдеться про заниження чи завищення тих або інших цінностей, а про те, що об'єктивно визначається історичною та природною генеалогією краю.

Буквально напередодні Дня Європи, 14 травня, пішов у відставку один з найактивніших прихильників європейського вибору України і практичний провідник цієї політики в Брюсселі, перший заступник міністра закордонних справ Олександр Чалий. Це йому в публічній політиці належить визначення, що ЄЕП і ЄС — несумісні вектори, що вони взаємно виключають один одного і що Україна не витримає двох інтеграцій водночас.

Нагадаємо, що у квітні, після гострих дискусій, Верховна Рада — синхронно з Держдумою Росії — ратифікувала угоду про Єдиний економічний простір (ЄЕП). До того ж у пакеті з іншими документами — угодами про держкордон та експлуатацію Азово-Керченської протоки після тузлинського скандалу. Кремлівське керівництво у відносинах з Україною, не без задоволення, повернулося до призабутої методи недавніх радянських часів: хочеш дефіцитний товар — Договір про державний кордон — бери ще на додачу щось із неходового, може, й непотрібного. Діючи в такий спосіб, Росія домагається, щоб її посестра Україна заплатила якнайдорожче за вільну торгівлю без обмежень і вилучень, якої вона прагне вже понад десяток років. Владна Україна, здається, готова плисти в цьому фарватері з багатьма турбулентними зворотами у вигляді ще сотні документів, котрі пропонуватимуться теж «випробуваним пакетом».

■ ■ ■

Складається враження, що розрекламований європейський вибір поставлено в чергу вслід за невідворотно наповзаючим ЄЕП

■

«В умовах, коли прийнято принципове рішення щодо початку інтеграції в Єдиний економічний простір, з одного боку, і ЄС остаточно визначився щодо євроінтеграційних перспектив можливого членства для України в цій організації, для країни складається нова ситуація, яка потребує нового, принципового осмислення... Крім копенгагенських критеріїв, є інші чинники, котрі стоять на перешкоді інтеграції України до Євросоюзу», — так прокоментував свій відхід з дипломатичної передової і похід у науку Олександр Чалий.

Можна по-різному ставитися до такого кроку дипломата високого рангу (до речі, це вже не перший випадок), та слід визнати, що загальнодержавного забезпечення цей пріоритетний,

Проблеми формування регіональних

Серед основних і найактуальніших проблем суспільного розвитку в Україні на сучасному етапі особливе місце посідає проблема регіонального політичного лідерства. Проблема висунення на політичні й управлінські посади в регіонах нових людей, які здатні до здійснення перетворень і проведення рішень, що забезпечують сталий соціально-економічний розвиток регіону.

Віталій ОЛУЙКО

Одним із істотних недоліків сучасного українського суспільства, що набув характеру довготривалої політичної хвороби, стала дезорганізація суспільства, відсутність мотивації до гуртування в регіональні еліти, небажання усвідомлювати автентичність інтересів власного регіону і вибудовувати на цьому грунті добробут усієї країни. Звичайно, формування харизматичних, дієвих, прагматичних регіональних лідерів, які мають довіру й підтримку місцевої громади, невигідне і неприпустиме для олігархічного центру, який не бажає, щоб молоді «народні трибуни» здійснювали перерозподіл влади. Власне це й пояснює намагання влади створити беззаперечно підкорену їй владну вертикаль «опричників», які не мали б власних амбіцій стосовно реалізації регіональних інтересів. Відтак регіони України вимагають нової кадрової політики і забезпечення новою генерацією сучасних управлінців.

Регіональні лідери є тими політиками, що просякнулися регіональною ідеологією, інтересами тих людей, яких вони представляють та уособлюють своєю діяльністю. Проте зважена регіональна ідеологія, по суті, не зводиться до політично кон'юнктурного феномену. Вона грунтується на врахуванні у структурі загальнонаціональних цінностей інтересів регіонів і представляє загальнонаціональні цінності як суму регіональних. Справжній регіоналізм заперечує регіоналістичний сепаратизм, оскільки регіони України — це частина цілісної держави, вони виконують свою місію, свої функції в загальній цілісності, репрезентуючи всю державу. Ідеологія регіоналізму, носіями якої є регіональні лідери, мобілізує локальні самоврядні спільноти на збереження соціокультурних особливостей регіону, розвиток політичного, господарського та духовного життя частини єдиної української нації. Регіони — це не просто управлінські «технічні» одиниці, що є лише структурними підрозділами центральної адміністрації, їх слід розглядати як окремі соціальні конструкції, специфіка яких полягає в поєднанні різноманітних зовнішніх і внутрішніх чинників і впливів, що у своїй сукупності і становлять багатогранне й неповторне обличчя нашої держави.

Регіон є базою для апробування всіх прогресивних ідей регіонального лідера, є лабораторією його випробування на придатність до політичної кар'єри Саме в регіонах регіональні лідери набувають досвіду політичного життя. Саме в регіонах народжуються оригінальні концепції та моделі, які проходять випробування на життєспроможність. На жаль, проблема регіонального устрою і формування регіональної еліти в Україні полягає в тому, що регіональні лідери досить рідко стають політичною елітою загальнодержавного значення. Керівна верхівка нашої держави складається не з регіональних лідерів, які представляють інтереси конкретних людей з різних куточків України, а з кабінетних чиновників, які досягли свого положення не за рахунок того, що народом були відзначені їх здобутки на регіональному рівні, а внаслідок зростання адміністративного ресурсу та статусу свого «патрона», який складає їм протекцію. Тобто ситуація досить парадоксальна: щойно вищу державну посаду обіймає потужна політична фігура, одразу починаються «політичні шахи» — розставлення своїх фігур на ключові посади вплину; із зростанням посади такого «шефа» міняють у владній ієрархії свої кабінети й чиновники його команди.

Мало того, державного чиновника, який зробив кар'єру у столичних кабінетах, прислуговуючись своєму покровителю, згодом відправляють у регіон, тим самим наділяючи його помісною вотчиною, даючи йому регіон чи регіональну галузь «на хліби, на відкуп», або ж направляють у регіон для викачування фінансово-матеріальних засобів на користь свого покровителя. Фактично в багатьох регіонах ми маємо не справжніх регіональних лідерів, а «намісників», які репродукують указівки з центру і здійснюють нагляд за порядком їх виконання, які знають київські коридори влади краще, ніж реальну ситуацію у віддаленому районі своєї області. І такий підхід у реалізації регіональної політики поступово стає домінуючим, дискредитуючи основні засади регіонального та місцевого самоуправління, підриваючи довіру до регіональних лідерів. Водночас ініціатива регіональних лідерів придушується центром, який зв'язує регіони тенетами сучасної регіональної політики. Так, приміром, створена модель приватизації як один із шляхів переходу до ринкової економіки була розрахована лише для реалізації інтересів вузького кола олігархічної еліти. У країні, де доступ до великих фінансових та матеріальних ресурсів сконцентрований у руках столичних чиновників, а не в регіонах, де ці об'єкти приватизації розташовані, фактично створено ситуацію не приватизації, а монополізації власності в руках купки можновладців, які й вибили фінансове підгрунтя економічної самостійності регіонів. Чиновники вищих, центральних органів влади розглядають владу як свою власність і в будь-який спосіб намагаються її зберегти та корпоративно володіти нею. А регіональні еліти розглядають владу як інструмент, засіб, прийом, через який можна реалізовувати задуми та втілювати програми соціально-економічного розвитку.

Окрім формальних, нормативно встановлених кордонів між територіальними одиницями і регіонами є й ціла низка прихованих меж, таких, яких не видно. І їх роль має сталу тенденцію до зростання. В Україні — це кордон між рівнем життя і можливостями села і міста, столиці і провінції, великих міст і периферії. Хоча, скажімо, в тих-таки Сполучених Штатах особливої економічної різниці у можливостях між Нью-Йорком на сході і Лос-Анджелесом на заході немає, а, приміром, баварський бюргер почувається не гірше, ніж берлінський менеджер. Ілюстративним прикладом для України є ситуація хоча б у сфері освіти: зрозуміло, що навіть найстаранніший, найсумлінніший і наполегливий

МІЖВЕКТОРНА?

перспективний напрям нашого розвитку не отримав. І це постійно демонструвалося міжвекторними хитаннями на вищому рівні, які дезорієнтовували суспільство, демобілізовували його, позбавляючи певності історичного вибору. Кожний порух у бік Європи супроводжувався обов'язковим вибачливим реверансом у зворотний бік. Мовляв, це не суперечить добрим відносинам з Росією. Замість того, щоб раз і назавжди сказати і Європі, й Росії: місце України там, де вона є, і саме цим визначатиметься її зовнішньополітична стратегія. Більше того, міцна постава України в сім'ї європейських народів — в інтересах усіх учасників процесу, якщо вони зацікавлені в стабільності й безпеці на континенті. І це не пустопорожні слова.

Досить пригадати, що Україна — єдина поки що! — відмовилася від свого, третього за величиною, ядерного потенціалу, націленого, між іншим, на країни НАТО, і тепер успішно співпрацює з альянсом із широкого кола політико-економічних, оборонних та безпекових проблем. У цьому самому контексті слід розглядати закриття ЧАЕС під хор щедрих фінансових обіцянок. Загальновідома миротворча діяльність українців у «гарячих точках» за мандатом ООН. У нас відсутні міжнаціональні та етнічні конфлікти, які роздирають інші країни. Ми, врешті-решт, прийняли на себе призначений Західній Європі удар трансанціонального потоку нелегальної міграції та наркокур'єрів... З більшістю «старих» членів Євросоюзу Україна підтримує нормальні, ділові, а то й дружні відносини. Вступаючи до ЄС, переважна більшість «неофітів» — країни Центральної Європи та Балтії — уже заявили в різній формі про свою зацікавленість зберегти з Україною добросусідські, передусім економічні, відносини і шукають способів реалізації таких можливостей з урахуванням вимог власного членства в Євросоюзі. Йдеться, зокрема, про можливості знайомого їм українського ринку. Інтеграція України, на їхню думку, полегшила б загальну адаптацію до умов реформованої Європи.

Уважне прочитання списку нового поповнення європейського клубу переконує в цьому. А водночас наводить на думку, що навіть доволі відчутний вклад у розбудову Європи Україна не зуміла як належить використати в своїх інтересах. Відповідні висновки слід робити вже нині і за кожної нагоди, не зменшуючи, а нарощуючи інтеграційні зусилля, включаючи передусім СОТ.

За кулісами

Певною несподіванкою стали нещодавні висловлювання російського міністра закордонних справ Сергія Лаврова про «повагу» його держави до європейського вибору України. У Москві, сказав він, розглядають Україну «як найближчого партнера не тільки по спільному геополітичному простору, а й по стратегічному баченню майбутнього Європи та загального світоустрою». Попри те, що позиції двох наших держав щодо «розширеної Європи» різко розходяться, і Росія не збирається, на відміну від України, вступати до ЄС і НАТО, вона, як і ми, прагне налагоджувати тісні відносини з усіма, хоч і проблемними, але динамічними європейськими структурами. І це нормально. Україна жодного разу не виявила себе некоректною щодо цього. І це також, гадаємо, похвально. Єдиним помітним проявом неприйняття позиції Росії в цьому контексті була вимога синхронного просування до СОТ тоді, коли Україна йшла з випередженням у багатосторонніх переговорах. Проте й це втратило будь-який сенс після того, як «Група восьми» на своєму саміті в Сі-Айленді (США) 8—9 червня підтримала Росію стосовно членства в цьому світовому об'єднанні.

І все ж ми маємо дедалі більше підстав твердити: допоки Росія не вирішить, що їй вигідне входження України до європейських та євроатлантичних структур, ми постійно натикатимемося на «сигнали» на кшталт «іди сюди — стій там». Повсякденна практика доводить, що в Кремлі взято курс на відкрите відновлення централізації керівництва державотворчими процесами на терені СНД, а, з другого боку, на негласне утвердження «посередництва» в діалозі «Україна — Європа». Свого часу в одній із статей ми обстоювали необхідність активного співробітництва з Росією, але на засадах європейських цінностей, без традиційного «старшобратства», «узгоджень» тощо. Стаття так і називалася: «З Росією, але — в Європу» («Голос України», 20—27.04.99). Відтоді нічого не змінилося.

■ ■ ■

Москва не полишала своїх намірів утримувати Україну на певній дистанції від Заходу, проробляючи варіанти її втягування в неприродні для неї євразійські об'єднання

■

Факт залишається фактом: Росія — наш безумовний стратегічний партнер, так само, як і незаперечний стримуючий зовнішньополітичний чинник. Тільки-но розмова заходить про Україну, міжнародні чиновники озираються на Москву, щоб ненароком не переступити «червону лінію» стратегічних інтересів Росії. Захід був нещирий, коли під акомпанемент заяв про палку любов до України, продовжував свою безвідповідальну гру, аж поки не наважився розставити все по своїх місцях. Догодивши саме тим політикам, котрі переконували всіх, що «в Європі нас не чекають». Тож хоч би як розкладався подальший пасьянс, важко відкинути побоювання тієї частини нашого суспільства, котра вважає, що політична та економічна експансія Росії як і раніше розмиватиме береги української незалежності. Кожний пострадянський лідер Росії бачить у ній ласий шматок і по-своєму переживає втрату, відчуваючи неповноту імперського щастя та бажання у будь-який спосіб компенсувати політичні й економічні збитки. Активно експлуатуючи сприятливу кон'юнктуру, Москва помітно зміцнює свої позиції, чого не скажеш про Україну. Найгеніальнішим вчинком з боку північного сусіда була Тузла. Та й у тих каламутних водах Росія виловила свою рибку у формі Керченських угод.

Уже ні в кого, мабуть, не виникає сумнівів, що ситуацію навколо України закручено вельми серйозно. Ми опинилися в лещатах чужих стратегічних інтересів, і в такому становищі обходимося переважно загальними фразами в питаннях, що мають доленосне значення. Ми так і не почули від виконавчої влади порівняльного аналізу плюсів і мінусів ЄеСівського та ЄЕПівського напрямів розвитку. Інакше кажучи, ми так і не знаємо, а скільки коштує Україні кожний вектор сьогодні і скільки коштуватиме в доступній перспективі? Так само ми лише приблизно знаємо, як можна виживати власними силами, без прямого пов'язування з тими чи іншими угрупованнями. Саме тому наші рішення мають зазвичай політичний характер і залежать нерідко не від сили аргументів чи здорового глузду, а від того, хто і як на нас натиснув. Такій потужній державі, як Україна, не личить бути маріонеткою у будь-яких розкладах сил і карт.

Погляньмо у дзеркало

Ми занадто захопилися розмовами про те, «з ким бути», замість того, щоб зосередитись на проблемі «ким бути».

З цієї точки зору дуже важливо, що останнім часом у дискусіях стосовно майбутнього України дедалі відчутніше лунає усвідомлення того, що членство в ЄС — не самоціль, а орієнтир для досягнення високих європейських стандартів у всіх сферах людського життя, матеріального і духовного. В нашій ситуації слід особливо наголосити на пріоритеті добробуту населення, його соціального захисту і демократичних свобод. Треба робити все, щоб наші люди жили не гірше, а краще, ніж інші європейці. Тоді вони не тікатимуть світ за очі, а сумлінно виконуватимуть свої громадянські обов'язки перед сім'єю, суспільством, державою у рідних пенатах. Щойно Держкомстат повідомив, що нас уже лише 47 мільйонів 490 тисяч, тоді як за переписом 1989 року було 51,45 млн. Тільки за квітень цього року населення країни скоротилось на 20 тисяч осіб. Офіційні реляції про економічні успіхи, навіть тоді, коли вони чесні, як не сприймалися «маленькими українцями», так і не сприйматимуться. Мільярдні прибутки держави залишаються для них солоденькою казкою на тлі зростання цін на цукор, хліб, борошно, бензин, взуття, одяг, а над усе — на медичні послуги та освіту.

Корупція роз'їдає суспільство за всіма статтями людського виміру, витравлюючи природні залишки моралі, виховуючи потребу озброїтися для захисту від різнокаліберних казнокрадів, рекетирів, хабарників та іншої нечисті, що безкарно паразитує на тілі власного народу. Душиться так званий малий і середній бізнес — ці конче необхідні в нових умовах прояви народної економічної ініціативи. Велика, а можливо, й основна вина за все це лежить на владі. Покажіть, будь ласка, хоч одного українського капіталіста, чи пак олігарха, не пов'язаного з владою! І як зрозуміти простому трудівникові ситуацію, коли великих, орденоносних злодюг заарештовують і судять не в Україні, а за кордоном?

А що робити людям, коли вони чують, як під час приватизації їхнього — суспільного! — майна переважають негативні й навіть руйнівні наслідки для розвитку економіки України, що вона здійснюється з грубими порушеннями законодавства, а «прихватизатори» за всього цього виходять чистими з води? На такому ж тлі формується і негативне ставлення до участі іноземного капіталу в приватизації, до іноземних інвестицій взагалі.

■ ■ ■

То, може, й не випадково нас не дуже чекають, не запрошують, а то й бояться, хоч і натякають, що «танго танцюють удвох»?

■

Звичайно, це непрості питання. Але ж діватись нікуди. Тут теж треба робити вибір. Можна вирощувати високі врожаї і мати славу житниці мало не півсвіту, а можна завозити зерно з чужих житниць (Росії, Казахстану, Канади), залишаючи власних споконвічних хліборобів при піковому інтересі, підштовхуючи до міграції в міста підмітати тротуари, а то й за кордон у найми. Будь-хто зрозуміє Україну, коли вона завозить нафту й газ, але як її розуміти, коли вона перетворюється на імпортера зерна, цукру, інших сільськогосподарських продуктів? Ну хто повірить, що Україна неспроможна себе прогодувати?

При всьому цьому — не така вже й безвихідь. Зуміли ж, коли захотіли, позбутися «почесного» місця в ганебному «чорному списку» FATF, в котрому перебували за недостатню боротьбу з відмиванням «брудних грошей». Зрушили з місця економіку. Заповнили ринок доброякісними продуктами власного виробництва. Відстояли власну гідність у ситуації з Ченстоховським металургійним комбінатом. Список треба продовжувати...

А чого вартий запальний приклад Руслани, особистий подвиг співачки, що так звеличив ім'я рідної України!

Нова модель відносин з європейськими та євроатлантичними структурами вимагатиме не тільки посиленої уваги до співробітництва та ліквідації претензій, що не раз висловлювались, а й належної конкурентоспроможності за всіма параметрами взаємних інтересів. Найближчими днями, як відомо, відбудеться зустріч на найвищому рівні НАТО в Стамбулі, куди запрошено й Президента України. Навряд чи можна цього разу сподіватися на якісь спеціальні рішення щодо нашої країни, однак це ще одна можливість обмінятись думками стосовно подальшого співробітництва в цьому інтеграційному секторі, тим паче що керівництво альянсу доволі високо оцінило Україну як «не споживача, а виробника» спільних заходів. А 8 липня на нас чекає саміт «Україна—ЄС» в Гаазі, де передбачено узгодження плану дій та розгляд питання про надання Україні статуту країни з ринковою економікою.

Отже, треба продовжувати роботу, зосередившись на виконанні напрацьованих документів та досягненні європейських критеріїв членства, що за будь-яких умов корисно для України.

Коментуючи заяву згаданого вже Романо Проді про те, що Україні «не світить» членство в ЄС, відомий політолог Збігнєв Бжезінський сказав: «Десять років тому вони говорили, що Прибалтійські республіки ніколи не стануть членами НАТО або ж Європейського союзу. П'ятнадцять років тому вони казали те саме про Польщу... Але вони змінили свої погляди щодо Польщі та Прибалтики не тому, що в них влучила блискавка і їхня уява розширилася, а через те, що поляки та прибалтійці створили об'єктивні умови, на які європейці мусили відреагувати».

Додамо від себе: робити це треба вже сьогодні, ще до виборів. Щоб зробити задїл для нового Президента.

Олег ЗАРУБІНСЬКИЙ,
народний депутат України, перший заступник голови Комітету ВР з питань європейської інтеграції;
Володимир ЧОРНИЙ,
віце-президент Українського товариства зовнішньої політики.

лідерів на сучасному етапі

сільський школяр не може конкурувати на вступних іспитах до вищого навчального закладу із абітурієнтом із міста, з його гімназіями, ліцеями, іноземними мовами і комп'ютеризацією. Підприємець із провінції не може встояти перед натиском потужнього бізнесмена з великого міста, з його адміністративним ресурсом, доступом до кредитних потоків і офісом у одному приміщенні із владною структурою. Регіональний лідер, хай яку шалену підтримку місцевого населення має, перебуває в заздалегідь нерівних умовах із призначеними «намісниками» з центру. І інструментів впливу на регіонального лідера досить багато: це і можливість залишитися в інформаційному вакуумі, адже телебачення в Україні переважно централізоване (місцеві канали слабкі і не користуються рейтингом); це і можливість бути підданим впливу місцевих силових структур, адже погони і крісла вони отримують із центру; це і вірогідність бути придушеним фінансово, оскільки центр керує всіма потоками фінансово-матеріальних ресурсів і скеровує їх, звісно, в одному напрямі. Тому наразі склалася така ситуація, що відстоювати інтереси свого регіону перед центром — це заздалегідь боротися в різних вагових категоріях.

На мій погляд, спостерігається динамічна зміна характеристик регіональних політичних еліт та регіонального лідерства. Саме в регіонах регіональні лідери далеко випереджають політичні еліти центру. Так, регіональні політичні лідери є більш відкритими, прозорими, доступними для спілкування з громадськістю, більш гнучко реагують на щоденні проблеми свого населення. Водночас переважна частина населення зневірилася в центральній владі, негативно реагує на політичні маніпуляції центру. Доречно констатувати, що відбулось істотне омолодження регіонального лідерства, істотне підвищення інтелектуального та професійного потенціалу в регіонах, у місцеву владу рекрутуються перспективні кадрові резерви. До того ж у центральній владі майже не відбувається зміни «облич», народ майже втратив інтерес до «перетасовування владної колоди» і до палацових переворотів у центрі. Регіональні лідери більш адаптовані до нових умов, за роки економічного занепаду вони навчилися виживати разом зі своїм народом, сформувалися, покинуті центральною владою і не відчуваючи її підтримки, як справжні «бійці»; а іноді і всупереч їй регіональні лідери змушені продукувати нестандартні рішення, апробувати оригінальні концепції, йти на експерименти і ризики, укладати компроміси.

Досвід показує, що серед якостей, якими має оволодіти справжній регіональний лідер будь-якої управлінської ланки, можна виділити такі, як здатність кваліфіковано акумулювати та адекватно виражати у своїй діяльності інтереси населення свого регіону, інноваційність, здатність постійно генерувати нові ідеї, комбінувати їх та вдосконалювати. Від регіонального лідера вимагається не простий моніторинг інтересів населення свого регіону, спостереження за його життям та пасивна інвентаризація запитів громадян, а саме їх корегування, новаторське осмислення і прийняття рішучих, дієвих, і, головне, негайних заходів. На відміну від політичного лідера центрального рівня діяльність регіонального лідера є більш прозорою, адже відбувається на очах у народу, того середовища де він сам проживає і повсякденно спілкується. Рішення, які приймає регіональний управлінець, впливає на життя громадян у короткий термін, аніж рішення центральних органів влади, яка до того ж, як правило, знеособлена, і знайти відповідального за прийняття того чи іншого рішення в центрі видається подекуди неможливо. Тому на регіональні політичні еліти покладається більша відповідальність щодо забезпечення стабільності нашої держави, адже відповідальність ця персоніфікована.

Практика свідчить, що найефективніші перетворення відбуваються саме в тих регіонах, де регіональні політичні лідери змогли сформувати достатньо професійну команду адміністративного персоналу. Компетентність управлінської команди є не так наслідком соціально-економічного становища регіону, як передумовою позитивних зрушень, а ступінь компетентності команди лідера регіону позначається на самому іміджі регіонального лідера. Тому питання формування професійних управлінців у регіонах є питанням не лише забезпечення стабільності регіону у сьогоденні, а питанням перспектив розвитку регіону, формування його майбутньої регіональної політичної та управлінської еліти й кадрового потенціалу. У цій частині одним із дієвих та ефективних інструментів кадрового забезпечення управління регіоном стають вищі навчальні заклади комунальної форми власності, які працюють задля регіону, на благо регіону, відповідно до потреб регіону. Навчальні плани таких вищих шкіл адаптовані під потреби регіонального розвитку, враховують місцеву специфіку та реалії; викладацький склад значною мірою формують представники місцевої політичної еліти і справжні регіональні лідери, які прагнуть не лише передати свій досвід наступним поколінням і молодій зміні (і в такий спосіб закладають підґрунтя для формування традицій управлінських підходів, що передаються з покоління в покоління), а й без відриву від виробництва підбирають кадровий резерв регіону. Очевидним є той факт, що студент, приміром, столичного вузу, відірваний на тривалий час від свого регіону, певною мірою втрачає зв'язок зі своєю малою батьківщиною та тими процесами, які відбуваються в регіоні. І хоча, можливо, такий студент отримує більш блискучу теоретичну підготовку (хоча і це не факт, адже в деяких комунальних закладах нині зосереджено досить потужні науково-викладацькі ресурси), він мало спроможний застосувати свій теоретичний потенціал для адміністративно-управлінської роботи в тому середовищі, в якому мало розуміється, не знаючи його специфіки.

На закінчення хотілося б констатувати, що проблема регіонального лідерства є не лише суто теоретичною проблемою і предметом досліджень фахівців-науковців. Це проблема нашого з вами повсякденного життя, добробуту і злагоди. Зрештою, це проблема чистих вулиць, опалення в помешканнях, вчасного отримання заробітної плати, належного функціонування дитячих садків, лікарень, цін на харчові продукти і всього того, з чим ми щоденно стикаємось і що становить значну частину нашого життя. Саме ті, хто пройшов крізь сувору школу регіонального управління, довели на практиці конкретним людям свою придатність до організаційно-управлінської роботи і мають ставати майбутніми можновладцями, найвищими посадовими особами, депутатами, міністрами, прем'єрами, президентами. Саме в регіонах України гартується кадровий потенціал держави, апробуються особистості лідерів, зрештою, формується наше майбутнє.

Віталій ОЛУЙКО,
народний депутат України.

СЕЛО

Мрійники і практики з Гавриловець

— Хотів би стати фермером, Анатолію?
— Чом би й ні? Та я можу тоннами вирощувати овочі, руку вже добре набив. Тільки б мати впевненість у збуті.
— А дружина підтримує?
— Куди ж вона дінеться! У нас, українців, тільки й цінностей залишилося — земля. Нас хотіли і досі хочуть збити з пантелику. Виштовхали мільйони людей на базар продавцями корейського і турецького барахла. Вигнали з України за кордон по заробітчанський хліб. А треба було б створити всі умови, щоб люди змогли працювати біля землі і багатіти на ній, примножуючи багатство держави.

Отака розмова вийшла в мене з Анатолієм Корнєєвим, професійним військовим, який удруге визначався із життєвим вибором майже в сорок років — і став селянином. Зумів переконати дружину і вселити любов до своєї справи в серця дітей. Син Віталій вчиться на агронома, а школярка Даринка, хоч і хворіє часто, також допомагати любить.

Знайти Корнєєвих просто. По чернівецькій трасі від Кам'янця до кафе «Колиба» — і направо в гарне, та, на жаль, бідне сьогодні село Гавриловці. Бездоріжжям до помітної, показної господи Анатолія та Людмили Корнєєвих не одні гості добиралися. Господарям, хоч які гостинні вони є, часом і не до візитерів. Роботи коло теплиць, городу, ягідників та саду — з головою, а тут занадилися: хто по розсаду, хто по насіння, хто за порадою. Анатолій, вступивши до товариства садівників і городників, одразу став популярною людиною. Де ви бачили, щоб із сотки взяв хтось тонну бараболі? А у нього такі врожаї щороку дає практично кожен сорт. Для науково-дослідних інститутів та насіннєвих фірм його город може бути демонстраційним полем. Ті, кому пропонував таку безкоштовну рекламу їх насіння, напевне, не доросли. А в Європі он навіть вид відпочинку сформувався: купівля овочів просто з поля. Ходить господиня, сама собі вибирає той овоч, що до неї з грядки підморгує. Сама зірве, а дітки подивляться: як вона росте, ота смачненька цвітна капусточка. І в нас не всі знають, де яка рослина та як зветься. Не раз Анатолій пробував виставку-продаж своєї продукції організувати. Насамперед для агітації одурених закордонами земляків. Удома також заробити можна! За рахунок городу та теплиць Корнєєви будуються, купують сучасну побутову техніку, придбали автомобіль... В їх оселі завжди є хліб та до хліба, та ще й «жива» музика. Коли доня сідає за піаніно.

Людмила родом, як і чоловік, із подільського села. Ніби й на землі виросла. Але, одиначка у батьків, ставши дружиною офіцера та потрапивши до Німеччини, своє життя вже уявляла на асфальті. Хоч доводилося і їй — нелегально — підробляти в німкень у теплицях. Не було в гарнізоні роботи для всіх вчительок та медсестер. Полями, теплицями Східної Німеччини молоде подружжя захоплювалося: от би на Україні так було! Коли повернулися додому, не один рік Німеччина їм снилася. Але навіть на гадці не мали, що і вони колись ось так господарюватимуть.

Батько Людмили приїхав до них у гості на Далекий Схід, як народилася молодша внучка Даринка. Сопки, вітри, порожнеча так дошкулили йому, що сказав: «Кидайте все це, повертайтеся додому». Пожили в батьків, далі зняли квартиру в місті, та хіба з двома дітьми можна тулитися по чужих кутках? Анатолієві батьки підшукали хатину в сусідніх від їх села Гаврилівцях. І Анатолій узявся будуватися. Працював на хлібокомбінаті, коли посаду скоротили, продавав хліб на ринку. Його швидка реакція (недарма сапер!) і тут стала у пригоді: спродавав за день чотири, а то і п'ять машин гарячих буханців. Згодом продавав хліб цього ж підприємства у спеціалізованому магазині, і кам'янчани не раз визнавали Корнєєва найкращим продавцем. Так блискавично зрозуміти потребу клієнта, вміти догодити, порадити, не обрахувати не кожен може і хоче.

— Отак ви вмієте догодити й дружині?

— Стараюся. Навіщо інакше було брати її заміж? Але ми одне одного і «виховуємо». Люда без мене поперва і на город не хотіла виходити. Трохи соромилася, комплексувала моя офіцерська половина. Я балакун і жартівник, мені легше, вона мовчазна, більше переживає в собі.

До мене дійшла новина: Анатолій вже працює заступником директора хлібокомбінату. Таку людину, як кажуть, всюди з рук вирвуть. Коли зустріла його, одразу запитала: невже покинув землю? Ні, відповідає, хоч би що робив, хай як добре вдавалася справа, а найбільше до землі тягне. І похвалився: цього року погода сприяла його капустам, і поливати не доводилося.

У будинку з вишуканими ажурними фіранками на вікнах ведеться бездоганне хатнє господарство, створене руками вірної дружини, яка визнає за чоловіком його верховенство в родині, а собі скромно відвела роль тилу. Її таки тяжко. Знову лишилася без роботи, пішло скорочення в міській медицині.

— Отак життя саме за нас робить свій вибір, — каже.

— Якби допомогу з безробіття, лише річну, спрямували приватному підприємцю, як ось я, — долучається Анатолій, — безробітних дружин значно поменшало б. Як і стресів з цього приводу.

Втіхою Люді стають поїздки з вітамінними подарунками до сиротинця чи інтернату престарілих. Корнєєви щедрою рукою віддають плоди своєї праці. Продукція в них без усілякої хімії, на голубиному посліді (Анатолій десь знайшов на горищі і завіз 48 мішків). Лабораторія показала: в його огірках нітратів у чотири рази менше норми. Саме це потрібно дітям та хворим.

Могли б заготовляти і вітамінні соки, та до купівлі преса ще не дійшло. І готові бути благодійниками, але чому держава ніяк не заохочує цього? Залишається лише сподіватися на самого себе і мріяти про те, що знайдеться серед прихильних до міста закордонних благодійників такий, що об'єднає зусилля свої та їхньої родини.

— Так, як ми, житимуть невдовзі багато людей, — Упевнений Анатолій. — Вони повернуться лицем до землі. Хіба за Дністром, у Молдові, звідки на кам'янецький базар овочі возять, не такі самі люди живуть? У них усе росте, ростиме й у нас. Ми ж не безрукі, а земля в нас ще краща. Ви помітили, перестали розповідати анекдоти про молдаван? Нарешті їх стали посправжньому поважати за працю. Повернуться в Україну і ті, хто втікав від неї. Але потрібен час. І навіть для приватних господарств — державна політика. Колись казали: «Міцна сім'я — міцна держава». Що, крім декларацій, зробила наша держава, щоб кожна українська сім'я міцно стала на ноги?!

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

На знімку: будь-який бізнес любить рахунок.

Фото автора.

ЗАПИТУЄТЕ — ВІДПОВІДАЄМО

Магнетизм десяти у справах земельних

«Як можна виправити помилку в державному акті про право власності на земельну ділянку?» — запитує Віктор Клочан із Ужгорода.

Технічні помилки, допущені при здійсненні державної реєстрації державного акта на право власності на земельну ділянку виправляються у десятиденний термін з моменту отримання письмової заяви від власника земельної ділянки. Про виправлення помилки та внесення відповідних змін до книги реєстрації власнику земельної ділянки надсилається письмове повідомлення.

«Для оформлення спадщини мені необхідно отримати витяг з державного реєстру земель. Як це зробити?» — цікавиться Віра Кувш з Дніпропетровської області.

Для отримання витягу вам необхідно подати до структурного підрозділу центру Державного земельного кадастру запит, в якому обов'язково зазначити обставини справи, у зв'язку з якою виникла потреба в отриманні такої інформації. Також не забудьте пред'явити документ, що посвідчує вашу особу, а в разі подання заяви представником — документ, що підтверджує повноваження діяти від вашого імені. Надання витягів для фізичних осіб здійснюється на платних засадах. Протягом десяти днів з дня реєстрації заяви вам зобов'язані надіслати витяг або мотивовану відмову.

«Мій сусід зайняв частину земельної ділянки, захопивши майже всю межу. Коли звернулася до місцевого відділу земельних ресурсів для перемірювання, з мене ще й червінця стягнули. Чи правомірно це?» — сумнівається Галина Лудіна із Судака.

Проведення контрольного обмірювання земельної ділянки під час вирішення межових спорів для фізичних осіб коштує десять гривень, тому стягнення є правомірним.

На запитання відповідала Наталія ХОМЕНКО.

Скільки тієї зими?

НОТАТКИ З ПРИВОДУ

Ще коли Володимир Троневич був Новаківським сільським головою, намагався вмовити когось із підприємців, щоб вони взяли в оренду приміщення лазні, що стояла пусткою, і відродили потрібну в селі послугу. Бо де ж селянам помитися? Ця проблема, до слова, нині актуальна не тільки для поліських сіл, куди ще не дійшов природний газ і в домівках немає таких зручностей, як душова чи ванна кімната. Тож недаремно з цього приводу від хати до хати гуляють анекдоти на зразок:

— Бабцю, де і коли ви милися?

— У річці.

— Так нині ж зима.

— Та скільки тієї зими?...

— Тоді ніхто не приставав на мою пропозицію, — розповідає Володимир Троневич. — Вважали цей вид підприємницької діяльності ризикованим і малоприбутковим, бо відлякували високі ціни на енергоносії.

Можливо, в селі Новаки Володимирецького району, де мешкає близько семисот чоловік, й надалі так було б з цим видом послуг. Але у 2002 році Володимир Троневич склав повноваження сільського голови, а отже, державного службовця, і взявся піднімати досі неприбутковий вид бізнесу. Володимир Олексійович зізнається, що до того він усе продумав, прорахував. Отож невдовзі запустіле приміщення сільської лазні невпізнанно змінилося: крім душових, парилки, сауни з невеличким басейном, розмістили ще й невеличке кафе, де можна випити пива, кави, соку, поласувати морозивом, пельменями.

— Як мені відомо, в інших районах ті, хто брався за такий бізнес, залишилися зі збитками, — кажу підприємцю.

— Бо мали енергоємні котли, через що собівартість послуг була високою. Я ж за спеціальністю інженер, тому раніше придумав економний котел, який навіть у найбільш відвідувані дні (а такими є суботи, коли миється 150—200 людей) споживає 10—15 літрів дизельного пального. У колег, які «погоріли», такі котли брали по 70 літрів солярки. От і порівняйте, — каже Володимир Троневич. — Водовід у нас є — його проклали за чорнобильські кошти ще у 2000 році. Вода дешева.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Звичайно, великих прибутків підприємець від лазні не має, бо послуга має бути доступною для селян. Зате чоловіку приємно, коли люди дякують за таку послугу, бо влітку в селі працюють тяжко, тож освіжитися після трудового дня бажаючих вистачає. Між іншим, для учасників війни, колишніх фронтовиків і бідних односельців послуги лазні безплатні.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Дайте заробити «своїм» комбайнерам

ВРОЖАЙ

Якщо механізаторам господарств Вінниччини вдасться збільшити денне навантаження на комбайн до 10 гектарів, область не залучатиме техніку з інших регіонів. За таких умов хліб буде зібрано в найбільш оптимальні строки — за 16—18 днів.

Проблема «своїх» і «чужих» комбайнерів на жнивах існує давно. «Чужі» зазвичай заробляють більше. «Свої» натомість сердито чухають потилиці. Особливо загострилася вона в останні роки, коли кожна зароблена копійка на селі — справді на вагу золота. У нинішньому році комбайнерам вирішили дати шанс. Фахівці обласного управління сільського господарства й продовольства провели розрахунки. Довели їх до районів. Тепер слово за безпосередніми виконавцями. Щоб вийти на запропонований щоденний рубіж — 10 гектарів, у середньому їм доведеться збільшити навантаження на один комбайн на 3—4 гектари. Нібито й небагато, однак...

Із 4284 зернозбиральних комбайнів, які є в області, 96 відсотків — застарілі «Ниви» й «Дони». Середнє навантаження на одну машину сягає 165 гектарів зернових площ. У господарствах Липовецького, Літинського, Жмеринського, Хмільницького й Чечельницького районів цей показник ще вищий — 190 га. «Рекордсменом» є господарство села Журавлівки Тульчинського району: тут 1590 га зернових і... лише один комбайн.

Ще не всі комбайни у господарствах області підготовлені до жнив: кожен четвертий — у ремонті. Потребує ремонту частина іншої жнивної техніки, зокрема, 20 відсотків валкових жниварок.

Думки механізаторів

Вони гострі, тому співрозмовники просили не називати прізвищ.

Іван П. (Жмеринський район):

— У мене 30 років стажу роботи на комбайні, тому з певністю можу сказати: серед механізаторів ніколи не було ледачих. Раніше ми з нетерпінням чекали жнив, бо знали, що зможемо заробити і копійку, і зерно. Тепер про «своїх» комбайнерів ніхто не думає. Приженуть техніку, зберуть хліб, розрахуються з «чужими», а нам, даруйте, залишать дірку від бублика.

Не наша вина в тому, що нема запчастин до поламаного комбайна. Якщо раніше ми мовчки ковтали образи, то нині хлопці дедалі частіше вголос висловлюють своє невдоволення. Нічого особливого в цьому немає: дайте нам можливість заробити. Чому ніхто не спитає з керівника, який «чужих» уміє запросити, а організувати роботу «своїх» не здатен?..

Микола І. (Тиврівський район):

— Якщо господарство замовляє чужі комбайни, то чому не можна посадити на них своїх механізаторів. Я, наприклад, готовий, як кажуть, взяти машину під повну відповідальність, написати розписку чи як там. Якщо машини іноземного виробництва, можна б попередньо організувати курси для ознайомлення з такою технікою. Хіба ж це по-людськи — залишати своїх односельчан без хліба?..

В Україні вміють робити комбайни. Принаймні для виставок.

Коментар першого заступника голови Вінницької облдержадміністрації, кандидата сільськогосподарських наук Григорія ЗАБОЛОТНОГО:

— Безперечно, комбайнери правильно порушують питання. Саме тому ми провели розрахунки, про які згадувалося вище. Тим самим орієнтували керівників районів — дати можливість, як кажуть, заробити своїм комбайнерам. Але тільки не за рахунок втрат. За попередніми розрахунками, в області очікується приріст валу зерна на 927 тисяч тонн, тобто на 76 відсотків. Якщо торік зібрали 1 млн. 213 тис. тонн, то нині плануємо мати 2 млн. 140 тис. тонн. З них ранніх зернових — 1 млн. 436 тис. тонн.

Там, де не зуміють упоратися своїми силами, доведеться залучати чужу техніку. Без її «перекидання» з району в район, гадаю, не зможемо обійтися. Особливо така допомога знадобиться у Жмеринському, Іллінецькому, Немирівському, Тиврівському, Чечельницькому районах, де ще не відремонтовано 35—40 відсотків зернозбиральних комбайнів.

Ми не маємо права вчасно не зібрати вирощений хліб, тому ставимо завдання: скоротити строки жнив до 16—18 днів.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото Галини КВІТКИ.

Піднімають сад-виноград

ПЕРСПЕКТИВА

Нині в Криму на оновлення виноградників виділено 111 мільйонів гривень. Торік на це витрачено 28 мільйонів.

— Ці кошти — лише початок порятунку галузі, винищення якої почалося після сумнозвісної постанови ЦК КПРС «Про заходи подолання пияцтва й алкоголізму» 1985 року, — каже міністр АПК автономії Сергій Пелагенко. Якщо до неї під виноградниками був кожен десятий гектар орної землі півострова, а питома вага винограду в сільськогосподарському виробництві краю становила майже 58 відсотків, то після «боротьби з пияцтвом» загальна площа плантацій бурштинових насаджень скоротилася на 55 відсотків (до 38 тисяч га). Ще занедбаніші сади. У 80-х роках минулого століття, наприклад, Крим давав до 400 тисяч тонн фруктів, а 2003 — врожайного — року спромігся продати вчетверо менше.

На відродження галузі в рамках місцевої Програми стабілізації і розвитку виноградарства й виноробства та садівництва на період до 2010 року з бюджету передбачено виділити кошти за рахунок одновідсоткового збору. Це, щоправда, лише 9 відсотків від потреби садівництва і 17 — виноградарства, проте щороку плантації оновлюють на 3 відсотках площ. Найкраще з цим справи в товариствах «Сади Тавриди», «Жовтневе», «Садівник», «Зоря», фермерських господарствах «Світлий шлях», «Арія-Н», «Сонячна долина». Крапельне зрошення нині впроваджено на тисячі гектарів у 18 господарствах. Цього року до них додадуть ще 600 га.

Роблять ставку на відновлення зруйнованих розсадників. Нинішню базу розраховано на забезпечення вирощування чотирьох мільйонів штук прищеплених саджанців. А щорічна потреба в них — вісім мільйонів. Тому на наявних маточниках буде запроваджено крапельне зрошення, щоб отримувати 90—100 тисяч штук живців підщепи з гектара. А невдовзі доведемо їх виробництво до 20 мільйонів.

Відновлюють майстерні з прищеплень у радгоспах-заводах «Алушта», «Смарагдовий», «Завітне». Для чистоти порід саджанців розсадники атестують на право виробництва та реалізації садивного матеріалу. І, звісно, посилено увагу до потреб виноробів — головної ланки між виноградарями й споживачами. 65 суб'єктів підприємництва торік виробили 6,5 мільйона декалітрів виноматеріалів. І хоча обсяг переробки винограду збільшено в 2,3 разу, завантажено виноробні потужності лише на третину, оскільки вони зношені наполовину. Тож потрібні кошти і на їх модернізацію.

Попит на якісні сухі вина постійно зростає, а частка кріплених виноматеріалів торік скоротилася на третину. Останнє сталося і через запровадження акцизного збору на етиловий спирт у розмірі 16 грн. за літр. На його придбання чимало винзаводів не знайшли коштів.

Гострою залишається проблема фальсифікату. Попри його міждержавну епідемію кримська продукція знову завойовує зовнішній ринок. Торік дев'ять підприємств за межами України реалізували майже 390 тисяч декалітрів добірної виноробної продукції на суму понад 40 млн. грн. Майже 80 відсотків її продала за кордон славнозвісна «Масандра». Та можливості півострова, як і інших регіонів країни, значно більші.

Нині закінчується переділ ринку міцноалкогольних напоїв, відбувається легалізація тіньового сектору виноробства та виноторгівлі, почався процес іноземних інвестицій у кримське виноградарство. Однак державної політики в галузі виноробства у нас досі немає, зауважують кримські виноградарі й винороби. Ось чому вони за якнайшвидше прийняття закону України про виноград і вино, бо в ньому вбачають порятунок галузі.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Селяни не одержують акти на землю

Державні акти на право володіння землею отримали лише третина кримських селян — у півтора разу менше, ніж у середньому по Україні. Є населені пункти, де акт має лише одна людина з тисячі. Особливо ця проблема стосується депортованих. Нині 77 тисяч з них отримали чи мають отримати земельні ділянки для сільськогосподарського виробництва.

Надолужити згаяне закликали депутати на сесії Верховної Ради автономії. Вирішено на продовження видачі держактів виділити з держбюджету додатково 4,5 млн. грн.

Розглянули депутати також питання про заповідний статус Тихої бухти під Коктебелем. Тут пікетувальники з числа кримських татар вимагають нарізання земельних ділянок. Прийняття остаточного рішення перенесено на вересневе пленарне засідання.

Я ВАМ ПИШУ...

Молоко забрали, а грошей не віддали

Підприємство «Юрія-Фортуна» вже майже рік не може повернути нам борги. Мало не п'ятдесят моїх односельців не отримали ані копійки за молоко, яке здавали ще восени 2003 року. Суми боргів — від трьохсот до тисячі гривень. Для нас це великі гроші.

До кого тільки не зверталися по допомогу — до адміністрацій району, області, прокуратури! Усі знають нашу проблему, а гроші не повертають. Невже так і не доб'ємося справедливості?..

Михайло ХОМЕНКО.

Зорівка Золотоніського району Черкаської області.

Мудра господиня

Село Наталівку, що за кілька кілометрів від Новограда-Волинського, ще недавно вважали малоперспективним, а тепер воно розквітло. Односельці пов'язують розвиток з ім'ям сільського голови Раїси Храбан. На цю посаду її обирають уже три скликання поспіль.

За головування Раїси Василівни село телефонізували, підвели газ, відкрили середню школу, дитячий садочок, побудували церкву. А робочі місця — це сімнадцять підприємств і організацій, серед яких і місцевий сирокомбінат. Продукцію він виробляє з молока, яке здають місцеві мешканці.

Віктор САВИЦЬКИЙ.

Новоград-Волинський Житомирської області.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про третейські суди»

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Сфера застосування цього Закону

Цей Закон регулює порядок утворення та діяльності третейських судів в Україні та встановлює вимоги щодо третейського розгляду з метою захисту майнових і немайнових прав та охоронюваних законом інтересів фізичних та юридичних осіб.

До третейського суду за угодою сторін може бути переданий будь-який спір, що виникає з цивільних та господарських правовідносин, крім випадків, передбачених законом.

Якщо чинним міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлений інший порядок організації, діяльності та вирішення спорів третейським судом, ніж той, що встановлено цим Законом, то застосовуються норми міжнародного договору.

Дія цього Закону не поширюється на міжнародний комерційний арбітраж.

Стаття 2. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

третейський суд — недержавний незалежний орган, що утворюється за угодою або відповідним рішенням заінтересованих фізичних та/або юридичних осіб у порядку, встановленому цим Законом, для вирішення спорів, що виникають із цивільних та господарських правовідносин;

третейський суддя — фізична особа, призначена чи обрана сторонами у погодженому сторонами порядку або призначена чи обрана відповідно до цього Закону для вирішення спорів у третейському суді;

третейський розгляд — процес вирішення спору і прийняття рішення третейським судом;

третейська угода — угода сторін про передачу спору на вирішення третейським судом;

регламент постійно діючого третейського суду (далі — регламент третейського суду) — документ, яким визначаються порядок та правила вирішення спорів у третейському суді, правила звернення до третейського суду, порядок формування складу третейського суду, інші питання, пов'язані з вирішенням спорів третейським судом;

сторони третейського розгляду (далі — сторони) — позивач та відповідач. Позивачами є фізичні та юридичні особи, що пред'явили позов про захист своїх порушених чи оспорюваних прав або охоронюваних законом інтересів. Відповідачами є фізичні та юридичні особи, яким пред'явлено позовні вимоги;

компетентний орган — орган управління юридичної особи, який відповідно до її статуту чи положення має право приймати рішення про утворення постійно діючого третейського суду, затверджувати Положення про постійно діючий третейський суд, регламент третейського суду та списки третейських суддів;

компетентний суд — місцевий загальний суд чи місцевий господарський суд, відповідно до підвідомчості та підсудності, встановлених цивільним процесуальним чи господарським процесуальним законом;

склад третейського суду — персональний склад третейського суду, що розглядає конкретну справу;

Третейська палата України — постійно діючий орган самоврядування третейських суддів.

Стаття 3. Завдання третейського суду

Завданням третейського суду є захист майнових і немайнових прав та охоронюваних законом інтересів сторін третейського розгляду шляхом всебічного розгляду та вирішення спорів відповідно до закону.

Стаття 4. Принципи організації і діяльності третейського суду

Третейський суд утворюється та діє на принципах:

1) законності;

2) незалежності третейських суддів та підкорення їх тільки законові;

3) рівності всіх учасників третейського розгляду перед законом і третейським судом;

4) змагальності сторін, свободи в наданні ними третейському суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості;

5) обов'язковості для сторін рішень третейського суду;

6) добровільності утворення третейського суду;

7) добровільної згоди третейських суддів на їхнє призначення чи обрання у конкретній справі;

8) арбітрування;

9) самоврядування третейських суддів;

10) всебічності, повноти та об'єктивності вирішення спорів;

11) сприяння сторонам у досягненні ними мирової угоди на будь-якій стадії третейського розгляду.

Стаття 5. Право передачі спору на розгляд третейського суду

Юридичні та/або фізичні особи мають право передати на розгляд третейського суду будь-який спір, який виникає з цивільних чи господарських правовідносин, крім випадків, передбачених законом. Спір може бути переданий на розгляд третейського суду за наявності між сторонами третейської угоди, яка відповідає вимогам цього Закону.

Спір може бути переданий на вирішення третейського суду до прийняття компетентним судом рішення у спорі між тими ж сторонами, з того ж предмета і з тих самих підстав.

Стаття 6. Підвідомчість справ третейським судам

Третейські суди в порядку, передбаченому цим Законом, можуть розглядати будь-які справи, що виникають із цивільних та господарських правовідносин, за винятком:

1) справ у спорах про визнання недійсними нормативно-правових актів;

2) справ у спорах, що виникають при укладенні, зміні, розірванні та виконанні господарських договорів, пов'язаних із задоволенням державних потреб;

3) справ, пов'язаних з державною таємницею;

4) справ у спорах, що виникають із сімейних правовідносин, крім справ у спорах, що виникають із шлюбних контрактів (договорів);

5) справ про відновлення платоспроможності боржника чи визнання його банкрутом;

6) справ, однією із сторін в яких є орган державної влади, орган місцевого самоврядування, державна установа чи організація, казенне підприємство;

7) інших справ, які відповідно до закону підлягають вирішенню виключно судами загальної юрисдикції або Конституційним Судом України;

8) справ, коли хоча б одна із сторін спору є нерезидентом України.

Стаття 7. Види третейських судів

В Україні можуть утворюватися та діяти постійно діючі третейські суди та третейські суди для вирішення конкретного спору (суди ad hoc).

Постійно діючі третейські суди та третейські суди для вирішення конкретного спору утворюються без статусу юридичної особи.

Постійно діючий третейський суд очолює голова третейського суду, порядок обрання якого визначається Положенням про постійно діючий третейський суд.

Стаття 8. Порядок утворення третейських судів

Постійно діючі третейські суди можуть утворюватися та діяти при зареєстрованих згідно з чинним законодавством України:

всеукраїнських громадських організаціях;

всеукраїнських організаціях роботодавців;

фондових і товарних біржах, саморегулівних організаціях професійних учасників ринку цінних паперів;

торгово-промислових палатах;

всеукраїнських асоціаціях кредитних спілок, Центральній спілці споживчих товариств України;

об'єднаннях, асоціаціях суб'єктів підприємницької діяльності —юридичних осіб, у тому числі банків.

Постійно діючі третейські суди не можуть утворюватися та діяти при органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Утворення постійно діючого третейського суду компетентним органом суб'єктів, визначених у частині першій цієї статті, вимагає:

1) прийняття рішення про утворення постійно діючого третейського суду;

2) затвердження Положення про постійно діючий третейський суд;

3) затвердження регламенту третейського суду;

4) затвердження списку третейських суддів.

Списки третейських суддів постійно діючих третейських судів повинні містити такі відомості про третейських суддів: дата народження, освіта, отримана спеціальність, останнє місце роботи, загальний трудовий стаж, стаж роботи за спеціальністю.

Місцезнаходженням постійно діючого третейського суду є місцезнаходження його засновника, що не обмежує засновника третейського суду в праві визначати розташування третейських суддів за адміністративно-територіальним принципом.

Порядок утворення третейського суду для вирішення конкретного спору визначається третейською угодою, умови якої не можуть суперечити положенням цього Закону.

Стаття 9. Державна реєстрація постійно діючого третейського суду

Постійно діючий третейський суд підлягає державній реєстрації.

Державна реєстрація постійно діючого третейського суду здійснюється Міністерством юстиції України, Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласними, Київським, Севастопольським міськими управліннями юстиції протягом п'ятнадцяти днів з дня подання його засновником заяви. До заяви додаються рішення про утворення постійно діючого третейського суду, затверджені Положення і регламент цього суду та список третейських суддів, копії свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи та її статуту, довідка органу державної статистики про включення цієї юридичної особи до державного реєстру.

Державна реєстрація постійно діючого третейського суду, засновником якого є всеукраїнське об'єднання громадян, здійснюється Міністерством юстиції України.

Про державну реєстрацію постійно діючого третейського суду видається свідоцтво встановленого зразка.

Постійно діючий третейський суд визнається утвореним з моменту його державної реєстрації.

Підставою для відмови в державній реєстрації є неподання документів, передбачених частиною другою цієї статті, невідповідність Положення про постійно діючий третейський суд і його регламенту вимогам цього Закону. В разі відмови в реєстрації Міністерство юстиції України (його орган) надсилає заявникові письмове вмотивоване рішення.

Відмову в державній реєстрації постійно діючого третейського суду може бути оскаржено до компетентного суду.

У разі внесення змін до документів, зазначених у пунктах 2—4 частини третьої статті 8 цього Закону, засновник постійно діючого третейського суду повинен протягом 15 днів подати до Міністерства юстиції України (його органу) заяву в порядку, передбаченому частиною другою цієї статті.

У разі невиконання засновником постійно діючого третейського суду вимог частини восьмої цієї статті або виявлення протягом трьох років з дня реєстрації постійно діючого третейського суду недостовірних відомостей у поданих на державну реєстрацію документах орган, який зареєстрував такий суд, повинен звернутися до компетентного суду із заявою про анулювання реєстраційного свідоцтва. Рішення компетентного суду про анулювання реєстраційного свідоцтва постійно діючого третейського суду тягне за собою припинення його діяльності.

Стаття 10. Положення про постійно діючий третейський суд та регламент третейського суду

Положення про постійно діючий третейський суд та регламент третейського суду затверджуються його засновником і публікуються.

Положення про постійно діючий третейський суд повинно містити відомості про його найменування, місцезнаходження, відомості про засновника третейського суду, склад, компетенцію та порядок створення органів самоврядування третейських суддів, порядок обрання голови третейського суду, підстави та порядок припинення діяльності третейського суду.

Положення про постійно діючий третейський суд може містити інші положення, визнані засновником за необхідні для забезпечення належної діяльності третейського суду відповідно до цього Закону.

Порядок та правила розгляду справ у постійно діючих третейських судах встановлюються цим Законом та регламентом третейського суду.

Регламент третейського суду повинен визначати порядок та правила звернення до третейського суду, порядок формування складу третейського суду, правила вирішення спорів третейським судом, інші питання, віднесені до компетенції третейського суду цим Законом. Регламент третейського суду може містити положення, які хоча і не передбачені цим Законом, але не суперечать принципам організації та діяльності третейського суду, визначеним цим Законом, і є необхідними для належного здійснення третейським судом повноважень з третейського вирішення спорів.

Стаття 11. Законодавство, яке застосовується третейськими судами при вирішенні спорів

Третейські суди вирішують спори на підставі Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів та міжнародних договорів України.

Третейський суд у випадках, передбачених законом або міжнародним договором України, застосовує норми права інших держав.

У разі відсутності законодавства, що регулює певні спірні відносини, третейські суди застосовують законодавство, яке регулює подібні відносини, а за відсутності такого, третейські суди застосовують аналогію права чи керуються торговими та іншими звичаями, якщо останні за своїм характером та змістом властиві таким спірним відносинам.

Розділ II ТРЕТЕЙСЬКА УГОДА

Стаття 12. Види і форма третейської угоди

Третейська угода може бути укладена у вигляді третейського застереження в договорі, контракті або у вигляді окремої письмової угоди.

Якщо сторони не домовилися про інше при передачі спору до постійно діючого третейського суду, а також при вказівці у третейській угоді на конкретний постійно діючий третейський суд регламент третейського суду розглядається як невід'ємна частина третейської угоди.

За будь-яких обставин у разі суперечності третейської угоди регламенту третейського суду застосовуються положення регламенту.

Третейська угода укладається у письмовій формі. Третейська угода вважається укладеною, якщо вона підписана сторонами чи укладена шляхом обміну листами, повідомленнями по телетайпу, телеграфу або з використанням засобів електронного чи іншого зв'язку, що забезпечує фіксацію такої угоди, або шляхом направлення відзиву на позов, в якому одна із сторін підтверджує наявність угоди, а інша сторона проти цього не заперечує.

Посилання у договорі, контракті на документ, який містить умову про третейський розгляд спору, є третейською угодою за умови, що договір укладений у письмовій формі і це посилання є таким, що робить третейську угоду частиною договору.

У разі недодержання правил, передбачених цією статтею, третейська угода є недійсною.

Недійсність окремих положень договору, контракту, що містить третейське застереження, не тягне за собою недійсність такого третейського застереження.

Третейська угода може містити як вказівку про конкретно визначений третейський суд, так і просте посилання на вирішення відповідних спорів між сторонами третейським судом.

Стаття 13. Третейська угода і правонаступництво сторін

Якщо третейська угода укладена у вигляді третейського застереження, то вона вважається невід'ємною частиною угоди і щодо неї діють такі самі правила правонаступництва, що й до угоди в цілому.

Якщо третейська угода укладена у вигляді окремої угоди, то у разі заміни кредитора у зобов'язанні останній повинен повідомити нового кредитора про її існування. Зміна третейської угоди в такому випадку можлива лише за умови явно вираженої згоди іншої (інших) сторони (сторін) угоди.

Стаття 14. Призначення чи обрання третейського суду та третейських суддів

Сторони мають право вільно призначати чи обирати третейський суд та третейських суддів. За домовленістю сторін вони можуть доручити третій особі (юридичній або фізичній) призначення чи обрання третейського суду чи суддів.

Для призначення чи обрання третейських суддів у кожній справі необхідна їхня згода.

У постійно діючих третейських судах призначення чи обрання третейських суддів здійснюється із затвердженого відповідно до статті 8 цього Закону списку третейських суддів, який за регламентом цього постійно діючого третейського суду може мати обов'язковий чи рекомендаційний характер.

Стаття 15. Обмін документами та письмовими матеріалами

Обмін документами та письмовими матеріалами між сторонами, а також між сторонами і третейським судом чи третейськими суддями здійснюється у порядку, погодженому сторонами, і за вказаними ними адресами.

У постійно діючому третейському суді порядок обміну документами та письмовими матеріалами визначається регламентом третейського суду.

Якщо сторони не дійшли згоди з цих питань або у разі невизначеності цих питань у регламенті третейського суду, документи та інші письмові матеріали направляються за останнім відомим місцем проживання фізичної особи чи за юридичною адресою або місцезнаходженням юридичної особи рекомендованим листом з повідомленням про вручення чи в інший спосіб, що передбачає отримання доказів доставки документів та інших письмових матеріалів адресатові, та вважаються такими, що отримані в день такої доставки, навіть якщо на цей час одержувач за цією адресою не знаходиться чи не проживає, а про зміну своєї адреси ним не було повідомлено іншій стороні належним чином.

Розділ III ФОРМУВАННЯ ТРЕТЕЙСЬКОГО СУДУ

Стаття 16. Склад третейського суду

Склад третейського суду формується шляхом призначення чи обрання третейських суддів (третейського судді).

Третейський суд може розглядати справи в складі одного третейського судді або в будь-якій непарній кількості третейських суддів.

У постійно діючому третейському суді кількісний та персональний склад третейського суду визначається за правилами, встановленими регламентом третейського суду.

У третейському суді для вирішення конкретного спору сторони на свій розсуд можуть домовитися про кількісний і персональний склад третейського суду.

Згідно з Регламентом ВР України закони та інші акти, надруковані в «ГУ», є офіційною публікацією

За всіх умов третейський суд може розглядати справи в будь-якій непарній кількості третейських суддів.

Якщо сторони не погодили кількісний склад третейського суду в третейському суді для вирішення конкретного спору, то третейський розгляд здійснюється у складі трьох суддів.

Стаття 17. Формування складу третейського суду

Формування складу третейського суду в постійно діючому третейському суді здійснюється в порядку, встановленому регламентом третейського суду.

Формування складу третейського суду в третейському суді для вирішення конкретного спору здійснюється в порядку, погодженому сторонами.

Якщо сторони не погодили іншого, то формування складу третейського суду в третейському суді для вирішення конкретного спору здійснюється в такому порядку:

1) при формуванні третейського суду в складі трьох і більше третейських суддів кожна із сторін призначає чи обирає рівну кількість третейських суддів, а обрані у такий спосіб третейські судді обирають ще одного третейського суддю для забезпечення непарної кількості третейських суддів.

Якщо одна із сторін не призначить чи не обере належної кількості третейських суддів протягом 10 днів після одержання прохання про це від іншої сторони або якщо призначені чи обрані сторонами третейські судді протягом 10 днів після їх призначення чи обрання не оберуть ще одного третейського суддю, то розгляд спору в третейському суді припиняється і цей спір може бути переданий на вирішення компетентного суду;

2) якщо спір підлягає вирішенню третейським суддею одноособово і після звернення однієї сторони до іншої з пропозицією про призначення чи обрання третейського судді сторони не призначать чи не оберуть третейського суддю, то розгляд спору в третейському суді припиняється і цей спір може бути переданий на вирішення компетентного суду.

Головуючий складу третейського суду у справі та третейський суддя у випадку, передбаченому абзацом першим пункту 1 частини третьої цієї статті, обираються не менш як двома третинами від призначеного чи обраного складу суду шляхом відкритого голосування.

Сторони та призначені чи обрані ними третейські судді при призначенні чи обранні у відповідних випадках третейських суддів або головуючого складу третейського суду повинні забезпечувати додержання вимог цього Закону.

Стаття 18. Вимоги до третейських суддів

Третейські судді не є представниками сторін. Третейським суддею може бути призначена чи обрана особа, яка прямо чи опосередковано не заінтересована в результаті вирішення спору, а також має визнані сторонами знання, досвід, ділові та моральні якості, необхідні для вирішення спору.

Третейськими суддями не можуть бути:

особи, які не досягли повноліття, та особи, які перебувають під опікою чи піклуванням;

особи, які не мають кваліфікації, погодженої сторонами безпосередньо чи визначеної у регламенті третейського суду;

особи, які мають судимість;

особи, визнані в судовому порядку недієздатними.

У разі одноособового вирішення спору третейський суддя постійно діючого третейського суду повинен мати вищу юридичну освіту. У разі колегіального вирішення спору вимоги щодо наявності вищої юридичної освіти поширюються лише на головуючого складу третейського суду.

При вирішенні спору третейським судом для вирішення конкретного спору угодою сторін можуть бути встановлені додаткові вимоги до третейських суддів.

Стаття 19. Підстави відводу чи самовідводу третейського судді

Третейський суддя не може брати участі у розгляді справи, а після його призначення чи обрання підлягає відводу чи самовідводу:

якщо він особисто чи опосередковано заінтересований у результаті розгляду справи;

якщо він є родичем однієї із сторін або інших осіб, які беруть участь у справі, або перебуває з цими особами чи сторонами в особливих стосунках;

на його прохання або за спільним рішенням сторін;

у разі встановлення стороною обставин, які дають їй підстави вважати упередженим або необ'єктивним ставлення третейського судді до справи, про яке сторона дізналася після його обрання чи призначення;

у разі тривалого, більш як один місяць від дня призначення чи обрання, невиконання ним обов'язків третейського судді у конкретній справі;

у разі виявлення невідповідності третейського судді вимогам, встановленим статтею 18 цього Закону;

якщо третейський суддя бере участь у вирішенні спору, який прямо чи опосередковано пов'язаний з виконанням ним службових повноважень, наданих державою.

Жодна особа не може бути третейським суддею у справі, в якій вона раніше брала участь як третейський суддя, але була відведена чи заявила самовідвід, як сторона, представник сторони або в будь-якій іншій якості.

У третейському суді для вирішення конкретного спору угодою сторін можуть бути встановлені додаткові підстави для відводу чи самовідводу третейського судді.

Стаття 20. Порядок відводу чи самовідводу третейського судді

У разі звернення до особи за отриманням згоди на обрання чи призначення її третейським суддею у конкретній справі ця особа повинна повідомити про наявність обставин, які є підставами для відводу чи самовідводу відповідно до статті 19 цього Закону.

Третейський суддя повинен без зволікання повідомити сторони про підстави його відводу чи самовідводу, зазначені у статті 19 цього Закону, що виникли після початку третейського розгляду, та заявити самовідвід.

За наявності підстав, зазначених у статті 19 цього Закону, сторона може заявити про відвід обраного нею третейського судді лише у разі, якщо обставини, які є підставою для відводу призначеного чи обраного нею третейського судді, стали відомі цій стороні після його призначення чи обрання. Сторони можуть погоджувати процедуру відводу третейського судді у третейському суді для вирішення конкретного спору.

Процедура відводу третейського судді у постійно діючому третейському суді визначається регламентом третейського суду з додержанням вимог цього Закону.

Якщо в третейській угоді або у регламенті третейського суду не визначена процедура відводу третейського судді, то письмова мотивована заява про відвід третейського судді має бути подана стороною протягом трьох днів після того, як цій стороні стали відомі обставини, які є підставою для відводу третейського судді відповідно до цього Закону.

У разі пропуску встановленого строку питання про прийняття заяви про відвід третейського судді вирішується головою третейського суду залежно від причин пропуску строку, якщо інше не передбачено регламентом третейського суду.

Заява сторони про відвід подається третейському судді третейського суду для вирішення конкретного спору, кандидатура якого відводиться, або голові постійно діючого третейського суду. За відсутності заперечень іншої сторони щодо заявленого відводу третейський суддя є відведеним з дня подання стороною заяви про його відвід.

Якщо інша сторона не погоджується з відводом третейського судді, вона має право протягом трьох днів подати голові третейського суду свої мотивовані заперечення. В цьому випадку питання про відвід вирішується головою третейського суду спільно з іншими третейськими суддями, призначеними чи обраними у справі, протягом п'яти днів з моменту отримання заяви сторони, рішення яких є обов'язковим для сторін.

Незалежно від заперечень сторони третейський суддя третейського суду для вирішення конкретного спору, якому заявлений відвід, не може брати участі у справі. Якщо протягом 10 днів після відводу такого третейського судді сторони не погодять іншої кандидатури, спір може бути переданий на вирішення компетентного суду.

Стаття 21. Припинення повноважень третейського судді, складу третейського суду

Повноваження третейського судді припиняються:

за погодженням сторін;

у разі відводу чи самовідводу відповідно до цього Закону;

у разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;

у разі набрання законної сили судовим рішенням про визнання його обмежено дієздатним чи недієздатним;

у разі його смерті, визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим рішенням суду, що набрало законної сили.

Повноваження складу третейського суду, яким вирішувався спір, припиняються після прийняття ним рішення по конкретній справі.

У випадках, передбачених статтями 47—49 цього Закону, повноваження складу третейського суду поновлюються і припиняються після проведення зазначених у цих статтях процесуальних дій.

Стаття 22. Невиконання третейськими суддями своїх обов'язків

У разі невиконання або неналежного виконання третейським суддею своїх обов'язків без поважних причин він несе відповідальність, передбачену регламентом третейського суду або Положенням про постійно діючий третейський суд чи контрактом, укладеним згідно із статтею 24 цього Закону, крім випадків, коли дії третейських суддів містять ознаки складу правопорушень, за вчинення яких законом передбачено адміністративну чи кримінальну відповідальність.

Стаття 23. Заміна третейського судді

У разі, якщо повноваження третейського судді припинені відповідно до цього Закону, інший третейський суддя призначається чи обирається згідно з правилами, які застосовувалися при призначенні чи обранні третейського судді, який замінюється.

Стаття 24. Контракти третейських суддів

У третейському суді для вирішення конкретного спору сторони та третейські судді такого третейського суду можуть укладати між собою контракти, в яких обумовлюються взаємні права і обов'язки та інші питання.

У третейському суді для вирішення конкретного спору третейський суддя отримує гонорар за свої послуги, розмір якого обумовлюється в контракті між ним та стороною.

У третейському суді для вирішення конкретного спору третейський суддя має право укласти контракт та одержувати гонорар тільки від однієї із сторін спору.

Розділ IV
ВИТРАТИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИРІШЕННЯМ СПОРУ ТРЕТЕЙСЬКИМ СУДОМ

Стаття 25. Склад витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом

До складу витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом, належать:

1) гонорари третейських суддів;

2) третейський збір, розмір, строки та порядок сплати якого сторонами визначаються регламентом третейського суду;

3) витрати, понесені третейськими суддями у зв'язку з участю в третейському розгляді, в тому числі витрати, понесені третейськими суддями на оплату проїзду до місця вирішення спору;

4) витрати, пов'язані з оплатою послуг експертів, перекладачів, якщо такі були запрошені чи призначені для участі в третейському розгляді;

5) витрати, пов'язані з оглядом і дослідженням речових та письмових доказів у їх місцезнаходженні;

6) витрати, понесені свідками;

7) витрати, пов'язані з оплатою стороною, на користь якої було прийнято рішення третейського суду, послуг представника, пов'язаних із наданням правової допомоги;

8) витрати, пов'язані з організаційним забезпеченням третейського розгляду;

9) витрати на листування третейського суду;

10) витрати на телефонний, телеграфний, телексний, факсимільний, електронний та інший зв'язок;

11) гонорар секретаря третейського суду та інші витрати, визначені регламентом третейського суду або контрактом з третейським суддею.

Якщо регламентом третейського суду чи Положенням про постійно діючий третейський суд не визначено, що витрати, зазначені у пунктах 3—11 частини першої цієї статті, під час третейського розгляду несуть сторони або сторона, яка подала позов, то такі витрати здійснюються постійно діючим третейським судом з наступним їх стягненням із сторін спору, про що зазначається в рішенні чи ухвалі постійно діючого третейського суду.

Розміри гонорарів третейських суддів постійно діючих третейських судів та порядок їх виплати третейським суддям визначаються відповідно до регламенту третейського суду чи Положення про постійно діючий третейський суд.

У разі, коли третейський розгляд справи постійно діючим третейським судом не відбувся чи був припинений, сплачений сторонами третейський збір повертається сторонам, крім випадків, якщо це було зумовлено відводом усіх суддів, укладанням сторонами мирової угоди, відмовою позивача від позову та іншими обставинами, передбаченими цим Законом.

У разі, коли третейський розгляд справи постійно діючим третейським судом не відбувся чи був припинений з підстав, зазначених у частині четвертій цієї статті, то, якщо інше не передбачено регламентом третейського суду, сторони відшкодовують цьому третейському суду всі понесені ним витрати, про що зазначається в ухвалі третейського суду.

Здійснення фізичною особою повноважень третейського судді та утворення і діяльність постійно діючого третейського суду відповідно до цього Закону не є підприємницькою діяльністю.

Надходження постійно діючого третейського суду, третейського судді, що пов'язані з вирішенням спору третейським судом відповідно до цього Закону, не є доходами від здійснення підприємницької діяльності.

Стаття 26. Розподіл витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом

Розподіл витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом, між сторонами здійснюється третейським судом згідно з третейською угодою або регламентом третейського суду. В разі відсутності посилань у третейській угоді або регламенті третейського суду на порядок розподілу витрат розподіл між сторонами витрат, які пов'язані з вирішенням спору, здійснюється третейським судом у такому порядку:

при задоволенні позову витрати покладаються на відповідача;

при відмові в позові — на позивача;

при частковому задоволенні позову — на обидві сторони пропорційно розміру задоволених вимог.

Порядок розподілу витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом, зазначається у рішенні або ухвалі третейського суду.

Розділ V
ТРЕТЕЙСЬКИЙ РОЗГЛЯД

Стаття 27. Компетенція третейського суду

Третейський суд, з додержанням вимог цього Закону, самостійно вирішує питання про наявність або відсутність у нього компетенції для розгляду конкретної справи.

Сторона має право заявити про відсутність у третейського суду компетенції стосовно переданого на його вирішення спору до початку розгляду справи по суті.

Сторона має право заявити про перевищення третейським судом меж його компетенції, якщо в процесі третейського розгляду виникне питання, розгляд якого не передбачено третейською угодою або яке не може бути предметом такого розгляду відповідно до регламенту третейського суду чи цього Закону.

У випадках, передбачених частинами другою та третьою цієї статті, третейський суд повинен відкласти розгляд справи або зупинити розгляд справи по суті до вирішення ним питання щодо наявності у нього відповідної компетенції.

З питань наявності чи відсутності компетенції третейський суд у зазначених випадках виносить мотивовану ухвалу.

Якщо третейський суд дійде висновку щодо неможливості розгляду ним конкретного спору внаслідок відсутності у нього компетенції, третейський розгляд припиняється, а витрати, понесені третейським судом, відшкодовуються сторонами в рівних частках.

При прийнятті позову третейський суд вирішує питання про наявність і дійсність угоди про передачу спору на розгляд третейського суду.

У разі, якщо третейський суд дійде висновку про відсутність або недійсність зазначеної угоди, він повинен відмовити в розгляді справи.

Про відмову у розгляді справи виноситься мотивована ухвала, яка надсилається сторонам. При цьому заявнику разом з ухвалою повертаються позовні матеріали.

Стаття 28. Визначення правил третейського розгляду

Правила третейського розгляду у третейському суді для вирішення конкретного спору визначаються цим Законом та третейською угодою.

Правила третейського розгляду, визначені угодою сторін відповідно до частини першої цієї статті, не можуть суперечити обов'язковим положенням цього Закону, які не надають сторонам права домовлятися з окремих питань.

Правила третейського розгляду постійно діючим третейським судом визначаються регламентом третейського суду, який не повинен суперечити цьому Закону.

З питань, не врегульованих регламентом третейського суду або третейською угодою у третейському суді для вирішення конкретного спору щодо правил третейського розгляду, третейський суд застосовує норми цього Закону та може визначити власні правила третейського розгляду лише в тій частині, що не суперечить принципам організації та діяльності третейського суду, які визначені цим Законом,

Строки вчинення процесуальних дій, передбачені цим Законом, можуть бути продовжені лише за спільною згодою сторін та складу третейського суду, яким вирішується спір. Про продовження строку третейського розгляду постановляється відповідна ухвала.

Стаття 29. Гласність третейського розгляду

У разі, коли проти відкритого розгляду справи третейським судом висунуто хоча б однією стороною заперечення з мотивів додержання та збереження комерційної або банківської таємниці чи забезпечення конфіденційності інформації, справа розглядається у закритому засіданні.

Стаття 30. Місце проведення третейського розгляду

За загальним правилом місцем проведення третейського розгляду є місцезнаходження третейського суду, якщо інше не передбачено регламентом третейського суду.

Сторони можуть на свій розсуд обрати місце третейського розгляду у третейському суді для вирішення конкретного спору.

За відсутності такої домовленості місце третейського розгляду визначається третейським судом з урахуванням усіх обставин справи, зокрема, характеру справи, зручності обраного місця третейського розгляду для сторін та складу третейського суду.

Стаття 31. Мова третейського розгляду

Розгляд справ у третейському суді провадиться українською мовою, якщо інше не передбачено регламентом третейського суду чи угодою сторін.

Сторона, яка надає документи чи письмові докази мовою іншою, ніж мова третейського розгляду, повинна забезпечити їх переклад на мову чи мови третейського розгляду.

Стаття 32. Конфіденційність

Третейський суд, суддя третейського суду не вправі розголошувати відомості та інформацію, що стали йому відомі під час третейського розгляду, без згоди сторін або їх правонаступників. Забороняється вимагати від третейського судді надання документів, відомостей та інформації, якими він володіє у зв'язку з третейським розглядом справи, крім випадків, передбачених законами України.

Стаття 33. Розгляд справ третейським судом та мирова угода

Розгляд справи третейським судом починається з винесення відповідної ухвали та направлення її сторонам.

Розгляд справ третейським судом не обмежений

будь-якими строками, якщо інше не встановлено регламентом третейського суду або третейською угодою.

При розгляді справи третейським судом можуть встановлюватися строки для надання пояснень, подання заяв, документів, доказів по справі та вчинення інших процесуальних дій.

Третейський суд на початку розгляду повинен з'ясувати у сторін можливість закінчити справу мировою угодою та в подальшому сприяти вирішенню спору шляхом укладення мирової угоди на всіх стадіях процесу.

Сторони мають право закінчити справу укладенням мирової угоди як до початку третейського розгляду, так і на будь-якій його стадії, до прийняття рішення.

За клопотанням сторін третейський суд приймає рішення про затвердження мирової угоди. Мирова угода може стосуватися лише прав і обов'язків сторін щодо предмета спору.

Зміст мирової угоди викладається безпосередньо в рішенні третейського суду.

До рішень третейського суду, прийнятих відповідно до цієї статті, застосовуються правила розділу VI цього Закону.

Стаття 34. Учасники третейського розгляду

Учасниками третейського розгляду є сторони та їх представники.

Питання щодо участі третіх осіб та їх процесуальні права у третейському розгляді вирішуються третейським судом відповідно до регламенту третейського суду або угоди сторін у третейському суді для вирішення конкретного спору. Третя особа бере участь у третейському розгляді добровільно.

Треті особи не користуються правом оскарження рішення третейського суду.

Стаття 35. Форма та зміст позовної заяви

Позовна заява подається у письмовій формі.

У позовній заяві, що подається до третейського суду, повинні зазначатися:

назва постійно діючого третейського суду або склад третейського суду для вирішення конкретного спору;

дата подання позовної заяви;

найменування і юридичні адреси сторін, які є юридичними особами, та/або прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання і місце роботи сторін, які є фізичними особами;

найменування і юридична адреса представника позивача, якщо він є юридичною особою, або прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання і місце роботи представника, який є фізичною особою, у випадках, коли позов подається представником;

зміст вимоги, ціна позову, якщо вимога підлягає оцінці;

обставини, якими обґрунтовані позовні вимоги, докази, що їх підтверджують, розрахунок вимог;

посилання на наявність третейської угоди між сторонами та докази її укладення;

перелік письмових матеріалів, які додаються до позовної заяви;

підпис позивача або його представника з посиланням на документ, що засвідчує повноваження представника.

До позовної заяви додаються документи, що підтверджують:

1) наявність третейської угоди;

2) обґрунтованість позовних вимог;

3) повноваження представника;

4) направлення копії позовної заяви іншій стороні (опис вкладення про відправлення цінного листа, виписка з реєстру поштових відправлень тощо).

Стаття 36. Відзив на позовну заяву

Відповідач повинен надати третейському суду письмовий відзив на позовну заяву. Відзив на позовну заяву направляється позивачу та третейському суду в порядку та строки, що передбачені третейською угодою у третейському суді для вирішення конкретного спору або регламентом третейського суду.

Якщо регламентом третейського суду строк надання відзиву на позовну заяву не визначений, а також у разі розгляду справи третейським судом для вирішення конкретного спору відзив на позовну заяву надається не менше ніж за три дні до першого засідання третейського суду, який вирішує спір.

Неподання відповідачем відзиву у встановлені цією статтею строки не звільняє його в подальшому від виконання вимог третейського суду про надання відзиву на позов.

Наслідки невиконання вимог третейського суду можуть бути передбачені третейською угодою сторін у третейському суді для вирішення конкретного спору або регламентом третейського суду чи встановлені складом третейського суду.

Якщо сторони не домовилися про інше, до прийняття рішення третейським судом сторона має право змінити, доповнити або уточнити свої позовні вимоги.

Стаття 37. Зустрічний позов

Відповідач вправі подати зустрічний позов для розгляду третейським судом, якщо такий позов є підвідомчим третейському суду та може бути предметом третейського розгляду відповідно до третейської угоди.

Зустрічний позов може бути подано на будь-якій стадії третейського розгляду до прийняття рішення по справі.

Третейський суд приймає зустрічний позов до спільного розгляду з первісним позовом, якщо обидва позови взаємно пов'язані та їх спільний розгляд є доцільним, зокрема, коли вони випливають з одних і тих самих правовідносин або коли вимоги за ними можуть зараховуватися.

Зустрічний позов має відповідати вимогам статті 35 цього Закону.

Сторона зобов'язана надати відзив на пред'явлений до неї зустрічний позов у порядку та строки, що передбачені третейською угодою в третейському суді для вирішення конкретного спору або регламентом третейського суду.

Стаття 38. Докази

Доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких третейський суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення спору.

Засоби доказування визначаються регламентом третейського суду.

У третейському суді для вирішення конкретного спору засоби доказування визначаються третейською угодою з урахуванням вимог цього Закону.

У разі невизначеності цього питання у регламенті третейського суду або третейській угоді у третейському суді для вирішення конкретного спору засоби доказування визначаються третейським судом, що розглядає відповідну справу.

Обставини справи, які за законом повинні бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватися ніякими іншими засобами доказування.

Кожна сторона третейського розгляду повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень.

Третейський суд має право вимагати від сторін надання доказів, необхідних для повного, всебічного і об'єктивного вирішення спору.

Якщо третейський суд визнає за необхідне одержати документи від підприємств, установ, організацій, які не є учасниками третейського розгляду, він своєю ухвалою уповноважує сторони або одну із сторін одержати відповідні документи та надати їх третейському суду.

Сторони повинні надавати третейському суду докази в оригіналах чи належним чином засвідчених копіях. Всі зібрані письмові докази разом з процесуальними документами сторін (позов, відзив на позов тощо) та третейського суду повинні зберігатися у справі в прошитому та пронумерованому вигляді.

Стаття 39. Участь та права сторін у засіданні третейського суду

Третейський розгляд здійснюється у засіданні третейського суду за участю сторін або їх представників, якщо сторони не домовилися про інше щодо їхньої участі в засіданні.

Третейський суд вправі визнати явку сторін у засідання обов'язковою.

Сторонам має бути направлене повідомлення про день, час та місце проведення засідання третейського суду не пізніше ніж за 10 днів до такого засідання. Повідомлення направляється або вручається в порядку, визначеному статтею 15 цього Закону.

Третейський суд під час розгляду справи повинен забезпечити додержання принципу змагальності сторін, рівні можливості та свободу сторонам у наданні ними доказів і у доведенні перед третейським судом їх переконливості.

Сторони мають право ознайомлюватися з матеріалами справи, робити з них витяги, знімати копії, брати участь у засіданнях третейського суду, надавати докази, брати участь у дослідженні доказів, подавати клопотання, давати письмові та усні пояснення, заперечувати проти клопотань і доводів інших учасників розгляду, заявляти відводи, користуватися іншими правами відповідно до третейської угоди у третейському суді для вирішення конкретного спору чи регламенту третейського суду та цього Закону.

Стаття 40. Забезпечення позову

Якщо сторони не домовилися про інше, третейський суд може за заявою будь-якої сторони розпорядитися про вжиття стороною таких забезпечувальних заходів щодо предмета спору, які він вважає необхідними, з урахуванням положень цивільного та господарського процесуального законодавства. Третейський суд може витребувати від будь-якої сторони надати належне забезпечення позову у зв'язку з такими заходами.

Стаття 41. Наслідки неподання сторонами документів, інших письмових матеріалів або неявки сторін

Ненадання витребуваних третейським судом доказів, інших письмових документів чи матеріалів, неявка у засідання третейського суду сторін або їхніх представників, які належним чином були повідомлені про розгляд справи і проведення засідання третейського суду, не є перешкодою для третейського розгляду і прийняття рішення, якщо причина ненадання документів або неявки сторін у засідання визнана третейським судом неповажною.

Стаття 42. Невиконання чи неналежне виконання стороною процесуальних дій

Невиконання або неналежне виконання однією із сторін вимог щодо необхідності вчинення певних процесуальних дій, передбачених третейською угодою у третейському суді для вирішення конкретного спору чи регламентом третейського суду, не є підставою для надання третейським судом переваг аргументам та доказам, наведеним та поданим іншою стороною.

Наслідки невиконання чи неналежного виконання стороною вимог, встановлених третейською угодою чи регламентом третейського суду, можуть бути передбачені відповідно третейською угодою чи регламентом третейського суду.

Стаття 43. Призначення експертизи

З метою правильного вирішення спору третейський суд має право зобов'язати сторони чи одну із сторін замовити проведення експертизи для роз'яснення питань, що потребують спеціальних знань, про що третейський суд виносить відповідну ухвалу. Наслідки невиконання стороною цих вимог визначаються регламентом третейського суду чи третейським судом для вирішення конкретного спору.

Підстави та порядок відводу експерта визначаються регламентом третейського суду або угодою сторін третейського розгляду для вирішення конкретного спору.

Стаття 44. Протокол засідання третейського суду

Протокол засідання третейського суду ведеться лише в разі наявності угоди між сторонами про ведення протоколу або коли ведення протоколу передбачено регламентом третейського суду.

Для ведення протоколу за згодою третейських суддів (третейського судді) сторонами може бути призначений секретар третейського розгляду. За його відсутності третейські судді можуть обрати секретаря із складу (крім голови) третейського суду, яким вирішується спір.

У протоколі засідання третейського суду зазначаються;

дата та місце розгляду справи;

прізвища третейських суддів і секретаря;

суть спору;

найменування сторін, їхніх представників, свідків, експертів, інших осіб, які беруть участь у розгляді справи;

заяви та клопотання сторін;

вказівки та вимоги до сторін по справі, висунуті третейським судом;

розклад засідань третейського суду;

зміст пояснень сторін та інших осіб, які беруть участь у справі;

подані під час третейського розгляду докази, відомості про їх огляд;

узгодження сторонами питання про необхідність зберігання та умови зберігання рішень третейського суду;

витрати, понесені сторонами.

Протокол підписується секретарем та всіма третейськими суддями, які розглядали справу.

Підстави та порядок відводу секретаря визначаються регламентом третейського суду або угодою сторін третейського розгляду для вирішення конкретного спору.

Розділ VI
РІШЕННЯ ТРЕТЕЙСЬКОГО СУДУ

Стаття 45. Прийняття рішення третейським судом

Рішення третейського суду приймається після дослідження усіх обставин справи третейським суддею, що одноособово розглядав справу, або більшістю голосів третейських суддів, які входять до складу третейського суду. Рішення оголошується у засіданні третейського суду.

Третейський суд вправі оголосити лише резолютивну частину рішення. У цьому випадку, якщо сторони не погодили строк направлення їм рішення, мотивоване рішення має бути направлене сторонам у строк, який не перевищує п'яти днів з дня оголошення резолютивної частини рішення.

Кожній стороні направляється по одному примірнику рішення.

У разі відмови сторони одержати рішення третейського суду або її неявки без поважних причин у засідання третейського суду, де воно оголошується, рішення вважається таким, що оголошене сторонам, про що на рішенні робиться відповідна відмітка, а копія такого рішення надсилається такій стороні.

Стаття 46. Вимоги до рішення третейського суду

Рішення третейського суду викладається у письмовій формі і підписується третейським суддею, який одноособово розглядав справу, або повним складом третейського суду, що розглядав справу, в тому числі і третейським суддею, який має окрему думку. Окрема думка третейського судді викладається письмово та додається до рішення третейського суду.

Рішення постійно діючого третейського суду скріплюється підписом керівника та круглою печаткою юридичної особи — засновника цього третейського суду. Підписи третейських суддів третейського суду для вирішення конкретного спору на рішенні третейського суду посвідчуються нотаріально.

У рішенні третейського суду повинні бути зазначені:

назва третейського суду;

дата прийняття рішення;

склад третейського суду і порядок його формування;

місце третейського розгляду;

сторони, їх представники та інші учасники третейського розгляду, що брали участь у розгляді справи третейським судом;

висновок про компетенцію третейського суду, обсяг його повноважень за третейською угодою;

стислий виклад позовної заяви, відзиву на позовну заяву, заяв, пояснень, клопотань сторін та їхніх представників, інших учасників третейського розгляду;

встановлені обставини справи, підстави виникнення спору, докази, на підставі яких прийнято рішення, зміст мирової угоди, якщо вона укладена сторонами, мотиви, з яких третейський суд відхилив доводи, докази та заявлені під час третейського розгляду клопотання сторін;

висновок про задоволення позову або про відмову в позові повністю або частково по кожній із заявлених вимог;

норми законодавства, якими керувався третейський суд при прийнятті рішення.

Висновки третейського суду, що містяться в рішенні по справі, не можуть залежати від настання або ненастання будь-яких обставин.

У разі задоволення позовних вимог у резолютивній частині рішення зазначаються:

сторона, на користь якої вирішено спір;

сторона, з якої за рішенням третейського суду має бути здійснено стягнення грошових сум та/або яка зобов'язана виконати певні дії або утриматися від виконання певних дій;

розмір грошової суми, яка підлягає стягненню, та/або дії, які підлягають виконанню або від виконання яких сторона має утриматися за рішенням третейського суду;

строк сплати коштів та/або строк і спосіб виконання таких дій;

порядок розподілу між сторонами витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом;

інші обставини, які третейський суд вважає за необхідне зазначити.

Стаття 47. Додаткове рішення

Якщо сторони не домовилися про інше, будь-яка із сторін, повідомивши про це іншу сторону, може протягом семи днів після одержання рішення звернутися до третейського суду із заявою про прийняття додаткового рішення щодо вимог, які були заявлені під час третейського розгляду, але не знайшли відображення у рішенні.

Заяву про прийняття додаткового рішення має бути розглянуто тим складом третейського суду, який вирішував спір, протягом семи днів після її одержання третейським судом.

За результатами розгляду заяви приймається додаткове рішення, яке є складовою частиною рішення третейського суду, або виноситься мотивована ухвала про відмову у задоволенні заяви про прийняття додаткового рішення.

Стаття 48. Роз'яснення рішення

Якщо сторони не домовилися про інше, будь-яка із сторін, повідомивши про це іншу сторону, має право протягом семи днів після одержання рішення звернутися до третейського суду із заявою про роз'яснення резолютивної частини рішення.

Заяву про роз'яснення резолютивної частини рішення має бути розглянуто тим складом третейського суду, який вирішував спір, протягом семи днів після її одержання третейським судом.

За результатами розгляду заяви виноситься ухвала про роз'яснення рішення, яка є складовою частиною рішення, або мотивована ухвала про відмову у роз'ясненні рішення.

Здійснюючи роз'яснення резолютивної частини рішення, третейський суд не має права змінювати зміст рішення.

Стаття 49. Виправлення рішення

Третейський суд у тому ж складі, з власної ініціативи або за заявою сторони третейського розгляду, може виправити у рішенні описки, арифметичні помилки або будь-які інші неточності, про що виноситься ухвала, яка є складовою частиною рішення.

Стаття 50. Обов'язковість рішення третейського суду

Сторони, які передали спір на вирішення третейського суду, зобов'язані добровільно виконати рішення третейського суду, без будь-яких зволікань чи застережень.

Сторони та третейський суд вживають усіх необхідних заходів з метою забезпечення виконання рішення третейського суду.

Стаття 51. Оскарження рішення третейського суду

Рішення третейського суду є остаточним і оскарженню не підлягає, крім випадків, передбачених цим Законом.

Рішення третейського суду може бути оскаржене стороною у випадках, передбачених цим Законом, до компетентного суду відповідно до встановлених законом підвідомчості та підсудності справ.

Рішення третейського суду може бути оскаржене та скасоване лише з таких підстав:

1) справа, по якій прийнято рішення третейського суду, не підвідомча третейському суду відповідно до закону;

2) рішення третейського суду прийнято у спорі, не передбаченому третейською угодою, або цим рішенням вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди. Якщо рішенням третейського суду вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди, то скасовано може бути лише ту частину рішення, що стосується питань, які виходять за межі третейської угоди;

3) третейську угоду визнано недійсною компетентним судом;

4) склад третейського суду, яким прийнято рішення,

не відповідав вимогам статей 16—19 цього Закону.

Заяву про скасування рішення третейського суду може бути подано до компетентного суду протягом трьох місяців з дня прийняття рішення третейським судом.

Скасування компетентним судом рішення третейського суду не позбавляє сторони права повторно звернутися до третейського суду, крім випадків, передбачених цією статтею.

У разі, якщо рішення третейського суду скасовано повністю або частково внаслідок визнання компетентним судом недійсною третейської угоди або через те, що рішення прийнято у спорі, який не передбачений третейською угодою, чи цим рішенням вирішені питання, що виходять за межі третейської угоди, відповідний спір не підлягає подальшому розгляду в третейських судах.

Стаття 52. Ухвали третейського суду

З питань, що виникають у процесі розгляду справи і не стосуються суті спору, третейський суд постановляє ухвали.

Стаття 53. Припинення третейського розгляду

Третейський суд постановляє ухвалу про припинення третейського розгляду в таких випадках:

спір не підлягає вирішенню в третейських судах України;

є рішення компетентного суду між тими ж сторонами, з того ж предмета і з тих самих підстав;

позивач відмовився від позову;

сторони уклали угоду про припинення третейського розгляду;

підприємство, установу чи організацію, які є стороною третейського розгляду, ліквідовано;

третейський суд є некомпетентним щодо переданого на його розгляд спору;

у разі смерті фізичної особи, яка була стороною у справі, якщо спірні правовідносини не допускають правонаступництва.

Стаття 54. Зберігання матеріалів справ, розглянутих третейським судом

Справи, розглянуті постійно діючим третейським судом, зберігаються у цьому третейському суді протягом 10 років з дня прийняття рішення третейського суду.

Справи, розглянуті третейським судом для вирішення конкретного спору, за якими видано виконавчі документи, зберігаються у компетентному суді, за місцем видачі виконавчого документа.

Регламентом третейського суду можуть вирішуватися питання, пов'язані з покриттям витрат такого суду на зберігання справ.

Розділ VII. ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ ТРЕТЕЙСЬКОГО СУДУ

Стаття 55. Виконання рішення третейського суду

Рішення третейського суду виконуються зобов'язаною стороною добровільно, в порядку та строки, що встановлені в рішенні.

Якщо в рішенні строк його виконання не встановлений, рішення підлягає негайному виконанню.

Виконання рішення третейського суду, якщо воно потребує вчинення дій органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх службовими особами, здійснюється за умови видачі компетентним судом виконавчого документа.

Стаття 56. Порядок видачі виконавчого документа

Заява про видачу виконавчого документа може бути подана до компетентного суду протягом трьох років з дня прийняття рішення третейським судом. Така заява підлягає розгляду компетентним судом протягом 15 днів з дня її надходження до суду. Про час та місце розгляду заяви повідомляються сторони, проте неявка сторін чи однієї із сторін не є перешкодою для судового розгляду заяви.

При розгляді заяви про видачу виконавчого документа компетентний суд повинен витребувати справу з постійно діючого третейського суду, в якому зберігається справа, яка має бути направлена до компетентного суду протягом п'яти днів від дня надходження вимоги. У такому випадку строк вирішення заяви про видачу виконавчого документа продовжується до одного місяця.

Ухвала про видачу виконавчого документа направляється сторонам протягом п'яти днів з дня її прийняття.

Сторона, на користь якої виданий виконавчий документ, одержує його безпосередньо у компетентному суді.

Після розгляду компетентним судом заяви про видачу виконавчого документа справа підлягає поверненню до постійно діючого третейського суду.

Компетентний суд відмовляє в задоволенні заяви про видачу виконавчого документа, якщо:

1) на день прийняття рішення за заявою про видачу виконавчого документа рішення третейського суду скасовано компетентним судом;

2) справа, по якій прийнято рішення третейського суду, не підвідомча третейському суду відповідно до закону;

3) пропущено встановлений цією статтею строк для звернення за видачею виконавчого документа, а причини його пропуску не визнані судом поважними;

4) рішення третейського суду прийнято у спорі, не передбаченому третейською угодою, або цим рішенням вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди. Якщо рішенням третейського суду вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди, то скасовано може бути лише ту частину рішення, що стосується питань, які виходять за межі третейської угоди;

5) третейська угода визнана недійсною компетентним судом;

6) склад третейського суду, яким прийнято рішення, не відповідав вимогам статей 16—19 цього Закону;

7) рішення третейського суду містить способи захисту прав та охоронюваних інтересів, які не передбачені законами України;

8) постійно діючий третейський суд не надав на вимогу компетентного суду відповідну справу.

Ухвала компетентного суду про відмову у видачі виконавчого документа, якщо вона не була оскаржена в апеляційному порядку, набирає законної сили після закінчення строку на апеляційне оскарження. У разі подання апеляції ухвала компетентного суду набирає законної сили після розгляду справи судом апеляційної інстанції.

Сторони мають право протягом 15 днів після винесення компетентним судом ухвали про відмову у видачі виконавчого документа оскаржити цю ухвалу в апеляційному порядку. Після набрання законної сили ухвалою про відмову у видачі виконавчого документа спір між сторонами може бути вирішений компетентним судом у загальному порядку.

Стаття 57. Примусове виконання рішення третейського суду

Рішення третейського суду, яке не виконано добровільно, підлягає примусовому виконанню в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження».

Виконавчий документ, виданий на підставі рішення третейського суду, може бути пред'явлений до примусового виконання в строки, встановлені Законом України «Про виконавче провадження».

Розділ VIII. ТРЕТЕЙСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 58. Самоврядування третейських суддів

Для представництва та захисту інтересів третейських суддів постійно діючих третейських судів утворюються органи третейського самоврядування.

Вищим органом третейського самоврядування є Всеукраїнський з'їзд третейських суддів.

Всеукраїнський з'їзд третейських суддів обирає Третейську палату України.

Третейська палата України є постійно діючим органом третейського самоврядування, який представляє та захищає соціальні і професійні права та інтереси третейських суддів і третейських судів, здійснює методичну та видавничу роботу, аналізує практику правозастосування третейських судів і здійснює інші повноваження, визначені вищим органом третейського самоврядування.

Третейську палату України очолює Голова Третейської палати України, який обирається вищим органом самоврядування третейських суддів терміном на три роки.

Інші повноваження та компетенція Третейської палати України, умови матеріально-технічного, інформаційного забезпечення її діяльності визначаються Положенням про Третейську палату України, що затверджується Всеукраїнським з'їздом третейських суддів.

Стаття 59. Повноваження Голови Третейської палати України

Голова Третейської палати України:

представляє Третейську палату України у взаємовідносинах з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами;

організовує діяльність Третейської палати України та Всеукраїнського з'їзду третейських суддів;

має право бути третейським суддею у вирішенні спорів третейським судом;

здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом та Положенням про Третейську палату України.

Розділ IX. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Цивільному процесуальному кодексі України:

а) статтю 25 викласти в такій редакції:

«Стаття 25. Підвідомчість цивільних справ третейським судам

У випадках, передбачених законом або міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, спори, що виникають із цивільних правовідносин, за згодою сторін можуть вирішуватися третейськими судами, в порядку, передбаченому законами України «Про третейські суди» та «Про міжнародний комерційний арбітраж»;

б) Положення про третейський суд (додаток № 2 до Кодексу) вважати таким, що втратило чинність;

2) пункт 3.2 статті 3 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р,, № 21, ст. 156, № 51, ст. 305; 1998 р., № 33, ст. 224; 1999 р., № 39, ст. 357; 2000 р., № 4, ст. 29, № 20, ст. 149, № 45, ст. 377, № 46, ст. 393; 2002 р., № 8, ст. 63, № 29, ст. 192; 2003 р., № 14, ст. 103; 2004 р., № 17—18, ст. 250) доповнити підпунктом 3.2.12 такого змісту:

«3.2.12. з оплати третейського збору та відшкодування інших витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом відповідно до закону»;

3) у Законі України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 27, ст. 181; 1998 р., № 10, ст. 35, № 18, ст. 94; 1999 р., № 2—3, ст. 21; 2000 р., № 39, ст. 333, № 43, ст. 363; 2001 р., № 4, ст. 17; 2002 р., № 8, ст. 63, № 10, ст. 78, № 17, ст. 122, № 36, ст. 266; 2003 р., № 10—11, ст. 86, № 12, ст. 88, № 30, ст. 247; 2004 р., № 6, ст. 38, № 8, ст. 67, № 17—18, ст. 250):

а) пункт 4.2 статті 4 доповнити підпунктом 4.2.19 такого змісту:

«4.2.19. Суми коштів або вартість майна, одержаних засновником третейського суду як третейський збір чи на покриття інших витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом відповідно до закону»;

б) підпункт 5.2.2 пункту 5.2 статті 5 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Суми коштів або вартість майна, перерахованих (переданого) юридичним особам, у тому числі неприбутковим органзаціям — засновникам постійно діючого третейського суду, як третейський збір чи на покриття інших витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом відповідно до закону, включаються до складу витрат платників податків у повному обсязі»;

в) пункт 7.11 статті 7 доповнити підпунктом 7.11.14 такого змісту:

«7.11.14. Від оподаткування звільняються доходи неприбуткових організацій, отримані у вигляді коштів або майна, одержаних як третейський збір чи на покриття інших витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом відповідно до закону»;

4) частину першу статті 1 Закону України «Про державну виконавчу службу» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 36—37, ст. 243) після слів «рішень судів» доповнити словами «третейських судів»;

5) у Законі України «Про виконавче провадження» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 24, ст. 207; 2003 р., № 5, ст. 46; 2004 р., № 6, ст. 37, № 11, ст. 140):

а) у назві статті 3 слово «Документи» замінити словом «Рішення»;

б) у статті 18^1:

пункт 1 доповнити абзацом четвертим такого змісту:

«рішення третейського суду»;

пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) накази господарських судів, у тому числі ті, що видаються на підставі рішення третейського суду»;

пункт 7 виключити.

3. Засновникам третейських судів у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести правовстановлюючі документи у відповідність із вимогами цього Закону.

4. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

розробити і внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;

привести свої рішення у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України всіх нормативних актів, що суперечать цьому Закону, та прийняття відповідних актів, спрямованих на реалізацію положень цього Закону.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 травня 2004 року.
№ 1701-IV.

АКТУАЛЬНО

Щоб жити було безпечніше

Над цим міркували нещодавно члени колегій МНС і Держжитлокомунгоспу на своєму спільному засіданні

Лише торік і тільки у житлово-комунальному господарстві України сталося 5720 пожеж. Наслідок: загинула 281 людина; вогнем знищено та пошкоджено 515 будівель; збитки становили майже 30 млн. гривень.

І ще сумна статистика. Минулого року кількість пожеж порівняно з 2002-м зросла на 14,7 відсотка, на 20,4 відсотка загинуло більше людей. Найчастіше у 2003 році червоний півень гуляв у Донецькій, Харківській, Запорізькій, Рівненській та Львівській областях.

То які ж головні причини цього явища? На недавньому спільному засіданні колегій Держкомітету з питань житлово-комунального господарства та Міністерства з питань надзвичайних ситуацій України називали їх чимало. Головні — загальні й добре відомі — необережне поводження з вогнем, порушення правил монтажу, влаштування та експлуатації електросистем і пічного опалення.

А ось конкретні цифри причин цих порушень. У галузі не виконано 70 тисяч (33,4 відсотка) протипожежних заходів. На 1812 об'єктах електрообладнання не відповідає протипожежним вимогам. Відсутній автоматичний захист від пожеж на 1109 об'єктах, а на 1239 він потребує ремонту.

Особливу стурбованість, наголошувалося, викликає нині протипожежний стан будинків підвищеної поверховості. З несправними системами протипожежного захисту експлуатується 1805 таких споруд, із них 1690 — житлові. У 37 відсотках таких будинків системи внутрішнього протипожежного водопостачання взагалі не придатні для використання.

Відзначалося також, що системи протипожежного захисту втрачають свою дієвість у результаті самовільного перепланування загальних коридорів житлових будинків, збільшення площ квартир за рахунок сходових кліток, встановлення додаткових перегородок тощо.

До негативних техногенних наслідків може призвести і велика зношеність комунальних тепло- і енергомереж. Значна частина водопровідних очисних споруд і водопровідно-каналізаційного господарства також давно відпрацювали свій нормативний термін експлуатації.

У критичному стані каналізаційні колектори у Дніпропетровську, Кіровограді, Чернігові, Черкасах, Львові, Ялті, Керчі, Севастополі та інших містах. Згадували й електротранспорт, який функціонує у 53 містах України. Майже 80 відсотків його рухомого складу відпрацювало нормативний термін експлуатації й підлягає списанню.

Іще — мости та шляхопроводи. У комунальній власності міст і селищ їх нині 3710. Фізичний стан їх не просто незадовільний, а й загрозливий. Майже 15 відсотків із них не відповідають чинним нормативам за вантажопідйомністю або габаритами і взагалі перебувають в аварійному стані.

Що маємо робити, щоб наше життя стало безпечнішим? Колегії намітили шляхи ефективнішого запобігання надзвичайним ситуаціям. Зокрема, визнано за необхідне розробити комплексну галузеву програму стосовно поліпшення стану протипожежного захисту об'єктів, створити при Держжитлокомунгоспі службу пожежної безпеки і відповідні — в регіонах. А для упередження перебудов і переобладнань квартир запропонували створити державну інспекцію, котра перевіряла б увесь житловий фонд незалежно від відомчого підпорядкування.

Серед найважливіших запобіжних чинників називали й такий, як формування у населення свідомого ставлення до власного життя й безпеки. Бо практика довела: де є справжні господарі, де є дбайливе ставлення до майна та житла, там — порядок і гарантія безпеки.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Київ.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам

Цей Закон визначає правові засади надання державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам, а також надання державної соціальної допомоги на догляд.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам — щомісячна державна допомога, що надається відповідно до норм цього Закону у грошовій формі особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам;

особа, яка не має права на пенсію, — особа, яка досягла віку (чоловік — 63 роки, жінка — 58 років) та не має права на пенсію відповідно до чинного законодавства;

одинока особа — особа, яка не має працездатних родичів, зобов'язаних за законом її утримувати.

Стаття 2. Право осіб на державну соціальну допомогу

Громадяни України, які досягли віку (чоловіки — 63 років, жінки — 58 років) або є інвалідами і не одержують пенсію та постійно проживають на території України, мають право на державну соціальну допомогу у випадках та на умовах, передбачених цим Законом та іншими законами України.

Особи, яким надано статус біженця в Україні, мають право на державну соціальну допомогу нарівні з громадянами України на умовах, передбачених цим Законом, іншими законами або міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Іноземці та особи без громадянства мають право на державну соціальну допомогу на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України.

У разі якщо міжнародним договором України передбачено інші норми, ніж ті, що містяться у цьому Законі, застосовуються норми, встановлені міжнародним договором.

Стаття 3. Види державної соціальної допомоги

Відповідно до цього Закону призначаються такі види державної соціальної допомоги:

державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам;

державна соціальна допомога на догляд.

Стаття 4. Умови призначення державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам

Державна соціальна допомога згідно із цим Законом призначається особі, яка:

1) досягла віку (чоловік — 63 років, жінка — 58 років) та не має права на пенсію відповідно до чинного законодавства або визнана інвалідом в установленому порядку;

2) не одержує пенсію або соціальні виплати, що призначаються для відшкодування шкоди, заподіяної ушкодженням здоров'я на виробництві, передбачені Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності»;

3) є малозабезпеченою особою.

Призначення і виплата державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам здійснюються в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 5. Період, на який призначається державна соціальна допомога, умови її перерахунку

Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам і державна соціальна допомога на догляд призначаються з дня звернення за допомогою. Якщо звернення за допомогою відбулося не пізніше трьох місяців з дня досягнення віку (чоловіками — 63 років, жінками — 58 років) або встановлення інвалідності, допомога призначається з дня досягнення чоловіками — 63 років, жінками — 58 років або визнання осіб інвалідами органами медико-соціальної експертизи.

Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам і державна соціальна допомога на догляд призначаються довічно особам, які досягли віку (чоловіки — 63 років, жінки — 58 років), а інвалідам — на весь час інвалідності, встановленої органами медико-соціальної експертизи.

У разі зміни групи інвалідності допомога в новому розмірі призначається інваліду з дня зміни групи інвалідності, якщо така зміна приводить до збільшення розміру, та з місяця, наступного за тим, у якому встановлена нова група інвалідності, — при зменшенні розміру допомоги.

Якщо особа, яка не має права на пенсію, якій була призначена державна соціальна допомога або державна соціальна допомога на догляд, визнана інвалідом, виплата допомоги здійснюється в новому розмірі з дня встановлення їй інвалідності.

Стаття 6. Розмір державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам

Розмір державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам за умовами, передбаченими частиною першою статті 4 цього Закону, встановлюється виходячи з розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність:

інвалідам I групи, жінкам, яким присвоєно звання «Мати-героїня», —100 відсотків;

інвалідам II групи — 80 відсотків;

інвалідам III групи — 60 відсотків;

священнослужителям, церковнослужителям та особам, які протягом не менше десяти років до введення в дію Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» займали виборні або за призначенням посади у релігійних організаціях, офіційно визнаних в Україні та легалізованих згідно з законодавством України, за наявності архівних документів відповідних державних органів та релігійних організацій або показань свідків, які підтверджують факт такої роботи, — 50 відсотків;

особам, які досягли віку (чоловіки — 63 років, жінки — 58 років), —30 відсотків.

Стаття 7. Умови призначення державної соціальної допомоги на догляд

Державна соціальна допомога на догляд призначається:

1) інвалідам війни з числа військовослужбовців та інших осіб, яким призначено пенсії по інвалідності відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб»:

а) інвалідам I групи;

б) інвалідам II групи, які є одинокими та за висновком лікарсько-консультативної комісії потребують постійного стороннього догляду;

в) інвалідам III групи, які є одинокими та за висновком лікарсько-консультативної комісії потребують постійного стороннього догляду;

2) особам, які належать до інвалідів війни відповідно до статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та одержують пенсії за віком, по інвалідності або за вислугу років, крім зазначених у пункті 1 цієї частини:

а) інвалідам I групи;

б) інвалідам II і III груп, які є одинокими і за висновком лікарсько-консультативної комісії потребують постійного стороннього догляду;

3) особам, яким призначено пенсії за вислугу років відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців», осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб» і які є інвалідами I групи внаслідок інших причин, визначених у пункті «б» статті 16 зазначеного Закону, або є одинокими пенсіонерами і за висновком лікарсько-консультативної комісії потребують догляду;

4) одиноким малозабезпеченим особам, які за висновком лікарсько-консультативної комісії потребують постійного стороннього догляду і одержують пенсію за віком або за вислугу років чи по інвалідності (крім інвалідів I групи);

5) малозабезпеченим інвалідам I групи, які одержують пенсію за віком або за вислугу років чи по інвалідності (крім інвалідів, зазначених у пунктах 1—3 частини першої цієї статті).

Державна соціальна допомога на догляд не призначається:

особам, які одержують соціальні пенсії або надбавки до пенсії на догляд відповідно до законодавства, що діяло раніше;

інвалідам, яким призначено відшкодування витрат на догляд відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».

У разі якщо особи, зазначені в частині першій цієї статті, мають право на державну соціальну допомогу на догляд з декількох підстав, державна соціальна допомога на догляд призначається їм з однієї підстави за їх вибором.

Державна соціальна допомога на догляд не виплачується в період, коли особа працює (крім інвалідів I групи) або перебуває на повному державному утриманні.

Призначення і виплата державної соціальної допомоги на догляд здійснюються в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8. Розмір державної соціальної допомоги на догляд

Державна соціальна допомога на догляд встановлюється:

1) особам, зазначеним у підпункті «а» пункту 1 і пункті 3 частини першої статті 7 цього Закону (із числа інвалідів I групи), — у розмірі 50 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

2) особам, зазначеним у підпункті «б» пункту 1 частини першої статті 7 цього Закону, — у розмірі 25 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

3) особам, зазначеним у підпункті «в» пункту 1, пунктах 2, 3 (із числа одиноких пенсіонерів), 4 і 5 частини першої статті 7 цього Закону, — у розмірі 15 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Стаття 9. Органи, що призначають державну соціальну допомогу

Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам і державна соціальна допомога на догляд особам, зазначеним у пунктах 4 і 5 частини першої статті 7 цього Закону, призначаються органами праці та соціального захисту населення, а державна соціальна допомога на догляд особам, зазначеним у пунктах 1—3 частини першої статті 7 цього Закону, — органами, що призначають пенсії.

Стаття 10. Виплата державної соціальної допомоги

Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам і державна соціальна допомога на догляд виплачуються щомісячно за поточний місяць.

Державна соціальна допомога на догляд, призначена особам, зазначеним у статті 7 цього Закону, виплачується незалежно від одержуваних ними інших видів допомоги, стипендій, аліментів або інших доходів.

Особам, які перебувають на повному державному утриманні у відповідній установі (закладі), виплачується 20 відсотків призначеного розміру державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам.

Стаття 11. Виплата державної соціальної допомоги за минулий час

Суми державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам і державної соціальної допомоги на догляд, що призначені, але не витребувані своєчасно одержувачем, виплачуються за минулий час не більш як за 12 місяців перед зверненням за її одержанням.

Суми державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам і державної соціальної допомоги на догляд, не одержані своєчасно з вини органу, який призначає або виплачує відповідну допомогу, виплачуються за минулий час без обмеження будь-яким строком. При цьому виплата допомоги за минулий час здійснюється виходячи із прожиткового мінімуму, затвердженого на момент її виплати, з нарахуванням компенсації втрати частини доходів. Компенсація втрати частини допомоги у зв'язку з порушенням строків її виплати особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам здійснюється згідно із законом.

Стаття 12. Виплата допомоги на поховання

У разі смерті одержувача державної соціальної допомоги особам, які здійснили його поховання, виплачується допомога на поховання в розмірі двомісячної суми державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам, встановленому на день смерті одержувача цієї допомоги.

Допомога на поховання, не витребувана своєчасно без поважних причин, виплачується не пізніше дванадцяти місяців після смерті одержувача державної соціальної допомоги.

Стаття 13. Джерела покриття витрат на виплату державної соціальної допомоги

Виплата державної соціальної допомоги і покриття витрат на її доставку здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України.

Стаття 14. Обов'язок одержувачів державної соціальної допомоги повідомляти про зміну умов, що впливають на її виплату

Одержувачі державної соціальної допомоги зобов'язані повідомляти органи, що призначають державну соціальну допомогу, про обставини, що можуть вплинути на умови призначення державної соціальної допомоги та її виплату.

У разі невиконання цього обов'язку та одержання у зв'язку з цим зайвих сум державної соціальної допомоги одержувачі повинні відшкодувати органам, що призначають державну соціальну допомогу, надміру виплачені суми.

Стаття 15. Стягнення сум державної соціальної допомоги, надміру виплачених одержувачу державної соціальної допомоги внаслідок зловживань з його боку

Суми державної соціальної допомоги, надміру виплачені одержувачу державної соціальної допомоги внаслідок зловживань з його боку (подання документів з неправдивими даними, неподання відомостей про зміну у складі сім'ї, про працевлаштування), стягуються на підставі рішень органів, що призначають державну соціальну допомогу.

Відрахування на підставі таких рішень провадиться в розмірі не більш як 20 відсотків розміру державної соціальної допомоги понад відрахування з інших підстав.

У всіх випадках звернення стягнень на розмір державної соціальної допомоги за одержувачем державної соціальної допомоги зберігається не менш як 50 відсотків належного розміру державної соціальної допомоги.

У разі припинення виплати державної соціальної допомоги (відновлення здоров'я тощо) до повного погашення заборгованості решта заборгованості стягується в судовому порядку.

Стаття 16. Оскарження рішення органу, що призначає державну соціальну допомогу

Рішення органу, що призначає державну соціальну допомогу, може бути оскаржено в органі вищого рівня або у судовому порядку.

Стаття 17. Відповідальність за порушення законодавства про державну соціальну допомогу

Посадові особи, винні у порушенні законодавства про державну соціальну допомогу, несуть відповідальність згідно із законом.

Стаття 18. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2005 року.

2. При визначенні права на призначення державної соціальної допомоги на догляд не можуть застосовуватися вартісні величини, не передбачені Законом України «Про прожитковий мінімум».

3. При визначенні розмірів державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам на 2005 рік застосовується рівень забезпечення прожиткового мінімуму, встановлений законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

4. Норми цього Закону поширюються також на осіб, які одержують пенсію або державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам і за своїм бажанням можуть звернутися за призначенням державної соціальної допомоги відповідно до цього Закону замість пенсії чи державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам.

5. Соціальна пенсія, призначена відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення», за бажанням особи виплачується органами Пенсійного фонду України до закінчення строку її призначення.

6. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк:

внести до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 травня 2004 року.
№ 1727-IV.

Справа про умови дострокового припинення повноважень Верховної Ради України

КОНСТИТУЦІЙНЕ СУДОЧИНСТВО

Із Рішення Конституційного Суду України від 19 травня 2004 року №11-рп/2004 у справі за конституційним поданням Президента України про офіційне тлумачення положень частини другої статті 90, пункту 8 частини першої статті 106 Конституції України

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням Президента України про офіційне тлумачення положень частини другої статті 90, пункту 8 частини першої статті 106 Конституції України.

Заслухавши суддю-доповідача М. Костицького, пояснення представників сторін та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України, зокрема, встановив:

Президент України звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень частини другої статті 90, пункту 8 частини першої статті 106 Конституції України.

Частиною другою статті 90 Конституції України встановлено, що Президент України може достроково припинити повноваження Верховної Ради України, якщо протягом тридцяти днів однієї чергової сесії пленарні засідання не можуть розпочатися. Таке ж положення встановлене пунктом 8 частини першої статті 106 Конституції України.

На думку суб'єкта права на конституційне подання, зазначені положення Конституції України необхідно розуміти так, що повноваження Президента України щодо дострокового припинення повноважень Верховної Ради України може реалізуватися, «якщо протягом будь-яких тридцяти календарних днів підряд поточної чергової сесії (тобто розпочатої відповідно до частини першої статті 83 Конституції України першого вівторка лютого і першого вівторка вересня кожного року) пленарні засідання не можуть розпочатися, а отже, не здійснюються повноваження, передбачені Конституцією України для Верховної Ради України як колегіального органу, єдиного органу законодавчої влади в Україні». При цьому Президент України просить відповісти на такі запитання:

1. Як слід розуміти наведене у зазначених статтях словосполучення «протягом тридцяти днів»: йдеться про тридцять календарних днів підряд чи має застосовуватися інший спосіб обчислення цього строку?

2. Скільки пленарних засідань мають не розпочатися, щоб застосовувалися відповідні положення Конституції України?

3. Що слід розуміти під словосполученням «пленарні засідання не можуть розпочатися»:

не приймаються рішення з питань, віднесених Конституцією України до компетенції Верховної Ради України, що відповідно до частини другої статті 84 Конституції України має здійснюватися виключно на пленарних засіданнях;

немає відповідного кворуму, або певні народні депутати України (фракції, групи) не беруть участь в голосуванні, що унеможливлює прийняття законів, постанов, інших актів більшістю від конституційного складу Верховної Ради України, як це передбачено статтею 91 Конституції України;

відкриття пленарного засідання неможливе у зв'язку з відсутністю за даними реєстрації необхідної кількості народних депутатів України (стаття 3.1.6 Регламенту Верховної Ради України);

частина народних депутатів України умисно вчиняє дії (захоплення трибуни, блокування президії, виведення з ладу засобів зв'язку, системи голосування), що перешкоджають розпочати пленарне засідання;

чи інші обставини?

Вирішуючи питання про тлумачення словосполучення «протягом тридцяти днів», вжитого у частині другій статті 90, пункті 8 частини першої статті 106 Конституції України, Конституційний Суд України виходить з того, що Конституція України використовує поняття строку, який визначається в днях, у частині другій статті 77, частині третій статті 82, частині третій статті 83, частинах другій, п'ятій статті 94, частині п'ятій статті 103, частинах першій, четвертій статті 104, частині п'ятій статті 115 Конституції України тощо.

Поняття строку, визначеного у днях, міститься також у розділі XV «Перехідні положення» Конституції України. Так, згідно з пунктом 4 цього розділу Президент України протягом трьох років після набуття чинності Конституцією України мав право видавати схвалені Кабінетом Міністрів України і скріплені підписом Прем'єр-міністра України укази з економічних питань. При цьому встановлювалося, що такий указ Президента України вступає в дію, якщо протягом тридцяти календарних днів з дня подання законопроекту (за винятком днів міжсесійного періоду) Верховна Рада України не прийме закон або не відхилить поданий законопроект більшістю від її конституційного складу, і діє до набрання чинності законом, прийнятим Верховною Радою України з цих питань.

Розглядаючи питання перебігу строку у справі за конституційним поданням Президента України щодо офіційного тлумачення частин другої і третьої статті 84 та частин другої і четвертої статті 94 Конституції України (Рішення Конституційного Суду України від 7 липня 1998 року № 11-рп/98), Конституційний Суд України виходив з того, що в Конституції України закріплено загальний порядок обчислення строків, єдиний для всіх органів влади, — в календарних днях (частина друга статті 77, частина третя статті 82, пункт 31 частини першої статті 85, частина друга статті 90 та ін.).

При цьому Конституційний Суд України взяв до уваги і загальноприйнятий у законодавстві України порядок обчислення строків на вчинення відповідних дій органами влади, зокрема в Регламенті Верховної Ради України, Цивільному процесуальному кодексі України. Термін «дні», якщо він вживається у зазначених правових актах без застережень, означає лише календарні дні.

За загальним правилом у строк, що визначається у днях, зараховуються всі дні його перебігу. Але якщо останній день строку припадає на неробочий день, то днем закінчення строку вважається перший наступний за ним робочий день. Зокрема, закінчення строку визначено частиною п'ятою статті 254 Цивільного кодексу України: якщо останній день строку припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, що визначений відповідно до закону в місці вчинення певної дії, днем закінчення строку є перший за ним робочий день.

Виходячи з наведеного, Конституційний Суд України вважає, що положення частини другої статті 90, пункту 8 частини першої статті 106 Конституції України щодо встановлення тридцятиденного строку, протягом якого пленарні засідання не можуть розпочатися, треба розуміти так, що цей строк обчислюється в календарних днях. Його обчислення починається з дня, коли заплановані пленарні засідання однієї чергової сесії не можуть розпочатися, а якщо останній день строку припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, то днем його закінчення є наступний робочий день.

Положення частини другої статті 90, пункту 8 частини першої статті 106 Конституції України пов'язують виникнення у Президента України права на дострокове припинення повноважень Верховної Ради України з кількістю днів (тридцять), протягом яких пленарні засідання не можуть розпочатися, а не з кількістю пленарних засідань.

Тому для реалізації повноваження Президента України щодо дострокового припинення повноважень Верховної Ради України, встановленого відповідними положеннями Конституції України, кількість пленарних засідань Верховної Ради України, що не можуть розпочатися, значення не має. Необхідно лише, щоб протягом тридцяти календарних днів не розпочалося жодне з пленарних засідань Верховної Ради України.

Розглядаючи питання, що слід розуміти під словосполученням «пленарні засідання не можуть розпочатися», яке міститься в частині другій статті 90, пункті 8 частини першої статті 106 Конституції України, Конституційний Суд України виходить з того, що Конституція України не визначає підстав, за якими пленарні засідання Верховної Ради України не можуть розпочатися.

Слово «розпочатися» у загальноприйнятому розумінні означає: починатися здійснюватися, відбуватися, чимось починатися.

Верховна Рада України є єдиним органом законодавчої влади в Україні і здійснює повноваження, визначені Конституцією України, а пленарні засідання — це основна форма діяльності Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади під час її сесії. Вони є регулярними зібраннями народних депутатів України у визначений час і у визначеному місці, що проводяться за встановленою процедурою. На пленарних засіданнях розглядаються питання, віднесені Конституцією України до повноважень Верховної Ради України, і шляхом голосування народних депутатів України приймаються рішення з цих питань (Рішення Конституційного Суду України від 17 жовтня 2002 року № 17-рп/2002).

Конституційний Суд України вважає, що виходячи з буквального змісту положень частини другої статті 90, пункту 8 частини першої статті 106 Конституції України словосполучення «пленарні засідання не можуть розпочатися» означає: пленарні засідання Верховної Ради України не можуть бути відкриті, і Верховна Рада України не може приступити до розгляду запланованих питань через недодержання порядку роботи Верховної Ради України, встановленого Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України, що унеможливлює здійснення парламентом конституційних повноважень єдиного органу законодавчої влади в Україні.

На підставі викладеного Конституційний Суд України вирішив:

1. Словосполучення «протягом тридцяти днів», що міститься в частині другій статті 90, пункті 8 частини першої статті 106 Конституції України, треба розуміти як перебіг тридцятиденного строку підряд, тобто в календарних днях. Обчислення строку починається з дня, коли заплановані пленарні засідання однієї чергової сесії не змогли розпочатися, а якщо останній день строку припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, то днем його закінчення є наступний робочий день.

Виникнення у Президента України права на дострокове припинення повноважень Верховної Ради України пов'язане не з кількістю пленарних засідань, а з кількістю днів, протягом яких пленарні засідання не можуть розпочатися.

2. Словосполучення «пленарні засідання не можуть розпочатися», що вживається в частині другій статті 90, пункті 8 частини першої статті 106 Конституції України, треба розуміти так, що пленарні засідання Верховної Ради України не можуть розпочатися через недодержання порядку роботи Верховної Ради України, встановленого Конституцією України і Регламентом Верховної Ради України, що унеможливлює здійснення парламентом конституційних повноважень єдиного органу законодавчої влади в Україні.

3. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 15 Закону України «Про поштовий зв'язок»

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є:**

1. В абзаці четвертому частини третьої статті 15 Закону України «Про поштовий зв'язок» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 6, ст. 39) цифри «350» замінити цифрами «50».

2. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2005 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 травня 2004 року.
№ 1722-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 4 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом»

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є:**

1. В абзаці третьому частини третьої статті 4 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 1, ст. 2) слова «урядовий орган державного управління, який діє у складі Міністерства фінансів України» замінити словами «центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом».

2. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2005 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 травня 2004 року.
№ 1726-IV.

Голос України

Клієнт має вибір

Трускавець — самобутній і привабливий бальнеологічний курорт України. Він розташований у передгір'ї Карпат на висоті 350 метрів над рівнем моря. На території курорту зосереджені великі запаси підземних мінеральних вод та поклади «гірського воску» — лікувального озокериту. Щороку на лікування і відпочинок сюди приїжджає близько 200 тисяч гостей.

Десять років на іспит

Богдан АКСЕНТІЙЧУК, заслужений лікар України, 26 років працює на курорті. З них 10 — на посаді генерального директора ЗАТ «Трускавецькурорт». Керівникові колективу, що налічує 4 тисячі чоловік, є про що звітувати громаді і гостям Трускавця. У складі товариства сім санаторіїв, дві водолікарні, які об'єднані єдиним управлінським і господарським механізмом, спільною інфраструктурою, що дає можливість надавати високоякісні рекреаційні послуги.

— Нашими засновниками є Укрпрофоздоровниця, об'єднання профспілок Львівщини і кілька товариств з обмеженою відповідальністю, — розповідає Богдан Аксентійчук. — За нашими плечима не було тоді власників, які б володіли значними коштами. Тому треба було самим розробити модель, яка давала б можливість розвиватися, відтворювати основні фонди, створювати високооплачувані робочі місця, підвищувати якість обслуговування і цим приваблювати пацієнтів на курорт, зокрема у нашу систему.

Коли я розпочинав роботу на цій посаді, близько половини ліжко-місць та 80 відсотків їдалень перебували в аварійному стані. Але не можна чекати зовнішніх інвестицій, не подавши власний приклад прибуткового, який би приваблював інвесторів. Передусім створили структуру, яка показала, що санаторно-курортний бізнес в умовах України є прибутковим. По-друге, побудували правову організаційну модель, з якої видно, що з цього бізнесу можна відкладати солідні кошти на відтворення основних фондів, на зарплатню, яка б спонукала наших працівників трудитися краще.

Рада директорів нашого ЗАТ, фахівці розробили фінансово-правову модель, яка забезпечує оборотність вкладених коштів у межах 6-7 років. Модель курортополісу «Трускавець» вивчалася і програмувалася саме на нашій структурі. Ми брали безпосередню участь у розробці документа, прораховували фінансово-економічні показники. Все це мало створити прагматичний інтерес для інвестора, а для курорту — фундамент для якісного стрибка. Закон про Спеціальну економічну зону дав друге дихання курортові, привернув увагу ділових кіл, дав змогу активізувати внутрішні резерви.

Злітна смуга — без каменів спотикання

— Я вважаю, що ми сповна використали надані нам державою нові можливості господарювання на користь санаторно-курортних закладів, — продовжує Богдан Аксентійчук. — Лише власними силами й коштами реалізували шість інвестиційних проектів. Серед них — дієтична їдальня «Веселка», яка обслуговує два санаторії — «Кристал» та «Алмаз» й може водночас прийняти дві тисячі чоловік. Це — унікальний об'єкт, адже за рівнем устаткування, харчування, дизайну відповідає європейським курортним еталонам.

Переоснастили також наші теплогенеруючі об'єкти і тепер автономно забезпечуємо теплом 5 тисяч ліжко-місць, водолікарні, господарські об'єкти, удвічі зменшивши споживання енергоносіїв. Реконструювали водолікарню №2. Туди вкладено великі кошти, і нині вона відповідає найвищим стандартам. Наша лікувально-діагностична база потужніша і якісніша від будь-якого відомчого санаторію, бо ми надаємо більший спектр послуг.

Гості курорту високо оцінили унікальну інженерну споруду — новозбудований перехід між санаторіями «Кристал» і «Алмаз» та водоозокеритолікарнею. Усі наші номери — різностандартні. Залежно від умов, побажань пацієнтів вартість путівки становить від 1600 до 3200 грн. Наша доктрина — це доступні для середнього споживача ціни на послуги. Тому путівки, які реалізує товариство,— найдешевші порівняно з іншими санаторними закладами курорту. Ми пропонуємо різноваріантні послуги. Можна, наприклад, придбати курсівку, отримати безкоштовну консультацію лікаря, а потім платити лише за процедури. Якщо людина придбала путівку, вона вже не платить за медичні послуги, крім протезування зубів чи косметичних процедур.

Один з інвестиційних проектів спрямований на збереження унікальних родовищ мінеральних джерел. Усім зрозуміло, що надра згідно з законом є власністю народу України. А родовища експлуатуємо від 1949 року, набули великого досвіду. Фахівці високого рівня на чолі з доктором медичних наук Степаном Івасівкою дослідили особливості дозрівання води. Ми вклали великі кошти для того, щоб лікувальна вода «Нафтуся» мала таку ж якість, як 150 років тому. Усі свердловини паспортизовано і на академічному рівні, зокрема з залученням фахівців медичного університету ім. Богомольця, визначено, скільки кожна з них може давати повноцінної лікувальної води без шкоди для її якості. Здійснено технічне переоснащення свердловин. Нині подаємо в бювети лише високоактивну в лікувальному плані «Нафтусю» та інші води. Забезпечено комп'ютерне спостереження за свердловинами.

Загальна сума цих інвестиційних проектів — понад 30 мільйонів гривень. Тільки торік у вигляді реінвестиції в розвиток вкладено 41 мільйон гривень. Однак для реалізації задуманого цих коштів недостатньо. І ми почали шукати інвесторів, які, по-перше, вклали б кошти, а по-друге, підняли б міжнародний авторитет курорту. Бо, як правило, вслід за іноземними інвесторами їдуть на відпочинок їхні співвітчизники. Ми відкрили представництва в Польщі, Ізраїлі, Німеччині, Канаді, США. Завдяки продуманій маркетинговій програмі вдалося спрямувати у Трускавець потік зарубіжних гостей. Торік у наших санаторіях лікувалося 1760 німців, більше тисячі поляків, сотні громадян США, Ізраїлю, Канади. Ще один інвестиційний проект спрямовано на те, щоб забезпечити кожну кімнату телефонним зв'язком і кабельним телебаченням.

Створено умови для бізнесменів США і Канади. Зокрема продали стару водолікарню канадцям, але ще два роки маємо можливість користуватися нею. А за виручені кошти будуємо нову водолікарню.

2003 року ЗАТ «Трускавецькурорт» посів перше місце серед курортів 46 держав світу як найбільш прогресуючий за версією Всесвітньої федерації кліматолікування і водолікування.

Важливою запорукою розвитку є потужна лікувальна база. Не розраховуємо лише на курортні фактори, впроваджуємо наукоємні лікувальні технології. Переконалися, що в умовах Трускавця ефективною є процедура дроблення каміння у нирках, лікування цукрового діабету, колітів і дисбактеріозу кишечника.

Чи ж можливо полікуватися протягом двох-трьох тижнів?

Так, можливо. Відпрацьовано різні моделі. Зазвичай для здоров'я ефективні 24 дні лікування і докладні рекомендації на майбутнє — щодо режиму в домашніх умовах. Та оскільки чимало пацієнтів відпочивають лише 12-14 днів, ми інтенсифікували лікувально-діагностичний процес. Фахівцями розроблено курс реабілітації для 30 видів захворювань. Такі пацієнти поіншому проходять курс лікування і встигають значно поправити своє здоров'я. Наші гості приймають процедури у суботу й неділю. Звичайно, робимо відбір, адже одні можуть скористатися цією програмою, інші потребують «класичної».

Диференційованим є й харчування. Для одних передбачено традиційне дієтичне харчування, інші потребують покращеного або ж на взірець «шведського столу». Клієнт має вибір. Продукти проходять суворий контроль у спеціальній харчовій лабораторії, яка оснащена сучасною апаратурою. До харчування ми ставимося як до методу лікування, а тому для приготування їжі закуплено найсучаснішу європейську техніку, яка зберігає поживні речовини, вітаміни. Робимо централізовані закупки високоякісних продуктів для всіх семи санаторіїв і виграємо на цьому.

Пацієнт обирає фахівця

— У нас унікальна системна підготовка кадрів, — вважає Богдан Аксентійчук. — Створено служби, які контролюють і організовують роботу різних ланок санаторно-курортної справи. Діють служби: медична, обслуговування, експлуатації, організації харчування, маркетингу і реалізації путівок. Це дало можливість стандартизувати послуги. Понад 400 працівників за наш рахунок пройшли курси іноземних мов: німецької, англійської і обов'язково — польської. Наші фахівці мають можливість здобути за рахунок товариства другу вищу освіту. У Дрогобичі відкрито спеціальний факультет менеджменту і маркетингу санаторно-курортної справи. Ми фінансуємо наукові роботи, багато фахівців захищають кандидатські дисертації. Щороку розробляємо десять перспективних наукових тем і запрошуємо молодих лікарів для їх виконання.

17 травня у Севастополі відбулася нарада з розвитку санаторно-курортної галузі під керівництвом Прем'єр-міністра Віктора Януковича. Усі її учасники переконалися, що керівники органів влади хочуть бачити Україну сильною курортною державою. Наше ЗАТ докладе всіх зусиль для здійснення цього завдання. Ми вдячні Верховній Раді, Президентові, урядові за сприяння.

Торік «Трускавецькурорт» сплатив 17 мільйонів гривень різних податків, з них майже 6 мільйонів гривень — податку на прибуток.

Звичайно, щоб стимулювати хороших фахівців, їм треба забезпечити достойну винагороду. Зарплатня наших працівників, скажу з гордістю, одна з найвищих у Трускавці. Лікар вищої категорії отримує понад 600 гривень, санітарка — 350 гривень. Ми можемо спрямовувати у фонд споживання 25 відсотків від нашої річної реалізації путівок. Тобто є чітка мотивація якісної праці: більше продамо послуг, більше заробимо — більше передамо у фонд споживання.

Маємо добре відпрацьовану систему маркетингу. Для рекламних кампаній користуємося послугами ЗМІ, радіо і телебачення України та інших держав, проводимо різні фестивалі, конкурси. Наприклад, дуже популярний був конкурс пісень про Трускавець. За півроку відомі композитори написали 157 творів. Організували конкурс духових оркестрів. Близько 40 колективів — українських і зарубіжних — виступали по черзі впродовж п'яти місяців, а журі відбирало кращих.

УВАГА!

Запам'ятайте телефон: + 38 (03247) 6-60-60.

Телефонуйте цілодобово, розпитуйте, висловлюйте найрізноманітніші побажання — і неодмінно отримаєте пораду, консультацію.

Вас уважно вислухають і пояснять: що, де, коли і за яку ціну. Вам забронюють без передоплати місце і чекатимуть. На інформаційне забезпечення ЗАТ «Трускавецькурорт» працює 240 комп'ютерів. До кінця розмови реалізатор вже може передати вам факсом рахунок у різних валютах.

Будьмо здорові!

- Лікувальна вода «Нафтуся» — королева курорту. Вона сприяє виходу дрібного каміння з нирок, жовчного міхура, нормалізує обмін речовин, поліпшує діяльність кишковошлункового тракту.
- Вода «Марія» знижує шлункову секрецію, посилює жовчоутворення і жовчовиділення, зменшує спастичні явища шлунково-кишкового тракту.
- Вода «Софія» стимулює шлункову секрецію, має жовчогінну дію, нормалізує моторну функцію шлунка й кишечника.
- Точний діагноз допоможуть встановити імунологічна, імуноферментна, біохімічна, загальноклінічна, бактеріологічна лабораторії.
- Спеціалісти розробили програми оздоровлення представників різних професій і соціальних прошарків: керівників, водіїв, працівників сільського господарства, шахтарів, робітників металургійної промисловості, вчителів.

На фото: заслужений лікар України, генеральний директор ЗАТ «Трускавецькурорт» Богдан Аксентійчук; вілла «Надія» — одна з перлин курорту; інтер'єр номера на віллі «Марія».

Підготувала Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Торік «Трускавецькурорт» сплатив 17 мільйонів гривень різних податків

СУСПІЛЬСТВО

Дорога милосердя

Понад сто дітей-сиріт та інвалідів виховуються у дитбудинку Свято-Вознесенського монастиря у селі Банчени Герцаївського району Чернівецької області

РЕПОРТЕР

...Ми вирішили приїхати до обителі, заздалегідь не домовляючись про зустріч, і немов потрапили у якийсь паралельний світ, де кипить життя зі своїми порядками та мікрокліматом. Усе навкруги не вельми вкладалося у стереотипні уявлення про монастирські будні, а більше нагадувало велетенський вулик: у полі працювали послушники у джинсах і футболках, возом керував брат у камуфляжі (їхню належність до обителі видавали лише чорні скуфейки на головах), на подвір'ї кипіло будівництво нової церкви та лікарні. Були тут і жінки: на уквітчаній алеції посеред монастиря грілися на сонечку бабці в інвалідних візках та їхні доглядальниці, на кухні поралися молодиці, всі в хустинках. За огорожею — пасіка й фруктовий сад, виноградники, ставок із рибою, тваринницька та птахоферми. На жаль, нам не пощастило зустрітися з настоятелем отцем Михайлом — головним натхненником та опікуном. Нашим провідником погодився стати ієромонах Онуфрій.

Він і розповів, що раніше на цьому місці був пустир, але якось отець Михаїл побачив Господній знак: саме тут має утворитися обитель. Її перший камінь було закладено 1994 року на честь Вознесіння Господнього й за чотири роки зведено монастир, на території якого сьогодні — чотири храми, скит, де брати-ченці живуть у молитвах за суворим афонським статутом. У звичайних ченців розклад також чіткий: о пів на п'яту підйом, вранішня літургія, сніданок — і на роботу: хто у поле, хто на ферму, хто на будівництво, хто до дітей.

Будівництво дитячого будинку — просторого сучасного чотириповерхового корпусу, в якому нині мешкають понад 100 дітей, велося виключно за кошти мирян і власними силами монастиря. За дітьми доглядають черниці й ченці. Серед них є і професійні медики та педагоги. Простори затишні кімнати з новенькими меблями, паркетом, килимами, акваріумами й іграшками. Діти шкільного віку навчаються у школі у сусідньому селі, а з інвалідами працюють індивідуально. Старшенькі трудяться у полі чи на фермі, пораються по господарству, допомагають доглядати за малюками. З'являлися маленькі вихованці в притулку порізному: кого забрали з інтернату, кого знайшли покинутим у лісі чи немовлям на смітнику... А, наприклад, маленьку Раю Н. горе-батьки з Молдови підкинули просто під стіни монастиря.

Одного разу з інтернату до притулку привезли двох дітей, у яких короста роз'їла шкіру майже до кісток. Коли ченці запитали в інтернатського персоналу, як довели малюків до такого стану, почули у відповідь: винна держава, яка виділяє мало коштів на утримання дітей. А у банченському монастирі їх виходили дбайливим доглядом, увагою та теплом. Кільком тяжкохворим дітям завдяки коштам, які зібрали «з миру по нитці», було зроблено складні операції в стаціонарних медичних клініках. Одну дитину з діагнозом ДЦП лікарі оперували у Харкові вісім годин.

За менш як десять років історії монастиря в ньому вже сталися й справжні чудеса, які досі не можуть пояснити наукові світила. Один із перших вихованців сиротинця — Олександр, котрому лікарі вже були поставили діагноз «невиліковний», через півтора року молитов пішов власними ногами...

Думки з приводу

Михайло БАУЕР, народний депутат України по 204-му виборчому округу (Чернівецька область), голова підкомітету Комітету ВР з питань науки та освіти:

— Хоча така модель виховання нерідко критикується і в ній вбачають певне порушення свобод людини, вона має право на існування. Це — нічийні діти, які були покинуті всіма: батьками, родичами і, на жаль, навіть державою. Із 110 вихованців дитячого будинку більш як половина — інваліди, котрі потребують щоденного уважного догляду, чого вони не могли отримати в державних інтернатах. В основу виховання у цьому закладі покладено релігійну мораль та трудову діяльність, що історично й генетично властиво мешканцям Західної України. Діти завжди матимуть право вибору: залишитися у цій громаді чи ні, ніхто насильно не утримуватиме їх у монастирі. Вони самостійно обиратимуть собі призначення, коли виростуть. Водночас система виховання та навчання дітей-сиріт загалом по Україні потребує вдосконалення на державному рівні. Необхідно схвалити загальну Концепцію розвитку освіти, створювати умови для розвитку дитячих будинків сімейного типу та інших форм виховання дітей, позбавлених батьківського піклування. А щодо таких закладів, як дитячий будинок при банченському монастирі, то головне, щоб вони були відкритими стуктурами, а відповідні органи державної влади контролювали виховний та навчальний процес. Адже держава також має відповідати за цих дітей.

Юліана ШЕВЧУК, Сергій СУЛИМА.
Фото автора.

ОЗДОРОВНИЦІ

Санаторій «Остреч»: відмінний відпочинок і лікування

У мальовничому куточку Чернігівщини, де панують лісова тиша та аромат соснової хвої, розташований санаторій «Остреч». У ньому затишно, негамірно — він розрахований насамперед на тих, хто полюбляє усамітнення, спокій, хоче побути наодинці з природою. Тут за кільканадцять метрів від спальних корпусів можна покупатися в лісовому озері, позагоряти на його піщаному березі. Зовсім поряд — березняк, сосновий бір. На галявинах — квіти, ожина, суниці. У санаторії всього 250 місць, що дає змогу кожному відпочивальнику сповна бути в центрі уваги персоналу, лікарів.

— В «Остречі» можна не тільки добре відпочити, а й непогано оздоровитися, — каже головний лікар санаторію Микола Сердюк. — Саме в нас можна відчути первозданний смак знаменитої мінеральної води «Остреч», яку добуваємо з глибини 850 метрів. Вона корисна при лікуванні хвороб опорно-рухового апарату, печінки, очищенні жовчних проток. Жива вода з низьким відсотком мінералізації чудодійно впливає на поліпшення самопочуття усіх відпочиваючих.

— Миколо Івановичу, у кожного санаторію є, так би мовити, своя візитка — відмінне лікування тих чи інших хвороб. Ваш заклад, до того ж, добре оснащений різноманітного гатунку медтехнікою. Хворі якого профілю у вас відчувають істотне поліпшення?

— Розташування нашого санаторію в лісі вже саме по собі сприяє оздоровленню. Але ми можемо й досить істотно та позитивно вплинути на стан тих, хто має захворювання органів кровообігу (хвороби серцево-судинної системи: міокардіодистрофія, атеросклероз коронарних судин з нечастими нападами, стенокардія без патологічних змін, гіпертонія I—II ступенів, кардіоневрози). Також добре лікуємо хронічні бронхіти, тонзиліти, ларингіти, залишкові явища плевропневмонії, бронхіальну астму в стадії ремісії, пневмосклерози, неврози. Є в санаторію ще один важливий напрям — лікування гінекологічних захворювань, зокрема хронічних метроендометритів, периметритів, кольпітів, безпліддя, спричиненого запальними захворюваннями матки та придатків. Маємо

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

офтальмологічний, фізіотерапевтичний, стоматологічний, гінекологічний кабінети, камеру штучного мікроклімату для лікування бронхіальної астми. Багато процедур пропонує наша водолікарня: мінеральні, хвойні, хвойно-сольові, морські, кисневі, перлинні ванни. До послуг відпочивальників — плавальний басейн, сауна, басейн вертикального хребетного витяжіння, підводний душ-масаж, кабінет мінеральних зрошень кишечнику.

— Як організовано проживання та відпочинок дітей і дорослих?

— Розміщуємо їх у 2- та 3-місних кімнатах з усіма зручностями. До речі, якщо двоє дорослих приїжджають з дитиною, то на дитячу путівку дається знижка 50 відсотків. Харчування в санаторії чотириразове для дорослих і п'ятиразове для дітей. За бажанням відпочивальників організовуємо екскурсії до Менського зоопарку, краєзнавчого музею, парку відпочинку тощо. У кімнатах є телевізори, холодильники.

— Усе це дорого коштує?

— Наш санаторій, якщо порівнювати з аналогічними, дешевий. Лікування, проживання та харчування дитини коштує 39—40 гривень на день, дорослого — 52—55. *Замовити путівки можна на десять і більше днів за телефоном: 8-04644-2-14-00 (2-14-12).*

— Як до вас добиратися?

— Наш санаторій розташований у Чернігівській області поблизу Мени, до якої прямують автобуси з Києва та Чернігова. Можна доїхати й залізницею спочатку до Бахмача, а потім до станції Мена.

Вів розмову Сергій ПАВЛЕНКО.

Мена
Чернігівської області.

ІІ ст. до н. е. — ІІІ ст. н. е.

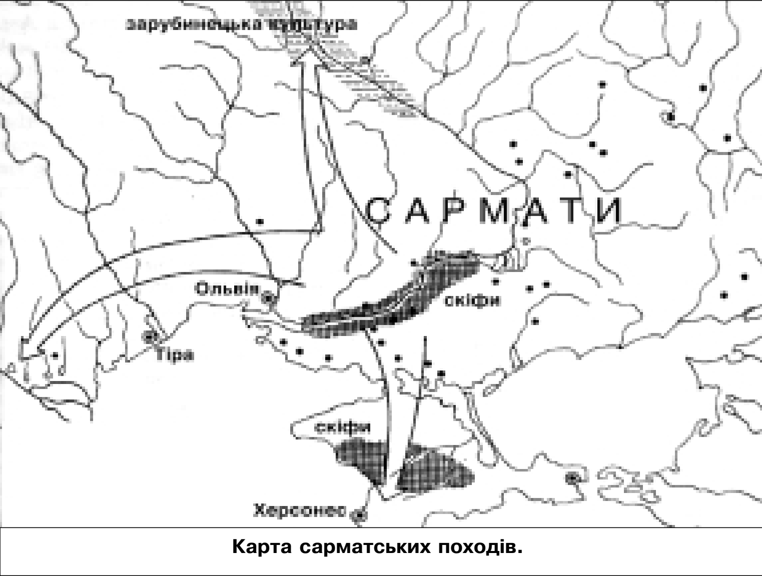
ІСТОРІЯ КРАЮ

Країна Сарматія,

У другому столітті до нашої ери на світовій арені відбувається «зміна гравців». З різних причин фаворити, що претендували на світове панування, поступаються лідерством народам, які цього спостерігали за основними подіями, так би мовити, з лави запасних. У Середземномор'ї та його найближчих околицях стрімко сходить зірка Великого Рима. У причорноморських степах, майже покинутих скіфами, з'являються сармати. Численний іраномовний народ, до складу якого входили племена аорсів, язигів, роксоланів, а також алани, без особливих зусиль узяв під контроль території від Дону до Дунаю.

До наших днів дійшли сліди тодішніх подій у вигляді сотень сарматських поховань, виявлених у курганах по всій цій території. А ще — наконечники сарматських стріл, що застрягли у валах древніх городищ, найпівнічніші з яких лежать на околицях сучасного Києва. Та що там кургани чи іржаві стріли! «Сарматський слід» можна знайти навіть в Італії, де в центрі Рима й донині стоїть 30-метрова заввишки колона, споруджена вісімнадцять століть тому вдячними Сенатом і народом римським на честь імператора Марка Аврелія, який відбив навалу прибульців із Понтійських степів на східних рубежах імперії. Лише три з половиною століття тому Юрія Хмельницького в одному з міжнародних документів іменували не тільки гетьманом, а й князем Сарматії. До сарматів зводили родоводи шляхти Речі Посполитої вчені мужі й поети в ті не дуже далекі від нас часи. І досі ще етнонім «Русь», «руські» намагаються зіставити з ім'ям одного із сарматських племен — «роксолани».

Карта сарматських походів.

Спадкоємці скіфів

Торгові шляхи, що проходили в північному Причорномор'ї і зв'язували європейські цивілізації з далеким Китаєм, обіцяли тому, хто їх контролював, незліченні багатства. Сармати, аж ніяк не наймирніший народ, у цих степах жили. Римляни, котрі взяли під контроль увесь цивілізований світ, спрямували свою експансію на Схід. Зіткнення було неминуче.

Про войовничих савроматів писав іще Геродот, згадуючи, що вони живуть на схід від скіфів. Близькі до скіфів культурою і способом життя племена кочували на схід від Дону. Всі спроби наблизитися до кордонів Скіфії було якнайрішучіше припинено. Переможці Царя царів Дарія не збиралися ділити переваги цих територій навіть із найближчими родичами.

У багатьох підручниках історії можна прочитати, що в ІІІ столітті до н. е. скіфів зі степів витіснили більш войовничі сармати. Однак археологічні розкопки 70—80-х років у степу, нагромадження величезної кількості нових археологічних джерел і даних природничих наук дали підстави деяким ученим сумніватися в цій хрестоматійній фразі. Висновки археологів виявилися зовсім несподіваними. Скіфів з українських степів прогнав... холод. Якийсь час тутешній клімат нагадував сибірський: «дев'ять місяців — зима, а решта — літо». А коли клімат трохи нормалізувався, сарматські племена за відсутності серйозного опору дуже швидко беруть під контроль увесь край від Чорного моря до Канева. Крім того, під їхній вплив потрапляють грецькі поліси північного Причорномор'я. Зокрема, в Ольвії десятиліттями карбували монети з іменами сарматських царів Форзоя та Інісмея.

Побут цього народу практично нічим не відрізнявся від побуту попередників — кімерійців і скіфів. Традиційне кочове скотарство створювало достатню продуктову базу. Але це був, скажемо так, лише прожитковий мінімум (за всіх часів далекий від ідеалу і реальних потреб) степовиків. А основою багатства була та сама випробувана часом військово-грабіжницька економіка. Напади на сусідів, работоргівля, контроль над товаропотоками, наємництво. Сарматські кіннотники на той час були, мабуть, найсильнішою і найкраще підготовленою, а головне — досить численною важкою кавалерією в цій частині Європи. Екіпірування та озброєння воїна відрізнялися від скіфських деякими деталями.

Зокрема, бронзові наконечники стріл було замінено на тригранні гартовані залізні, що мали ще більшу пробивну силу. У поєднанні з розташованим під кутом оперенням, котре надавало снарядові обертання (що збільшувало і дальність польоту, і точність стрілянини) це робило сарматські стріли дуже ефективною і страшною зброєю. Суцільний лускатий панцир прикривав усе тіло кінного воїна. Важкий спис — так показано на древньому рельєфі — сарматський вершник тримає обіруч, навперевіс. Щоправда, так були озброєні лише найзнатніші й найшляхетніші сармати, військова еліта.

Говорячи про зовнішність, слід зазначити, що споконвіку східний елемент одягу — шаровари — вперше з'явилися в краї саме за часів сарматів. Принаймні перші знахідки були зроблені в сарматських похованнях. У ті часи їх носили і чоловіки, і жінки.

Яскравим символом багатства (і смаків) сарматської еліти стали ювелірні вироби тієї доби. Їх досить легко відрізнити від скіфського золота минулої епохи. У золотих речах безліч вставок із бірюзи, яскравих каменів. Деякі вироби вражають вишуканістю — у багатьох книгах відтворено золоту застібку для плаща, прикрашену фігуркою дельфіна, виточеною з гірського кришталю. Браслети, шийні гривни, безліч золотих бляшок для прикрашання одягу виготовляли для сарматів ювеліри із багатьох країн Азії та Європи.

Ще одне сарматське нововведення залишило слід у нашій історії. Сарматська аристократія ввела в обіг особливі знаки власності — тамги. Всупереч усталеним уявленням тамгами мітили не тільки худобу, а й будь-яке майно. Цей своєрідний логотип відтворювали навіть на монетах. Ноу-хау, завдяки своїй універсальності, здобуло повсюдне поширення на довгий час. Поступово тамги з'являються у боспорських царів, котрі внесли в їх графічний розвиток певні мотиви грецької міфології. Мабуть, з їх легкої руки серед сарматських тамг з'являються піктограми, подібні до тризуба Посейдона. З упевненістю говорити важко, але з великою часткою ймовірності можна припустити, що до київських князів тризуб потрапив від якогось сарматського царя, який свого часу породичався з верхівкою одного із слов'янських племен.

У північних лісах

Але встановлення родинних відносин між слов'янською і сарматською знаттю належить до періоду занепаду Сарматії — ІІІ—IV століття н. е. А за часів своєї могутності кочові орди вважали своїх північних сусідів винятково об'єктом для грабунку і захоплення невільників, яких потім можна було вигідно перепродати на захід.

Землеробські племена лісостепової і лісової зон, які асимілювали залишки скіфів, котрі відійшли на північ, з другого століття до н. е. дослідники вже упевнено відносять до слов'янської чи праслов'янської культури. Найбільш відома Зарубинецька археологічна культура, представники якої жили в Північному Придніпров'ї. Населення тут було нечисленне. Захищаючись від набігів степовиків, воно не могло вже утримувати грандіозні укріплення скіфської доби, котрі поступово занепадали. Було споруджено багато невеличких фортець, залишки яких і сьогодні можна знайти приблизно через 15 кілометрів від Канева (Бабина Гора) до Києва (Ходосівське городище праворуч від дороги на Обухів побачить кожний, хто зверне увагу на дельтапланеристів, котрі стартують із нього).

Навколо єдиного укріпленого центру розташовувалося кілька відкритих поселень, мешканці яких вели господарство за технологіями, розробленими ще за часів Трипілля. Підсічне землеробство з тисячоліттями випробуваним набором культур (плівкувата пшениця, ячмінь, просо), тваринництво, риболовля, полювання, бортництво. Від Зарубинецької культури залишилося чимало некрополів, з яких можна судити про більш ніж скромні статки місцевих мешканців. Небіжчиків спалювали, поруч із попелом ставили трохи виліплених вручну горщиків і миску з їжею. У могилах немає золота, срібні прикраси — рідкість.

Фортеці, в яких у разі нападу ховалося все довколишнє населення, будували за найсучаснішими технологіями, з урахуванням досвіду будівництва римських укріплень. Обирали місце на високому березі Дніпра, крутість схилу підсилювали ескарпами, котрі зміцнювали колодами. Укріплена надовбами дорога до воріт закручувалася вздовж схилу серпантином за рухом годинникової стрілки, підставляючи правий, не захищений щитом, бік нападників під стріли оборонців. За такої ситуації агресорам залишалося хіба що обстрілювати городище з підніжжя пагорба. Про ефективність фортифікаційних прийомів древніх слов'ян свідчить той факт, що за цією схемою укріплення на Русі споруджували до пізнього середньовіччя.

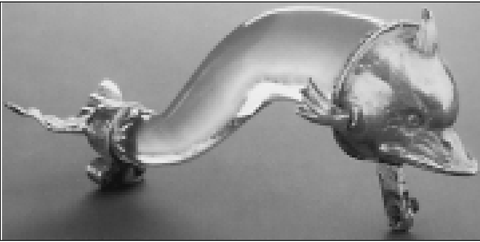
Але навіть найпотужніша система оборони неспроможна захистити селища, поля й пасовища від систематичних набігів. Адже навіть значно сильніше укріплені кордони могутньої Римської імперії не могли часом стримати ворога. Під тяжким пресом сарматських орд слов'яни змушені були залишити лісостеп і шукати прихистку в прип'ятських болотах, чернігівських та київських лісах. Ті, хто не схотів іти на північ, або загинули, або поповнили ринки рабів у римській «єдиній Європі». На місці деяких найдаліше розташованих зарубинецьких городищ і селищ згодом утворяться справді інтернаціональні поселення, де пліч-о-пліч живуть представники різних племен і народів. Слов'яни і скіфи, балти і сармати, греки і різноплемінні «емігранти» з порівняно благополучної, але не зовсім вільної Римської імперії.

Битва за Шовковий шлях

Рим, спираючись на скуті залізною дисципліною легіони, згодом поширив свою владу на велику частину тодішнього цивілізованого світу. Володіння імперії простягалися від Британії до Вірменії та Ірану, від Рейну до Нілу. У межах цих кордонів існувала єдина держава з унітарною системою. Щоправда, закони гарантували рівноправність аж ніяк не всім. Населення провінцій найчастіше було обмежене в правах порівняно з римськими громадянами. Найреальнішим способом отримати римське громадянство була служба в армії. Якщо дуже пощастить, після 16 років походів і битв можна було залишитися живим

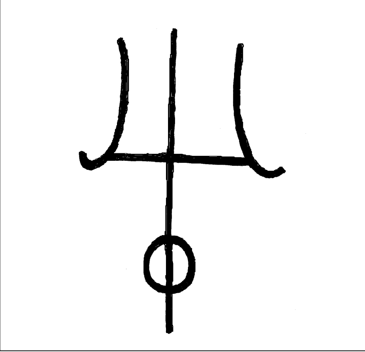

Цар аорсів Інісмей із дружиною. Реконструкція З. Васіної за матеріалами досліджень кургану біля с. Пороги Вінницької області. Золота шийна прикраса з Коб'яківського кургану. Фібула — застібка для плаща, золото, гірський кришталь. Ногайчицький курган, Крим. Золоті застібки пояса з поховання Інісмея.

країна Роксоланія

Сарматська тамга.

і, вийшовши у відставку, отримати не тільки почесну бронзову пластину з виписаним на ній іменним військовим дипломом, а й омріяне римське громадянство, а також цілком солідний земельний наділ, до того ж пристойні підйомні.

Могутня державна (а ще більше — воєнна) машина потребувала величезних коштів. Найбагатша військова здобич (вимірювана інколи сотнями тонн золота) не могла покрити усіх витрат, основні кошти надходили до скарбниці у вигляді податків, що їх збирали у численних провінціях. Відповідно, держава була зацікавлена в розширенні сировинної бази і ринків збуту, а також у збільшенні товарообороту з багатими, але віддаленими східними країнами. Шовк був улюбленою тканиною римської аристократії. Але виробляли його тільки в Китаї. Доставляння товару за тисячі кілометрів збільшувало його ціну до неймовірних меж, за нього платили золотом, імператори видавали закони проти розкоші — але марно. Це римських модників не зупиняло.

Бажання взяти під контроль шляхи експорту дорогих товарів, можливо, було однією з основних причин римської експансії до Північного Причорномор'я. Звичайно, свою роль у цьому відіграли й міркування державної безпеки. Але основний інтерес прагматичних синів Ромула був прикутий до Шовкового шляху, частина якого проходила від Каспію українськими степами. Підкоривши Парфію, римляни взяли під контроль південне відгалуження шляху. Але залишалося ще й північне.

Римські легіони рушили в Тавриду (привід — війна з царем Понту Мітрідатом Євпатором). Сарматам таке безпардонне вторгнення на підконтрольні землі вочевидь було не до вподоби. Крім суто «патріотичних» міркувань, важливу роль відігравали й комерційні моменти. Контроль над торговими шляхами давав великі прибутки. До того ж заморські купці були джерелом інформації, технологій і моди. Китайські мотиви чітко помітні в декорі багатьох сарматських золотих виробів.

Важко озброєний сарматський воїн 1—2 ст. н. е., реконструкція М. Гореліка. Сарматські мечі і наконечники стріл.

Спочатку, щоправда, деякі сармати підтримали римлян, а дехто з їхніх царів навіть їздив до Рима, щоб засвідчити повагу імператору Августові. Частина сарматських племен навіть виступила на боці Рима у війні проти Мітрідата. Але зрештою степняки зрозуміли, що Рим у Причорномор'ї — це надовго і всерйоз.

Поодинці протистояти імперії вони не могли, але у войовничих латинян ворогів не бракувало. Сарматська кіннота досить успішно воювала проти Рима на боці даків, що жили за Дунаєм, на території теперішньої Румунії. Війна, що тривала кілька років, продемонструвала римлянам переваги важкої кінноти і бойовий потенціал сарматських орд. Досить сказати, що в ході цієї компанії імператор Доміціан відсвяткував два тріумфи на честь перемог над даками (тріумфу удостоювали воєначальника, який знищив п'ять тисяч ворогів), а от на честь перемоги над сарматами він за нагороду присвятив вінок Юпітерові. Хвалитися, либонь, не було чим.

Сармати ж у цій війні тріумф заслужили. У деяких джерелах повідомляється про знищення їхнім військом цілого римського легіону (з допоміжними підрозділами це більш як 8 тисяч чоловік) разом із легатом (командиром). Можливо, звичайно, знищено було не весь легіон, але смерть легата і багатьох солдатів установлено документально.

Вільна Європа проти єдиної

Рим все-таки здолав даків, відгородився від сарматів та інших маркоманів, квадів, одне слово, від решти Європи, надійним лімесом — системою прикордонних укріплень і фортець та загартованими легіонами. Від Рейну до Дунаю було зведено «залізну завісу», котра захищала імперські території від набігів «варварів». Північ Британії перетнув «вал Адріана» — стіна завдовжки у 128 км, побудована трьома легіонами. Земляні вали у Подунав'ї, та що там — на заході України — місцеві жителі й досі називають Траяновими, на честь одного з найвизначніших імператорів.

По діагоналі завдовжки в тисячі кілометрів лімес розділив континент на єдину Європу (під правлінням Рима) і Європу вільну (від мудрого керівництва цезарів, які непередбачувано змінювали один одного з примхи преторіанської гвардії). За лімесом — квітучі й багаті міста, закон, гарні дороги, єдина валюта — денарій з профілем цезаря. З другого боку — десятки племен, які орють землю або кочують, куди заманеться, під владою безлічі вождів і царів, котрі заздро позирають на недосяжні імперські володіння.

Проте сформульований римлянами принцип «поділяй і владарюй» вже вкотре довів свою дієвість. Римські гарнізони отаборилися в Ольвії та містах Нижнього Подніпров'я, у Криму. Дотепер височіють руїни римської фортеці Харакс у Гурзуфі, а в Балаклаві нещодавно знайдено вівтар, присвячений Юпітерові римськими легіонерами. Здавалося, у Європі, нарешті, запанували порядок (римський) і спокій. Але ненадовго.

Степовими просторами сарматське плем'я язигів проникло в центр Європи — на нинішню угорську рівнину, де кочувало біля самісіньких кордонів імперії. Не минуло й півстоліття після дакійських воєн, як вони приєдналися до антиримського союзу 58 племен, у якому поряд з маркоманами і квадами відігравали провідну роль (до цього союзу входили і чимало слов'янських племен, які не бажали миритися з римською експансією). Лімес було прорвано, війська варварів докотилися до Італії, захопивши в полон величезну кількість громадян, але Рим устояв. У боях із сарматами загинули найкращі полководці імперії — Марк Фронтон і Марк Віндекс, який командував гвардією.

Проте... Війни імперії з агресивним оточенням, які дуже успішно протягом п'ятнадцяти років вів імператор Марк Аврелій, наближалися до завершення. Взимку 172/173 року його легіони розгромили сарматську кінноту в битві на льоду Дунаю. Язиги повернули 100 000 полонених, захоплених на римській території. Римлянам вдалося потіснити супротивника, вони всерйоз думали про створення провінції з назвою «Сарматія». Однак спадкоємці Марка Аврелія так і не зуміли втілити ці проекти в життя.

Сер Ланселот Вінницький

Та, незважаючи на поразку, сармати залишалися в регіоні досить грізною силою, на яку римлянам доводилося зважати. Належним чином оцінивши сарматську кінноту, прагматичні латиняни вербували до своєї армії цілі підрозділи. Вчорашніх кочівників на римській службі приваблювала насамперед можливість після закінчення служби стати повноправними громадянами «об'єднаної Європи». Крім того, як правило, «відставників» запрошували на цивільну державну службу, вони входили до місцевого «істеблішменту».

З цим моментом пов'язаний один цікавий момент. Ще в XVII столітті деякі історики у Східній Європі цілком серйозно стверджували, що герої численних англійських переказів король Артур і лицарі Круглого Столу були щонайменше нащадками сарматів. Якщо не самими сарматами. Шокуюча на перший погляд версія, якщо розібратися уважніше, здається коли не ймовірною, то вельми правдоподібною.

У III столітті три тисячі сарматських вершників «за контрактом» були відправлені римлянами до Британії. Служба їхня полягала в захисті рубежів імперії від набігів войовничих предків сучасних шотландців. Не викликає сумніву, що з дорученою справою вони впоралися — британські племена у військовій справі тоді стояли на іншому рівні розвитку. За римськими законами, після закінчення терміну служби колишні кочівники, що опанували до того часу латину, осіли на охоронюваних територіях. Частина з них увійшла до правлячої еліти провінції. За якийсь час імперія розпалася, і кожна її частина почала власне життя.

А який стосунок усе це має до короля Артура? Імовірно, що найбезпосередніше. І до короля, і до його легендарного меча — Ескалібура. До появи важкої сарматської кінноти в туманному Альбіоні не було кавалерії, горді бритти воювали на колісницях (у нас таке озброєння застосовувалося в II тис. до н. е.). Не було металевого обладунку, що прикриває вершника і коня. Перші люди в класичному лицарському екіпіруванні, що з'явилися на Британських островах, справді могли бути родом з українських степів. Тобто саме вони були першими англійськими лицарями. А перекази називають першим лицарем сера Ланселота Озерного. Та немає жодних даних, які суперечили б твердженню, що сер Ланселот чи хтось із його предків народився на берегах Дніпра чи Південного Бугу. До речі, одне з найбагатших сарматських поховань (можливо, царське) знайдено біля села Пороги на Вінниччині. На речах, покладених у могилу знатного сармата, виявлено тамги клану царя роксоланів Інісмея.

Прямих доказів «українського сліду» лицарів Круглого Столу, щоправда, також немає. Але, беручи до уваги вищевикладені факти, можна констатувати досить велику ймовірність того, що колишні римські ветерани, народжені у Придніпров'ї, увійшли до англійських легенд.

Від Сарматії до Готії

Їхнім одноплемінникам у Причорноморських степах пощастило значно менше. У середині третього століття по всій території краю буквально паровим котком прокотилася лавина готської навали. Численні і краще організовані німецькі племена готів клином вломилися в Сарматію, розколовши її навпіл. Сармати ще кочували у Подунав'ї і низов'ях Дону, а на величезній території, що включала в себе і долину Дніпра, постало королівство на чолі з Ерманаріхом. Сармати асимілювалися з іншими кочовими племенами на його окраїнах. А слов'янські племена, що пішли в ліси, повною мірою відчули на собі вплив міцної німецької руки і були втягнені в епохальні події доби великого переселення народів. А готське панування між Балтикою і Понтом тривало майже протягом століття і закінчилося антиготським повстанням, поразка в якому, можливо, стала поштовхом до об'єднання слов'ян і їхнього виходу через кілька століть на міжнародну арену як самостійної сили.

Олег ДЕНИСОВ,
Михайло ВЕДЕЙКО,
кандидат історичних наук.

Слов'янська жінка з дитиною, реконструкція З. Васіної. Фрагмент селища Зарубинецької культури, глиняний горщик і фібули зі слов'янських поховань. Археологічний музей Інституту археології НАН України.

Голос України

23 червня 1941 року. Село Грушки під Києвом
Фото з Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного

У війни

— А ти знаєш, — почувся у слухавці знайомий голос, — у моєму будинку живе Герой Радянського Союзу — останній у Тернополі. Напиши про нього. Але не зволікай. З кожним днем нас меншає.

Не зволікатиму. Але сьогодні напишу про вас, Лідіє Федорівно. І про вас, Ользі Гаврилівно. І про вас, Маріє Володимирівно. Бо хоч і не маєте високих нагород, хоч і були рядовими війни, але вона так обпалила ваші дівочі долі, що й нині чути її відлуння: у хворобах, що загострилися на старість, у снах, де й досі воюєте. Ви не звикли давати інтерв'ю — самі брали їх, тому, мабуть, і небагатослівні.

Мені пощастило чимало років працювати разом з вами у тернопільській обласній газеті «Вільне життя», де ви були моїми наставниками, але я так мало знала про вас. Ви не любили згадувати війну. Не любите й сьогодні. Як справжні захисники Вітчизни, ви не красномовні, але щирі і правдиві.

Ліда

Напередодні 22 червня 1941-го Лідія Толкачова закінчила дев'ять класів. Жила з рідними у Переяславі-Хмельницькому (тодішня Полтавська область). Батько редагував районну газету, мама фельдшерувала. З приходом війни у школі розгорнули госпіталь. Невдовзі дівчина стала санітаркою. Коли німці рвалися до Києва, разом з іншими переправляла поранених з правого берега Дніпра на лівий. Сказати, що шістнадцятирічній дівчині було страшно, значить нічого не сказати. Запам'яталися їй два молоденькі бійці, колишні робітники Харківського тракторного. Вони завжди трималися разом. Коли одного з них поранило, другий кинувся рятувати і сам потрапив під шаленний обстріл. Як він, бідолашний, хотів жити, як благав порятунку! Хлопець помер у неї на руках. Його голос і досі їй інколи вчувається. Друга загиблого товариша відправили у тил. Може, вижив?

Потім пішла з мамою у складі госпіталю №2025 слідом за фронтом: Харків, Вишній Волочок, Підмосков'я... Після важких чергувань, невідомо звідкіля, знаходила сили, щоб організувати пораненим імпровізовані концерти. Якось під Харковом госпіталь бомбили, Ліду контузило, маму поранило, але своїх постів вони не залишили. За прискореною програмою пройшла на війні медсестринські курси. Військове звання — старший сержант медичної служби.

Після війни мала намір вступати до медінституту, але на дівчині тільки чоботи і шинеля. То як у такому вигляді постати перед приймальною комісією? Вирішила, що трохи попрацює, зодягнеться і тоді вже... Але доля повернула так, що довелося стати журналістом. Направили її на Тернопільщину. У неспокійний повоєнний час зустріла там свою половину — теж фронтовика. У мирі і злагоді прожили багато років, виховали двох синів. Нині Лідія Федорівна має вже правнучку. Не стало її дорогого Івана Івановича. Живе сама. Ще минулого літа працювала на дачі, цього року, каже, вже несила.

Багато тернопільців старшого покоління пам'ятають цю привітну жінку, яка очолювала відділ листів, громадську прий-

---

ДОЛІ

Діти вже старші від тата, що поліг у Карпатах

60 років родина Іллі Величка не знала, де його могила

Війна розкидала людські долі, як віхтя. Коли у 1941 році Іллю Величка проводжали на фронт, ні його молода дружина, ні четверо маленьких дітей не думали, що бачать його востаннє. У 1944 році родина отримала повідомлення: Ілля Петрович Величко загинув у боях за визволення Косівщини, що на Прикарпатті. Але де саме поховали молодого бійця, не знала багато десятиліть. Щороку поминали чоловіка і батька біля символічного обеліска в його рідному селі на Хмельниччині.

Та надія встановити місце поховання не полишала рідних. І нинішнього року вони таки отримали довгождану звістку: прах Іллі Величка покоїться на території міського меморіалу слави міста Косова. Чи можна передати, з яким хвилюванням їхали рідні з Хмельниччини, щоб уперше доторкнутися до тієї землі, де поховано їхню найдорожчу людину? Син Іван, онуки Валерій і два Сергії, правнук Андрій привезли на могилу загиблого кілька жменьок м'якої подільської землі, що змішалася з твердою гуцульською, вже теж рідною.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Додому — пішки

Курсант Саратовського військового училища Геннадій Пашков потрапив під Сталінград у найтрагічніші дні його оборони — серпні 1942 року. Німці підійшли до Волги. Не думав тоді молодий лейтенант, що відтепер шлях від волзької твердині до Ельби він переміряє власними ногами. І зовсім не сподівався, що й назад від Берліна на Батьківщину також пройде пішки.

Під Сталінградом командував ротою, на Ельбі — начальник штабу батальйону. Відгриміли салюти Перемоги. Солдати марили поверненням до рідних домівок. Особливо літні бійці, на яких вже й онуки чекали. Тим часом демобілізацію затримували.

Де їм було знати, що причина — у відсутності залізничного транспорту. В першу чергу ешелони спішно виділяли під техніку і війська на Далекий Схід проти Японії.

Тоді командування й вирішило сформувати з літніх бійців піші батальйони додому.

Комбат Пашков провів свій півторатисячний батальйон до Бреста, звідки переможці роз'їхалися по домівках. Ішли пішки через визволені міста і села, з похідними кухнями, кіньми, худобою, кузнею, швацькою майстернею. Співали переможних пісень і з наближенням до Батьківщини непомітно витирали сльози.

Поховали полковника Пашкова у Києві на Байковому кладовищі, як і заповідав: у формі, з партійним квитком, під триразовий військовий салют.

Вічна йому пам'ять!..

Анатолій КАРАСЬ.

КИЇВ

У почесному списку — льотчик і артилерист

Майор у відставці Іван Заїка ледь стримував сльози під час душевного прийому в міськраді Севастополя, куди його запросили на святкування Дня міста-героя. А головне, щоб вручити бойовому офіцеру відзнаку Почесного громадянина Севастополя.

У серпні 1941-го бравому лейтенанту, новоспеченому випускнику Севастопольського військово-морського артилерійського училища Івану Заїці було лише двадцять три роки, коли довірили командувати 54-ю береговою батареєю Чорноморського флоту, що перша завдала удару по танках 11-ї німецької армії генерала Манштейна.

Коли Севастополь пав під жорстоким натиском ворога, Іван Заїка, очоливши партизанський загін № 2 другої бригади Східного з'єднання кримських партизанів, визволяв Старий Крим. Після поранення його призначили командиром Севастопольської гвардійської стаціонарної батареї. А в 1947-му демобілізований фронтовик, кавалер двох орденів Червоного Прапора, повернувся до рідного Кременчука. Довгий час працював на заводі шляхових машин. Після виходу на пенсію продовжував трудитися ще аж 20 років.

Одного дня з Іваном Заїкою звання Почесного громадянина Севастополя було присвоєно і генерал-майору авіації у відставці Герою Радянського Союзу, заслуженому льотчику СРСР Віктору Колядіну. В роки війни він, будучи старшим лейтенантом, командував авіаескадрильєю, що громила ворога над містом моряків.

Віктор Колядін — людина-легенда, особисто збив 16 літаків противника. Після Великої Вітчизняної довелося повоювати і в Кореї, де він ліквідував чотири винищувачі та два американських літаки Б-29. Віктор Іванович — кавалер двох орденів Леніна, шести (!) орденів Червоного Прапора, двох орденів Вітчизняної війни I ступеня, орденів КНР і КНДР.

До Севастополя Віктор Колядін приїхав 1976 року вже цивільною людиною. На початку 80-х працював у райвиконкомі Гагарінського району Севастополя. Добре відомий у місті як ветеран — громадський діяч, який займав активну позицію у формуванні високих моральних якостей і почуття патріотизму у молоді. Нині він очолює комітет Союзу міст-героїв СНД.

Вітаючи ветеранів, голова міськради Валентин Борисов наголосив, що в історії Севастополя вперше звання Почесного громадянина міста присвоєно одночасно двом. Неможливо було відмовити клопотанням Севастопольського комітету ветеранів війни і збройних сил і Гагарінської райради, підтриманим численними листами-проханнями городян. Тепер імена Івана Заїки і Віктора Колядіна викарбувані на гранітній стіні на площі Нахімова і навічно увійшли до історичного літопису міста.

Варто нагадати, що в списку Почесних громадян Севастополя — імена Юрія Гагаріна, Івана Папаніна, Германа Титова, Леоніда Кучми... А відкрив цей список учасник першої оборони Севастополя письменник Лев Толстой.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

На знімку: Почесні громадяни Севастополя Іван Заїка **(ліворуч)** і Віктор Колядін.

Фото автора.

не жіноче обличчя

мальню газети і, як могла, допомагала людям. Буває, що й нині підходять на вулиці, дякують. А дехто просить допомоги. І тоді Лідія Федорівна береться за перо, а згодом приносить статтю у свою газету.

Ольга

Ольгу Гаврилівну Орламенко я пам'ятаю з того часу, як була вона коректором, хоча працювала і кореспондентом. Війна надовго залишила слід у житті. Перед її початком вона працювала в районній газеті на Хмельниччині. Коли прийшли німці, повернулася до батьків у село. Мама хворіла, а дітей було п'ятеро. Після визволення області Олю викликали до райкому: треба видавати газету. Знайшли трьох — її та двох складачів. Газета почала виходити. Потім направили дівчину до Ковеля: там теж відновлювали випуск газети. Шрифти знайшли в снігу. Незабаром друкований орган почав виходити і тут. У Ковелі Оля познайомилася з колишнім фронтовиком Сашком Орламенком. Побралися. Але доля в чоловіка була непроста. На фронті під Майкопом його, пораненого, полонили. Працював у каменоломнях Югославії, потім у Греції. Удалося втекти з табору, після чого воював у Народно-визвольній армії Греції.

Полону йому не простили. Коли повернувся на батьківщину, почалися численні перевірки. Ніби й претензій не пред'являли, але й працювати не давали. Був газетярем у Дніпропетровську — звільнили, з луцької редакції також звільнили. Молоде подружжя переїхало до Тернополя. Сашка і тут з редакції попросили. Лише після 1956-го, коли настала відлига, дали спокій, але здоров'я підірвали. Потім прийшло визнання: чоловік був членом комітету ветеранів війни, членом Радянського комітету захисту миру, про нього писали, його запрошували поділитися спогадами. Але це тривало

недовго. Наслідки автомобільної катастрофи прикували його до ліжка. Щоб доглядати за чоловіком, Ольга Гаврилівна залишила роботу кореспондента, пішла у коректори. Але Сашко довго не прожив.

Ольга Гаврилівна нині сама. Недавно важко захворіла, її чекала складна операція. Я навідалася до лікарні, щоб підбадьорити, а вийшло так, що оптимізму набралася від неї. Слава Богу, все позаду, вона одужує. Її голос, як і раніше, молодо звучить по телефону.

Марія

Марія Володимирівна Бойчуківська хоч і працювала в редакції друкаркою, її поважали не менше, ніж редактора. А дехто навіть побоювався. Друкуючи матеріали, нерідко виправляла мовні неоковирності, розставляла розділові знаки. Раз виправить, другий, а потім автору стає соромно... Про те, що вона фронтовичка, мало хто й знав. Коли я попросила її розповісти про воєнну службу, Марія Володимирівна коротко мовила: «Служила у контррозвідці». Корінна тернополянка, вона пішла на війну в липні 1941-го і повернулася у рідне місто наприкінці 1944-го. Війна надовго закарбувалася у пам'яті. Пригадує Кавказ. Ллє дощ. Вони їдуть у військовій машині. Край дороги стоїть літня інтелігентного вигляду жінка і журно промовляє: «Деточки мои, деточки, куда же вы едете?» Або ось такий епізод: прокинувшись уранці, йде вмиватися до річки і раптом чує: «Ой, Дніпро, Дніпро...» Від почутого сльози на очах виступили — повіяло чимось рідним і близьким.

Пригадує Кубань, оселю в жінки, де її розквартирували. Вранці, після сну, за вікном побачила гори снігу. Кинулася до дверей, а вони зачинені. Що робити, адже на службу пора. Аж тут з'являється господиня: «Я була у твого начальника і сказала, що ти трохи прихворіла. Відпочинь, доню, я тебе гарячим чаєм напою». У неї дочка також була на фронті. Всюди, каже Марія Володимирівна, вони відчували тепле і душевне ставлення людей до військових. На Кубані жінки навіть німців поранених молоком поїли. Війна хоч і була страшним та жорстоким випробуванням для народу, проте не вбила у нього людяності, добра і співчуття.

Марія Володимирівна тяжко хворіє. Особливо її підточила смерть сина. Мужньо переживає горе жінка, на долю не скаржиться. Якщо комусь з ветеранів погано, намагається допомогти.

* * *

Отакі вони, мої старші колеги й наставниці, жінки війни, героїні без величавих нагород і звань. Навіть на цих трьох життєписах

моїх землячок видно, що у війни справді не жіноче обличчя. Але вона не вибирала, з однаковою жорстокістю перемелювала своїми пекельними жорнами долі і чоловіків, і жінок. Тож живіть довго, дорогі наші! З вами у цьому нелегкому світі затишніше і добріше.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

БОМБИЛИ...

А до смерті було два міліметри

Трагічна звістка про початок війни, про віроломний напад фашистської Німеччини затьмарила Миколі Гаркавенку, як і багатьом його одноліткам, свято закінчення школи. Зустрічаючи червневий світанок після випускного шкільного балу, вони навіть не могли собі уявити, що їм судилося пережити.

У перших числах липня 1941 року дев'ятнадцятирічного сільського хлопця мобілізували і направили в Роганське авіаційне училище під Харків. Однак довго навчатися не довелося. Німці прорвалися до Харкова, і курсантів терміново евакуювали за Урал у Сибірський військовий округ. Потрапив Микола у Красноярськ, де було розгорнуте Київське червонопрапорне артилерійське училище. Після прискореного курсу вишколу проходити практику довелося вже в окопах Сталінграда командиром взводу 806-го артилерійського полку 299-ї стрілецької дивізії Донського фронту.

Німці рвалися до Волги. Притиснуті до берега, чіпляючись за розбиті будинки, за кожен горбок місцевості, радянські воїни відбивали люті атаки ворога. Горіли будинки, горіла земля. День і ніч на артилерійські позиції німці скидали сотні бомб, снарядів та мін.

У середині листопада 1942 року почався контрнаступ радянських військ у межиріччі Волги і Дону. Розбите і деморалізоване 300-тисячне німецьке угруповання здавалося у полон.

Гаркавенко спустився в підвал будинку універмагу, де був взятий у полон фельдмаршал Паулюс, і залишив там на стіні свій автограф. Стало легше на душі.

Після короткого відпочинку Микола потрапляє на Курську дугу командиром взводу 32-го гаубичного полку у складі 13-ї гвардійської стрілецької дивізії під командуванням генерала Бакланова.

На артилерійські позиції хвиля за хвилею накочувалися колони важких танків і самохідних гармат «фердинанд». Десятки «тигрів» і «пантер» смолоскипами горіли перед його батареєю, сотні трупів лежали на полі бою, але противник кидав в атаку все нові і нові резерви. Нині відомо, що в ті дні з кожної зі сторін у воєнних операціях брало участь понад тисячу танків. Окрім того, величезна кількість бронетехніки і піхоти.

У районі Прохорівки артилеристи Гаркавенка прямою наводкою розстрілювали танки. Кілька танків у клубах чорного диму було зупинено буквально за десятки метрів від нашої оборони. Один зі снарядів попав у гармату: заряджаючий і навідник були вбиті, Миколу тяжко контузило, живцем засипало землею.

Бої під Сталінградом і на Курській дузі розвінчали міф про непереможність німецького вермахту. У військах панувало піднесення, зміцнилася віра у швидке закінчення війни.

Після тяжкої контузії під Прохорівкою Микола Гаркавенко знову у строю.

Відкривалася дорога на Україну. У дивізіоні Гаркавенка було багато українців. Усі рвалися вперед. Дедалі частіше він згадував про своїх старих батьків, що залишилися в селі з молодшим братом. Ночами снилася мати. Дивно, що, пройшовши сотні кілометрів вогненних доріг, він ще не пролив ні краплини крові, якщо не брати до уваги сильну кровотечу з вух і носа під час контузії під Прохорівкою. Мабуть, молитви матері зберігали його від смерті і важких поранень.

Шлях дивізії проліг через рідне село Петрівці на Полтавщині. Командир відпустив на одну ніч провідати батьків. Пішки добрався до знайомих з дитинства місць і не міг їх упізнати. Село зустріло чорними кістяками згорілих будинків. Уже пізно ввечері зайшов до рідної хати. Вона вціліла. Стримуючи хвилювання, вдивлявся у дорогі обличчя батьків. Батьки не одразу впізнали свого рідного сина. Зустріч була недовга. Микола дізнався, що напередодні польовий військкомат мобілізував молодшого брата Михайла і направив його в одну з артилерійських частин.

Через кілька місяців він розшукав брата і перевів його до своєї батареї. Дніпро, на південь від Києва, вони вже форсували разом. Потім були Черкаси, Знам'янка, Олександрія, Кіровоград, Первомайськ.

В одному з боїв під Олександрією батарея знову зазнала тяжких втрат. Багато бійців загинуло, більшість гармат було пошкоджено. З артилеристами, що залишилися живими, під вогненним дощем удалося вивести залишки батареї з бою і тим самим зберегти її прапор.

Завершувалося повне визволення території України, Білорусії. Бійці мріяли дожити до Перемоги. Але жорстокі бої тривали. В одному з таких боїв 18 серпня 1944 року Гаркавенка було тяжко поранено. Осколок снаряда, пробивши захисну каску, глибоко ввійшов у ліву скроню. Врятував брат Михайло, який швидко доставив пораненого у польовий медсанбат, де хірурги вийняли осколок. Від смерті Миколу віддаляли два міліметри.

Михайло побажав якнайшвидшого одужання і зустрічі у Берліні. Та доля розпорядилася інакше. Повернувшись у частину, Микола довідався про загибель Мишка. У цю трагічну звістку неможливо було повірити, адже братові не виповнилося ще і 20 років. Він і тепер бачить усміхнене обличчя Михайла у дверях польового шпиталю і його прощальний помах рукою...

Закінчив війну артилерист у Празі, де отримав ще одне поранення. Розривна куля потрапила в ногу і вирвала частину м'язів.

Після звільнення з армії гвардії полковник запасу Микола Маркович Гаркавенко тривалий час працював на Хмельниччині. Разом із дружиною виростили сина і дочку. Зараз його мирні будні наповнені турботою про своїх онуків і правнуків, але 82-літній воїн продовжує залишатися у строю. Він зустрічається з молоддю, розповідає про війну, захисників Вітчизни.

Юрій СЄДИХ,
професор.

ТАК ПОЧИНАЛАСЯ ВЕЛИКА ВІТЧИЗНЯНА

Репродукція з архіву Укрінформу

Голос України

Округ — перший, депутат — народний

Перше враження від присутності на зустрічі депутата Севастопольської міської ради Валерія Саратова зі своїми виборцями було в мене дуже неоднозначне. За понад дві години спостережень і деякої участі в прийомі виборців воно оформилося приблизно так: «Уважно вивчав «Капітал» і Біблію». Депутат сипав цитатами з двох великих книг, але це не було повчання. Навчити він згоден, а повчати — вважає пустою тратою часу.

До депутатства Саратов майже три роки працював головою Балаклавської районної державної адміністрації. Як — розповідати не варто, тому що краще слів оцінку дає сам факт обрання до Севастопольської міськради: за Саратова проголосувало понад 70 відсотків тих, хто прийшов на вибори — в окрузі № 1.

Балаклава протягом десятиліть залишалася частиною міста-героя, якій уваги приділяли дуже мало. Пояснення було просте: **до середини 70-х сюди не могла ступити нога випадкової людини, навіть севастопольця, адже це секретна база чорноморських підводників, вотчина міністерства оборони.** А які пріоритети в цього відомства були — пояснювати навряд чи треба. От і дісталися Саратову в «спадщину» проблеми двадцяти тисяч мешканців тільки в Балаклаві, плюс стількох саме в районі, серед яких менш як чверть мали можливість користуватися природним газом. А мешканці приватного сектора, якого в Балаклаві і районі більше ніж половина, про таке благо цивілізації навіть не мріяли.

Найбільше проблем у мешканців історичної, старої, частини Балаклави. Тут у багатьох навіть зручності у дворі: каналізації за 2500 років розвитку курортного міста жодна влада не спромоглася побудувати. До речі, про цифру «2500». Саме з ініціативи Саратова і за його безпосередньої участі дату виникнення міста на берегах бухти Символів було визначено науково. Першим згадував про неї, важко повірити! — сам Гомер у «Одісеї». Було розроблено план заходів з підготовки до гідної зустрічі ювілею. Ініціатива місцевої влади знайшла розуміння і була підтримана на найвищому рівні: і Президентом, і Кабінетом Міністрів. З державного, севастопольського і районного бюджетів виділили кошти. З допомогою яких, значною мірою, і стало можливо розв'язання соціальних і екологічних проблем, що накопичувалися в приморському містечку двадцять п'ять сторіч.

...І запалити пальник на її газовій плиті

Основні зусилля Саратов зосередив на двох напрямках: газифікації і каналізуванні старої частини Балаклави. Крім гористого рельєфу і віддаленості будинків від магістральних газопроводів ситуація ускладнювалася ще й тим, що без газу були будинки, побудовані до 1917 року. А вони, крім того, що старі, ще й ледь не всі пам'ятки історії. А тому роботи з газифікації потрібно було вести гранично акуратно. І це при тім, що грошей газовикам «світило» небагато — обсяги маленькі: у будинках налічувалося по 3—5, щонайбільше 10 квартир. Проте депутат Саратов зумів переконати газовиків у необхідності розв'язання цієї проблеми. І от уже півтора року з завидною стабільністю в Балаклаві (зазвичай за участі депутата) запалюють блакитний вогник у квартирах і будинках балаклавців. Мені довелося особисто бути присутнім на такій урочистій події, коли голова Севастопольської міської податкової адміністрації (саме на цій посаді трудиться зараз Валерій Саратов) приїздив поздоровити ветерана Великої Вітчизняної Марію Іллівну Часовську зі святом і особисто запалити пальник на її газовій плиті.

Практично на кожному депутатському прийомі традиційно звучить запитання: «А коли наш будинок до газу підключать?». У відповідь Саратов так само традиційно і терпляче повторює: «До кінця моїх депутатських повноважень більшість будинків мешканців округу будуть з газом!». Переконав депутат балаклавців, що для того, щоб у їхніх будинках був природний газ, необхідно і самим докласти певних зусиль. А також для того, щоб у дворах і під'їздах було чисто і затишно, щоб не протікали дахи, щоб вулиці і сквери радували око зеленню... А коли переконав, то ледве не сам собою (так, у всякому разі здавалося з боку) виник перший у Балаклаві орган самоорганізації населення: Рада Старої Балаклави. До тих функцій: турбота про озеленення території, прибирання дворів, що їх активісти самі взяли на себе, Валерій Володимирович постарався додати ще. Наприклад, своїх 20 тисяч гривень, які кожному депутатові міськрада виділила нинішнього року на розв'язання соціальних проблем округу, Саратов вирішив розподіляти за допомогою ради Старої Балаклави. Мовляв, «вам ліпше відомо, кому треба допомагати». А тому скривджених тут не буває.

І це рішення — не поодинокий факт. Саратов прагне втілювати в повсякденність біблійну мудрість про те, що небагато користі буде, якщо нагодувати голодного рибою. Корисніше дати йому вудку і навчити самому ловити рибу. Логічним здається в цьому руслі й те, що Саратов, починаючи з 2002 року, вишукує можливість передплачувати парламентську газету «Голос України» не менш як 120 своїм виборцям: одержуйте інформацію, учіться, переймайте досвід як самим поліпшувати своє життя.

Багато уваги депутат приділяє роботі з розв'язання екологічних проблем округу. І зовсім не випадково балаклавська виявилася серед семи громад України, що виграла гранти програми МЕД. Вагому роль у рішенні Інституту Стійких Співтовариств (США) відіграла щира зацікавленість районної влади і депутатів зробити Балаклавський район екологічно чистим курортом.

Доведи, що можеш

■ ■ ■

Валерій Володимирович визначає для себе авторитет людини не за посадою, трудовим стажем чи віком. Критерій інший: яких результатів ти домагаєшся.

■

А тому серед його помічників — люди різного вікового, майнового і соціального статусу. Молодим із ним цікаво тому, що він дає їм можливість реалізувати свою енергію і навіть амбіції не вважає перешкодою до спілкування: «Доведи, що ти можеш не тільки говорити».

До нього на прийом ідуть мешканці всього району, хоча Балаклаву в Севастопольській міськраді, крім Валерія Володимировича, представляють ще два депутати. І цей факт іноді викликає своєрідні ревнощі у колег.

Не завжди знаходила розуміння (та й нині ще тенденція зберігається) діяльність голови Балаклавської РДА, а нині — депутата, з демілітаризації Балаклави. Деякі посадові особи судноремонтного заводу «Металіст» готові всю провину за те, що підприємство опинилося у складному фінансовому становищі, звалити на Саратова. І не бажають згадувати той факт, що Валерій Володимирович, людина аналітичного складу розуму і фінансист за родом своєї діяльності, років п'ять тому зпрогнозував нинішню ситуацію і пропонував керівництву заздалегідь шукати шляху виходу. Бажання спокійно пересидіти труднощі і сподівання на «либонь!» ні до чого гарного не призвели. Адже давно відомо, що тільки в перемоги багато батьків, а авторство поразок завжди готові приписати іншим.

Минулого літа активісти Ради Старої Балаклави звернулися з проханням допомогти школяру Павлові Тютюннику. Батьки не надто обтяжували себе турботою про сина, переклавши піклування на плечі бабусі. І коли постало питання про подальшу долю юнака, Валерій Володимирович поговорив з Павлом, пообіцяв допомогти, але поставив одну умову: «Тільки вчитися ти маєш на «відмінно»!».

Перший курс у Кримському республіканському інтернаті-ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою Павло закінчив на одні п'ятірки, виконуючи наказ депутата, який щомісяця протягом року оплачував його навчання. На час літніх канікул депутат допомагає юнакові розв'язати ще одну проблему — тимчасового працевлаштування: потрібно заробити грошей на цивільний одяг.

На одному з чергових прийомів до Саратова звернувся виборець із двома, як він сам їх охарактеризував, важливими проблемами. Перша стосувалася транспортного забезпечення Балаклави, пільгового проїзду пенсіонерів і школярів. Щодо другої виборець поставив риторичне запитання: «Чому ви не вказуєте в оголошенні, що прийом веде народний депутат?». «Так я ж не народний. Народні депутати тільки у Верховній Раді, а я депутат міськради», — відповів Саратов. «Ми вважаємо вас народним депутатом!», — наполягав активний виборець.

Усе, що зроблено і робиться у виборчому окрузі № 1 — не з неба падає, а результат праці самого Саратова і його численних помічників: прихильників-однодумців. Спільно можна зробити навіть те, що за тривалі роки звикли вважати неможливим.

Микола МАГДИЧ.

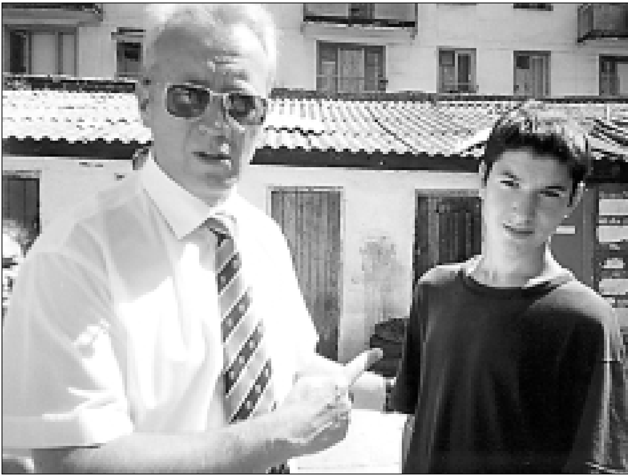

Фото Світлани КАЛИНОВСЬКОЇ

На знімку: за Пашу Тютюнника я ручаюся, каже депутат Саратов.

ЛЮДИ НЕЗВИЧАЙНОЇ ДОЛІ

Лист із Куртезона

«Дорогий друже Вольдемаре! Я був дуже радий одержати від тебе звістку. Вибач, що довго не відповідав на твого листа. Мені треба було знайти перекладача, а це забрало чимало часу. Ти нічого не пишеш про себе, я сподіваюся, що ти у доброму здоров'ї. Я був би радий зустрітися з тобою, згадати минуле і поговорити. Пан Бремонд пам'ятає тебе і шле найкращі побажання. Пані Жільберт теж... Приїзди до нас зі своєю сім'єю погостювати. Чекаю з нетерпінням. Твій друг і товариш Еміль».

Як ветеран-макі привів

Еміль Бернард, Бремонд, Жільберт, Маркатті... Скільки років минуло, а Володимир Самійлович Бойко неначе бачить перед собою цих обвітрених, смаглявих французів, соратників по спільній боротьбі з фашизмом.

...Спогади, спогади. Навколо чути чужу мову, лунають постріли, блакитне небо краять хрестаті літаки. Почастішали облави, молодь женуть до Німеччини. Відстежили і полонили Володимира Бойка.

...За вікнами вагонів мерехкотять станції і полустанки. Знам'янка, Житомир, Шепетівка, Вінниця. Скінчилася рідна земля, під колесами танцюють шпали, відлічуючи кілометри Європи. «Куди ж нас везуть? Хтось казав, що у Бельгію, на шахти», — завели розмову юнаки в тому шаленому вагоні.. Так Володимир познайомився з Олександром Юровим, який потрапив під Єльнею в оточення, був контужений, і Григорієм Вікторовим — військовим льотчиком, капітаном, якого збили в бою, полонили...

За кілька днів потяг зупинився у французькому місті Сан-Мало. Звідти бранців доставили на острів Джерсі, що в протоці Ла-Манш, який мав стати плацдармом для наступу на Англію. А для цього споруджували укріплення: бетонували мури у метр завтовшки і чотири заввишки.

У нелюдських умовах минуло два роки. Осіннього дня 1943-го німці відібрали півтори сотні найбільш фізично сильних робітників і погнали в порт. Три дні у Сан-Мало — і знову у вагони. Якось потяг зупинився на одній із станцій. Оглядач вагонів, постукуючи молоточком по сталевих колесах, ніби ненароком сказав:

— Макі...

«Макі», — це французький партизан... І хлопці ризикнули.

Коли потяг рушив у ніч, Володимир перекусив щипцями, що їх заздалегідь прихопив з кар'єру, колючий дріт на вагонному вікні, і троє друзів вистрибнули через нього на волю. Чотирнадцять діб пробивалися втікачі французькою землею. Вдень ховалися, вночі йшли у села. Селяни не відмовляли в харчах. На п'ятнадцятий день прибилися до одного діда. Він прийняв друзів, пригостив, а коли дізнався, що вони з Радянського Союзу та ще двоє з них є військові, взяв до рук цеберко з водою і, розливши її на землю, вказав пальцем у далину: «Ла рів'єр... Макі.»

Тобто там, за річкою, партизани. Під вечір у хаті з'явився їхній зв'язковий і привів хлопців до міста Куртезона. Після ретельної перевірки їх доставили у партизанський батальйон, яким командував капітан Морван. Тут прибулі познайомилися зі своїм провідником Жільбертом, партизаном Емілем Бернардом. Загін був інтернаціональний — італійці, іспанці, французи, німецькі антифашисти, багато українців, росіян, вірменів. Із радянських партизанів сформували роту вільних стрільців, командиром одностайно обрали Григорія Вікторова.

Бій під Греноблем

Комбат Морван запросив до себе Вікторова і повідомив, що розвідники дізналися: з Італії через місця, котрі контролювали макі, фашистське командування перекидає на фронт велике військове з'єднання. Морван запропонував роті вільних стрільців взяти участь у знищенні ворога. Напад був настільки несподіваним, що гітлерівці не встигли налагодити оборону. Майже шістнадцять тисяч фашистів знайшли свою могилу серед німих скель Альп поблизу міста Гренобля. Чотири сотні їх здалося у полон.

ГОДИНА РОЗПЛАТИ НАСТАЛА?

У Харкові, схоже, знайдено оригінальний спосіб боротьби з боржниками в комунальних платежах. Як стверджує начальник відділу ДВС облуправління юстиції Василь Балабай, державні виконавці спочатку описують майно громадян, які заборгували за комунальні послуги, а потім і взагалі вивозять його «на відповідальне зберігання». Вражаюче, але не минає й доби, як гроші на оплату боргів, що не погашалися роками, знаходяться.

Найближчим часом комунальним боргам у Харкові збираються покласти край раз і назавжди. У всякому разі, про це харківські власті говорять цілком серйозно. Задавнена проблема, яка роками не вирішувалася ні вмовляннями, ні погрозами відключити все і вся, виявляється, розв'язується просто, коли до квартири злісного неплатника після повістки в суд і судового рішення направити ще й державного виконавця, який опише зрівняне із сумою боргу майно і передасть його на відповідальне зберігання. Найчастіше не минає й доби, каже В. Балабай, як усе вирішується саме собою. І комунальники з грошима, і мешканці з речами.

...Хто не пам'ятає крилатий вислів з радянського минулого «Щоб ти жив на саму зарплату!»? І все-таки здебільшого ми примудрялися жити саме на такий дохід, платити з нього за всіма рахунками, а іноді ще й дозволяли собі влаштовувати на чесно зароблену копійку розкішні свята — наприклад, поїздку до моря. Але не заплатити за квартиру чи газ нікому навіть на думку не спадало. Новий економічний курс, відомий більше як шокова терапія, змінив звичний уклад речей. Безумовно, ні про яку зміну менталітету в цей період нашого хаотичного розвитку не може бути й мови. Просто більшість населення втратила фізичну можливість оплачувати рахунки за роздутими тарифами на комунальні послуги вчасно і в повному обсязі. Згодом **споживати воду, тепло та інші блага цивілізації «на халяву» ми просто звикли. Та й влада, розуміючи реальні причини такої ситуації, теж не вживала до неплатників ні фіскальних, ні будь-яких інших репресивних заходів. Не діючи жорстко, влада стала бездіяльною. Іншими словами, розпустила народ. Тепер знову хоче його «вишикувати».**

Відчутний тиск на так званих фізичних осіб, що занесені в чорний список злісних неплатників, у Харкові почався кілька місяців тому. Пов'язаний він, насамперед, з об'єктивним, на щире переконання влади, зростанням доходів громадян, з поліпшенням їхнього фінансового становища. Яскраве тому підтвердження, кажуть вони, негайне погашення заборгованості, тільки-но майно наше стає вже нібито не нашим. І справа тут зовсім не в «зашморгу на шиї» у боржника. Якби борг був непорівнянний з реальними фінансовими можливостями, не допоміг би і зашморг.

На відміну від електроенергії, відрізати воду чи тепло окремо взятому боржникові практично неможливо. Саме тому, напевно, постачальники цих послуг від самого початку були змушені відмовитися від середньовічних методів і згадати про цивілізований, судовий механізм відстоювання власних інтересів. Але навіть у тих випадках, коли комунальникам удавалося довести в суді обгрунтованість своїх вимог, одержати з боржника відповідну суму здебільшого було неможливо. Таких рішеньприймалася незліченна кількість, але далі справа не рухалася.

Однак тепер цю ідилію, схоже, зруйновано остаточно і безповоротно. Спрямування стягнення на майно боржника на виконання судового рішення — процедура загалом цілком законна і нормальна для правової держави — в багатьох громадян, що відвикли від твердих дій влади, викликає справжній шок. Уява мимоволі малює моторошні картини, щось на зразок розкуркулювання на селі в 20-30-і роки: спустіла хата, плач переляканих дітей і повна безвихідь попереду.

Може, в такому разі, слід усе-таки простити населенню борги і почати нове життя з нуля, з чистого аркуша? Але, певно, резонність доводів і дій влади полягає саме в тім, що подарувати борги один раз — створити сприятливий грунт, заохотити правовий нігілізм у майбутньому. А для того, щоб виконання громадянського обов'язку не стало непосильною ношею, передбачено розстрочку, реструктуризацію заборгованості. Що і дає можливість зробити процес не таким болісним. Читач має право поставити ще одне доречне запитання: **а чи обов'язково оплачувати борги за послуги, які в попередні роки надавалися не завжди вчасно і неналежної якості: електрики не було місяцями, газові конфорки ледь мерехтіли, а батареї центрального опалення — ледь жевріли?**

— Мова йде про судове рішення, що набуло законної сили, яким установлено, що, наприклад, якийсь суб'єкт Іванов винен іншому суб'єктові, скажімо, комунальному підприємству «Харківкомунпромвод», певну суму. Для мене це факт установлений і безсумнівний. До того ж судове рішення — це, мабуть, єдиний спосіб у даному разі розв'язати проблему і зберегти стабільність у суспільстві, — підкреслює В. Балабай. — Громадянин може або виконати це рішення, або оскаржити його у вищій інстанції. Правда, є ще й третій шлях: поставитися до нього так само, як і до оплати комунальних послуг. Зійшло, мовляв, з рук один раз — зійде і вдруге. Але не думаю, що цей шлях буде конструктивним і приведе до виходу зі скрутного становища, оскільки саме в цьому разі виконання судового рішення робитиметься в примусовому порядку.

Василь Балабай каже також і про те, що з початку року в Харкові у кожному відділі державної виконавчої служби районних управлінь юстиції створено спеціальні групи, які за погодженим з підприємствами-кредиторами графіком займаються стягненням комунальних боргів за судовими рішеннями. При цьому примусове вилучення майна — це крайній захід, відвернути який цілком реально. Адже законом після відкриття виконавчого провадження боржникові дається тижневий термін на добровільне виконання рішення. Вже після попередньої бесіди з державним виконавцем, до якого таких громадян запрошують на прийом, більшість із них серйозно замислюються про необхідність погашення боргу і незабаром приносять до виконавчої служби або квитанцію про сплату, або договір з комунальними службами про відстрочку

▪ ▪ ▪

Подарувати борги один раз — створити сприятливий ґрунт, заохотити правовий нігілізм у майбутньому.

▪

чи розстрочку платежів. І тільки коли «душевна розмова» закінчується нульовим результатом, настає отой драматичний момент примусового стягнення. **Виконавці в супроводі міліції і понятих приходять до боржника й описують, як правило, найбільш ліквідне майно — різноманітну побутову техніку, вартість якої порівнянна із сумою боргу. Після такого «шоу» в окремо взятій квартирі рівень платежів різко зростає у всьому будинку. А варто пройтися вищеназваній групі по двох-трьох будинках, як наступного ж дня ці показові заходи з «комунальної зачистки території» приводять до платіжної тями цілі мікрорайони.**

Навіть перші результати спільних зусиль комунальників і державних виконавців вельми показові: **тільки порівняно з першим кварталом минулого року сукупні надходження на рахунки підприємств теплових мереж зросли на 28%, причому суми, стягнуті державними виконавцями, становлять не більше 11% приросту.** Решту можна сміливо віднести на рахунок цілеспрямовано стимульованої свідомості платників, яка істотно зросла з ужиттям цих надзвичайних заходів. Найближчими місяцями за вже наявними рішеннями судових органів на користь підприємств ЖКГ у Харкові буде стягнуто більш як 10 мільйонів гривень. Цікаво й те, що до виконання пред'являються виконавчі листи, як правило, датовані попередніми роками. Нових заборгованостей у громадян, судячи з усього, вже нема. Це й дає підстави владі говорити про те, що в суспільстві встановилася певна економічна стабільність, а в такій ситуації громадяни, на думку влади, мають поводитися порядніше й цивілізованіше.

— Сама по собі процедура реалізації описаного майна для погашення боргу досить трудомістка і затратна, — підкреслює В. Балабай, — вона не дає зиску ні комунальникам, ні державі, ні, тим більше, боржникові. Але для нас зараз дуже важливо продемонструвати, що виконавча служба з організації, яка повинна виконувати судові рішення, стає організацією, яка справді їх виконує. Вже до кінця літа ми плануємо стягнути всі борги за судовими рішеннями попередніх років.

Місцеві телеканали нерідко висвітлюють ці події як чергові новини з фронту. Однак насправді все виглядає більш мирно. В основному у виконавчій службі працюють тендітні дівчата, і від несвідомих споживачів їм дістається частіше, ніж споживачам від виконавців. Нерідко справа доходить до рукоприкладства, і чарівні вартові законності вже змушені звертатися до правоохоронних органів із заявами про власний захист. Тож у тривалій комунальній війні є обопільні жертви. Але наше діло праве, жартують виконавці, перемога обов'язково буде за здоровим глуздом і законом.

Микола КОСИЙ.

Харків.

На знімку: начальник відділу державної виконавчої служби обласного управління юстиції Василь Балабай.

Фото автора.

французів до Оситняжки

Сміливо й винахідливо діяв у тому бою Володимир Бойко. Цілком заслужено на мундирі партизана з'явилися погони сержанта французької армії. Відчули друзі того дня і гіркоту втрати. Смертю хоробрих загинув їхній бойовий товариш, командир роти вільних стрільців Григорій Вікторов. На кладовищі альпійського містечка Ленкольн і понині стоїть скромний гранітний обеліск. На меморіальній дошці друзі загиблого написали: «Тут вічним сном спочиває хоробрий російський офіцер Григорій Вікторов. Загинув у бою в січні 1944 року».

У серпні 1944-го учасники французького руху Опору за підтримки місцевого населення підняли Паризьке повстання і визволили від фашистських окупантів столицю Франції, а у вересні від гітлерівців очистили всю країну. Багатьом радянським людям пропонували залишитися у Франції або інших країнах Заходу. Бойко і Юров домоглися (не без труднощів) права повернутися на Батьківщину. Хоча зустріла вона героїв не зовсім привітно. Спеціальні служби дуже довго і прискіпливо перевіряли на віддамістів Країні Рад. Володимира врятували від неприємностей посвідчення сержанта французьких макі та медаль «Патріа нон імемор» (Тому, хто не забув Вітчизну), якою нагородив франтірера Вольдемара французький уряд.

Почесний громадянин Бордо

«Приїзди зі своєю сім'єю до нас погостювати...» Часто згадував ці рядки із листа Еміля Бернарда Володимир Самійлович. Легко французові сказати — приїзди.

Мрія здійснилася лише після здобуття Україною незалежності. У 1993 році на свято Перемоги невелика делегація з села Оситняжки, до якої входили директор СТОВ ім. Фрунзе Михайло Цибульський та колишній франтірер Вольдемар, відвідала місця, де він партизанив у сорок четвертому.

Як тепло зустріли українських посланців французи! Їхня гостинність зворушила серце ветерана-макі. Не забув про подвиги українського патріота і уряд Франції. На грудях Володимира Самійловича з'явилося ще кілька високих нагород цієї країни. Найголовніша з них — орден Почесного легіону — найвища нагорода Французької Республіки. Іноземців у всьому світі, які мають такий орден, — одиниці. А ще французький уряд нагородив Бойка Золотим Хрестом учасника руху Опору, Хрестом учасника Другої світової війни, медаллю «За визволення Франції». Загалом Володимир Самійлович має п'ять нагород Франції. А мер міста Бордо, з яким Володимир Бойко служив в одному батальйоні, вручив побратимові грамоту Почесного громадянина цього міста. Ветерану війни призначено пенсію Франції. Треба зазначити, що на батьківщині теж не забувають подвиги члена руху Опору: Бойко нагороджений орденом Вітчизняної війни другого ступеня та орденом України «За мужність», кількома медалями. Щоправда, наша пенсія ветерана значно поступається французькій, але то вже дрібниці, на які він не звертає уваги. Щасливий тим, що до його домівки провели нарешті природний газ.

«З днем народження, камрад Вольдемар»

А потім був візит у відповідь: Оситняжка приймала делегацію французьких фермерів з кооперативу «Діжон Сераль» із Діжона.

На зустріч запросили Володимира Самійловича. Напередодні йому виповнилося 80.

Гості подарували Володимиру Самійловичу карту Європи — як символ того, щоб уже ніколи не мінялися в ній кордони, щоб міцніла дружба. А воно так і є: французи в Оситняжці часті гості....

На знімках: ветерана руху Опору вітають з днем народження французькі фермери **(фото Івана КОРЗУНА);** група радянських учасників руху Опору у Франції із роти вільних стрільців. Сидять **(зліва направо)** — Герольд Люстернак із Виборга, Михайло Медведєв (Курськ); стоять — Іван Пономаренко із Сумщини, Олексій Насулін (Казахстан), Володимир Бойко. 1944 рік **(фото з архіву автора).**

Юрій МАТІВОС,
заслужений журналіст України.

Ми прозрівати стали потроху...

ЛІТЕРАТУРНЕ ІМ'Я

У 70-му числі нашої газети подано першу публікацію про стан національної культури, спроби покращення літературного процесу. Сьогодні слово критикові, літературознавцеві, докторові філологічних наук, віце-президентові Національного університету «Києво-Могилянська академія» Володимирові ПАНЧЕНКУ.

Народився 2 вересня 1954 р. в с. Демидівка Любашівського району на Одещині. Закінчив філологічний факультет Одеського університету та аспірантуру. Автор книжок «Енергія пошуку», «Віч-на-віч з епохою», «Художня література і проблеми шкільного виховання», «Юрій Яновський», «Поет революційного гарту», «Магічний кристал»; упорядник книги В. Винниченка «Раб краси», автор сценарію фільму «Голгофа Винниченка», помітних статей «Меч Щербицького проти «Меча Арея» (Епізоди історії української літератури початку 1970-х років)», «Штрихи до портрета І. Карпенко-Карого в контексті епохи», «Злії діти» Тараса Шевченка і десять його заповідей 1845 року» «Сторінки публіцистичного щоденника» тощо.

Він напрочуд толерантний співрозмовник. Найбільша його пристрасть — вітчизняна література, болюче сприймає її негаразди. Жив у провінції, тепер запросили до столиці. Нещодавно переніс важку операцію. Зустрілися ми біля палацу «Україна»: йшов на свято лауреатів Шевченківської премії...

— Ваш погляд на стан сучасної української літератури.

— Я не знаю нині жодного критика, який узявся б говорити «за всю» літературу. Десь із 1973 р. аж до початку 1990-х в Україні виходили збірники «Рік» 73, 76, 80, 82... Літературний огляд», що їх пізніше змінила «Літературна панорама». То були своєрідні щорічні звіти про нашу прозу, поезію, драматургію, критику, перекладацьку справу. Було в них чимало кон'юнктури в оцінках, ідеологічної тріскотні, зате фактаж назбирувався такий, що до тих збірників і нині корисно зазирати. А тепер літературне господарство загалом бездоглядне з боку критики. У всякому разі, згадати важко, здається, останній великий літературний огляд належить Іванові Дзюбі, і датований він ще 1992 роком.

Найсамоорганізованішою, здається, є та частина літератури, яка твориться 30—40-літніми письменниками. Час від часу виходять антології, досить активна літературно-критична «тусовка» на сторінках таких видань, як «Дзеркало тижня», «Книжник-ревю», «Кур'єр Кривбасу»... Але загалом життя-буття нашої літератури осмислюється кволо, спорадично, майже немає дискусій...

Ми наштовхнулися на проблеми, які долати нелегко. Це кризові явища в системі книговидання і книгорозповсюдження, ненормальна державна політика щодо української книжки, низька платоспроможність покупців, традиційно травматична ситуація з українською мовою, наступ електронних засобів масової інформації...

Змінилося справді багато. Диктат ідеології змінився диктатом ринку. Настав час постмодерністських захоплень. Не обійшло це і неубієнну українську літературу, яка за останні роки — попри всі перешкоди й перепади температурних режимів — не раз підтверджувала свою здатність створювати, кажучи ринковою термінологією, конкурентоспроможний продукт. Подивіться хоч би на «осінь патріархів»: нам ще належить осмислити трилогію про УПА Романа Іваничука, «Вічного Івана» Віктора Міняйла, прозові новинки Юрія Мушкетика, історичний роман «Хоть» Анатолія Мороза (із життя гетьмана Петра Дорошенка), останні два твори Романа Федорова, мемуари і короткі повісті Анатолія Дімарова з його книги «Зблиски», «Листя землі» Володимира Дрозда...

А невтомний Павло Загребельний з його «Брухтом» і «Стовпотворінням»? Гротескна лінія у творчості цього письменника завжди була виразною, — варто згадати його «Південний комфорт», «Вигнання з раю», «Голу душу». А тепер, у «Брухті» гротеск просто-таки відчайдушний. Про це вже йшлося у вашій газеті. Їй праву, ми багатші, ніж це, може, нам самим часом здається.

Ось не стало Миколи Вінграновського. Восени, коли у Львові відбувався форум видавців, він ще приїздив на презентацію своєї книжки «Манюня», влаштовану у Львівському університеті. І була неповторна зустріч, була неабияка увага аудиторії до цього дивовижного поета, прозаїка, артиста, було піднесення самого Вінграновського, не так уже й розбалуваного останніми роками такими зустрічами... Він писав про гетьманські столиці України, знімав про них кіносеріал, творив свою метафоричну прозу, залишивши нам розкішний, абсолютно неповторний роман про Наливайка... Але мене не полишає гірке відчуття: чи не занадто ми флегматичні й байдужі як нація, коли йдеться про митців такого виміру й таланту? Вінграновського рідко видають, він ніколи не мав навіть двотомника.

Інколи мені здається, що українська культура, література в незалежній Україні — це таке собі коло, вирватися з якого ну ніяк не вдається. В цьому зв'язку згадую Ольгерда Бочковського, який у своїх працях з націології все життя доводив одну просту істину: нація — це воля бути нацією.

■ ■ ■

Українська культура, література в незалежній Україні — це таке собі коло, вирватися з якого ну ніяк не вдається.

■

— Ви на початку розмови сказали про борги критики перед літературою, читачами. Чи є якісь сподівання, що їх стане менше?

— Інститут літератури НАНУ готує зараз 10-томну «Історію української літератури», останній том має бути присвячений нашому письменству 1990-х і початку 2000 років. Можливо навіть, це буде авторський том Ніли Зборовської, що я особисто тільки б вітав, бо ж колективні праці зазвичай менш ефективні. Сучасна література досить активно досліджується також на рівні дисертаційному: лише про Ю. Андруховича, для прикладу, написано більше, ніж він сам написав. Одним із найулюбленіших об'єктів дослідження для молодих дисертантів є проза Валерія Шевчука. Але то все-таки інше, потрібна саме критика як оперативне осмислення й прогнозування літературного процесу. І тут якраз і виникають борги, хоча є кілька пер, які все ж устигають за тим, що діється в поточній літературі. Маю на увазі Євгена Барана з Івано-Франківська, Олександра Ярового з Києва, Петра Іванишина з Дрогобича, Олександра Бойченка з Чернівців... Але переважають все-таки бліц-рецензії, відгуки, а хочеться грунтовних «старомодних» розборів — таких, які блискуче вдавалися Анатолію Макарову, Миколі Ільницькому, Віталію Дончику, Михайлові Слабошпицькому... Вочевидь напрошується серйозна розмова про «жіночу» прозу. Софія Майданська, Оксана Забужко, Галина Пагутяк, Марія Матіос, Теодозія Зарівна, Євгенія Кононенко, — яскравих імен тут більш ніж достатньо, до того ж жінки, схоже, виявляються більшими «бунтівниками», ніж чоловіки-письменники.

Може постати запитання: а чим же пояснюється низька активність критиків? Думаю, тим, що бути професійним критиком, щоденно працювати «на верстаті» майже ніхто з них можливості не має. Вихід міг би бути в тому, щоб авторитетні газети «наймали» собі колумністів. Частково це й робиться, але не так у критиці, як у публіцистиці. Якби в такому режимі могли працювати бодай 5—10 критиків, ми мали б іншу картину з осмисленням сучасної літератури, «розкручуванням» найцікавішого в ній, виробленням ієрархії цінностей...

— А які «гілки», «течії» в нашій літературі вам здаються особливо перспективними?

— Знаєте, мене порадувала поява так званої масової літератури в нашій літературі. Дуже добре, що відбуваються конкурси на зразок «Коронації слова» чи недавнього «Золотого бабая». Чи мали б ми без них романи «Ключ», «Елементал» та «Кров кажана» Василя Шкляра, «Імітацію» Євгенії Кононенко, альтернативну історичну прозу Василя Кожелянка, детективи Олександра Вільчинського? Або ось історія з новим фільмом Романа Балаяна «Ніч світла», знятим за повістю «Експеримент» мого земляка і друга Олександра Жовни. Балаян відшукав цю повість саме завдяки конкурсові кіносценаріїв. Так що я вітаю все, що з'являється талановитого в жанрах пригодницьких і детективних, фентезі, кримінальної прози тощо. Добре, що є Андрій Курков і Леонід Кононович. Адже немає нічого гіршого, ніж неповнота літератури, в тому числі й жанрова чи стильова. Хай буде в українській літературі все — і постмодернізм, і класична ясність традиційної прози, і історична проза, і жіноча, і мемуаристика... До речі, про мемуаристику. Маємо дві книги Анатолія Дімарова, «Homo feriens» Ірини Жиленко, «Вікнина» Володимира Бровченка, «Відомі, визначні й «та інші...» Володимира П'янова, згадки про київську молодість Валерія Шевчука... Вийшли два томи щоденників Олеся Гончара. Для істориків літератури все це — клад неоцінений.

— Ви теж працюєте переважно як історик літератури. Які дослідницькі сюжети були для вас цікавими в ті роки, про які ми зараз ведемо мову?

— Незабаром у Києві вийде моя книжка «Володимир Винниченко: парадокси долі і творчості». Одна частина її — це спроба наукової біографії письменника перших тридцяти літ його життя, друга — дослідження творчості Винниченка, а третю становлять мої подорожні нотатки про поїздки до Франції і США: з Франції я й мої друзі на початку 1990-х привезли в Україну колекцію особистих речей В. Винниченка, а в США я працював з еміграційним архівом письменника.

Не так давно видав монографію про Юрія Яновського («Морський рейс Юрія Третього»), для видавництва «Факт» упорядкував три книжки, що вийшли в серії «Текст + контекст» («Патетичний фрегат», «Дзеркало» і «Каприйські сюжети»). У видавництві «Ін юре» має побачити світ великий том Михайла Коцюбинського, до якого я включив і його три сотні листів до О. Аплаксіної (без купюр, які було зроблено у виданні 1938 року).

Зараз у роботі дослідження про українську літературу початку 1970 років. Дещо з нього я вже друкував як окремі статті. Це драматичний період в історії нашого письменства, от мені й хочеться показати його в особах, у складних творчих історіях книг І. Чендея, Ліни Костенко, Є. Гуцала, Г. Тютюнника, Р. Іваничука, І. Білика, Р. Федорова, В. Дрозда. Ю. Щербака, С. Плачинди...

А загалом, для українського літературознавства 90-ті роки були щасливою творчою порою. Блискучі дослідження — «Дискурс українського модернізму» Соломії Павличко та «Коли забуду тебе, Єрусалиме...» Юрія Барабаша, монографія Тамари Гундорової про Ольгу Кобилянську і «Мастер і город» Мирона Петровського, «Пророк не в своїй Вітчизні» Галини Сиваченко і «Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст.: Україна і Польща» Володимира Моренця...

Тож — життя триває. І література в моїх очах є його частиною, оскільки в ній відбиваються (і відбиватимуться) духовні, естетичні потреби українця, — зрештою, не такі вже й малосуттєві... «Я прозрівати став потроху», — написав Тарас Шевченко в грудні 1845-го. Він пережив тоді великі розчарування. («Кругом мене, де не гляну, не люди, а змії...», доводиться «вити совою»...). Ми, після тяжких років свого становлення, теж прозріваємо потроху. Як і наша література, наша культура.

— Дякую за бесіду.

Розмову вів Володимир ЮГОВ.

У НОМЕР

Море кличе

У Феодосійській картинній галереї імені великого мариніста відкрито виставку. Вперше для загального огляду представлено маловідомі твори художника, присвячені українській тематиці. Не менш цікаву експозицію підготовлено у відреставрованій кімнаті-сейфі. Там демонструють особисті речі, документи і ордени майстра пензля. Вперше навколо одного з його парадних автопортретів із запасників розмістили не бачені відвідувачами численні нагороди поета моря. Найпочесніші відзнаки багатьох держав годі перелічити: «Білий орел», Олександра Невського, кілька Володимира, Анни, срібні зірки з урочистими написами, французький орден Почесного легіону, Золота медаль від Папи Римського Григорія XVI, численні адреси, що мають художню цінність, — оздоблені сріблом масивні ювілейні оксамитні й сап'янові теки, ордени і медалі за благочинність для Феодосії, допомогу молодим художникам, дитячим сиротинцям, бідакам різних національностей...

Та ніхто вже не побачить вищу турецьку нагороду —орден Османа, яку разом з цілою жменею інших Іван Костянтинович викинув у море після скоєного новим правителем геноциду вірмен. Вражений різнею земляків художник Айвазян повідомив тоді турецькому консулу, що султан може так само вчинити з його картинами.

Черга до галереї більшає з відкриттям курортного сезону. Адже у відновленій її частині, у великій вітальні з камінами, з'явилися найвідоміші шедеври майстра, а в залі, де їх виставляли раніше, розташувалася виставка сучасного мистецтва. Та навіть омолоджена будівельниками вся скарбниця картин не у змозі вмістити доробку мариніста — шість тисяч полотен. Тож у перспективі — спорудження нового павільйону.

Нині на першій черзі масштабної реставрації головного скарбу феодосійського курорту будівельники вже освоїли понад мільйон гривень — реставрували кілька виставкових залів, замінили на монолітні залізобетонні перекриття двох поверхів. Адже деякі кімнати стали навіть небезпечними для відвідувачів. Особливо турбували струхлявілі перекриття — ще в 1880 році поклали дерев'яні бантини, які тримали стелю. Такого капітального ремонту збудована майже 125 років тому, донедавна вкрита тріщинами і дірками в даху, всесвітньо відома галерея ще не бачила. До того ж реставрація відбувається у суворій відповідності з кресленнями і записами самого художника. Навіть плінтуси і люстри виконано за ескізами Айвазовського.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Кінь двох не витримав

Футбол. Португалія. Євро-2004. Фінальна частина. Перший етап. Другий тур.

18 червня. Група С. Болгарія—Данія. 0:2. Брага. «Брага Муніципал». 24 131 глядач. **Арбітр** — Лусілу Батишта (Португалія). **Голи**: Томассон, 44, Гронк'яр, 90+2. На 82-й хвилині з поля вилучено болгарина С. Петрова.

Італія—Швеція. 1:1. Порту. «Драгау». 44 926 глядачів. Арбітр — Урс Майєр (Швейцарія). **Голи**: Кассано, 37 — Ібрагімович, 85.

Швеція, Данія — по 4 очки, Італія — 2, Болгарія —0. В останньому турі сьогодні зустрічаються: Італія—Болгарія, Данія—Швеція.

19 червня. Група D. Латвія—Німеччина. 0:0. Порту. «Бесса». 22 344 глядачі. **Арбітр** — Майкл Рілі (Англія).

Нідерланди—Чехія. 2:3. Авейру. «Авейру Муніципал». 31 498 глядачів. **Арбітр** — Мануел Гонсалес (Іспанія). **Голи**: Боума, 4, ванНістелрой, 19 — Коллер, 23, Барош, 70, Шміцер, 89. На 75-й хвилині з поля вилучено нідерландця Гейтингу.

Чехія — 6 очок, Німеччина — 2, Нідерланди, Латвія — по 1.

Третій тур. 20 червня. Група А. Іспанія—Португалія. 0:1. Лісабон. «Жозе Альваладе». 47 491 глядач. **Арбітр** — Андерс Фріск (Швеція). **Гол**: Нуно Гомеш, 57.

Тут усе сталося, як у знаменитій новелі О'Генрі. Кінь Болівар витримати двох «вершників» не міг. Тому один з утікачів «застрелив» другого. Роль стрільця ефектно виконав португалець Нуно Гомеш.

Росія—Греція. 2:1. Фарау і Луле. «Альгарве». 24 347 глядачів. **Арбітр** — Жиль Вессьєр (Франція). Голи: Кириченко, 1, Буликін, 17 — Врізас, 43.

Португалія — 6 очок, Греція — 4 (різниця м'ячів — 4—4), Іспанія — 4 (2—2), Росія — 3.

На чемпіонаті визначилися перші учасники 1/4 фіналу: Чехія, Португалія, Греція. Додому вже точно їдуть збірні Болгарії, Росії та Іспанії.

* * *

Третій міжнародний юнацький турнір (U-17) пам'яті Віктора Банникова. Київ. Стадіон «Динамо» імені В. Лобановського. **Матч за третє місце.** Чехія—Словаччина. 1:3. **Фінал**. Україна—Туреччина. 1:1 (пенальті — 2:3).

«Динамо» пішло на другий чемпіонський десяток

Футбол. Чемпіонат України. Вища ліга. 30-й тур. 19 червня.

«Шахтар» — «Металург» Зп. 5:0. 16 350 глядачів. **Голи:** Тимощук, 6, Маріка, 16, Кулаков, 59, Стойкан, 73, з пенальті, Гай, 80. **Вилучення:** Дуляй, 36 — Заєць, 41, Демченко, 55.

«Дніпро» — «Борисфен». 0:1. 4 000. Карамушка, 60.

«Кривбас» — «Карпати». 0:2. 7 500. Кудинов, 8, Кабанов, 72.

«Арсенал» — «Зірка». 3:1. 800. Бабич, 16, Омелянчук, 40, з пенальті, Окодува, 51 — Постолатьєв, 5.

«Чорноморець» — «Оболонь». 0:2. 6 500. Мазуренко, 59, 83.

«Волинь» — «Динамо». 0:2. 7 200. Чернат, 29, Гусін, 68.

«Таврія» — «Іллічівець». 1:0. 4 000. Пірву, 13.

«Ворскла-Нафтогаз» — «Металург» Д. 1:3. 3 000. Петкович, 9 — Деметрадзе, 47, Олексієнко, 54, Акобян, 90.

Підсумкова таблиця

	В	Н	П	М	О
Динамо	23	4	3	68—20	73
Шахтар	22	4	4	62—19	70
Дніпро	16	9	5	44—23	57
Металург Д		14	10	51—34	52
Чорноморець	11	12	7	38—33	45
Оболонь	11	8	11	34—35	41
Борисфен	11	8	11	25—29	41
Іллічівець	10	10	10	34—36	40
Арсенал	10	7	13	38—44	37
Кривбас	10	6	14	26—41	36
Металург Зп	8	8	14	26—40	32
Таврія	7	11	12	22—28	32
Волинь	7	8	15	25—44	29
Ворскла-Нафтогаз	6	9	15	26—49	27
Карпати	6	8	16	22—39	26
Зірка	3	8	19	16—43	14

Бомбардири: Георгій Деметрадзе («Металург», Донецьк) — 18 м'ячів, Олександр Косирін («Чорноморець») — 14.

Київське «Динамо», перемігши в Луцьку «Волинь», водинадцяте стало чемпіоном країни. Коли динамівці чартерним рейсом прибули до Києва, в аеропорту «Жуляни» на них чекали прихильники. Після досить бурхливої зустрічі команда вирушила на свій клубний стадіон. Там вшанування чемпіонів перетворилося на яскраве свято з нагородженням футболістів, тренерів, лікарів, масажистів, адміністраторів, керівників клубу.

Більш як десять тисяч фанатів вітали своїх улюбленців, а ті під популярну мелодію «Динамо, Динамо» здійснили коло пошани. Завершився той диво-вечір грандіозним феєрверком на честь тріумфаторів сезону. Кілька днів динамівці відпочиватимуть, а 26 червня вирушать до Ялти на традиційний збір.

Отже, за підсумками 13-го чемпіонату київське «Динамо» і донецький «Шахтар» здобули право виступати в Лізі чемпіонів (відповідно з третього та другого кваліфікаційного раунду). «Дніпро» і донецький «Металург» спробують себе в Кубку УЄФА. Почнуть з другого «кваліфайну», а «Іллічівець», котрий переміг у конкурсі «Чесна гра», дебютуватиме в Кубку УЄФА з першого кваліфікаційного раунду.

Чекаємо брата Тайсона

26 червня 2004 року у Феодосії пройде міжнародний турнір професіоналів. Його організатор — промоутерська компанія «National Box Promotion». Змагання відбудуться за підтримки феодосійського міського голови Володимира Шайдерова.

Днями на прес-конференції у столичній мерії з журналістами спілкувалися учасники майбутніх подій у Криму. Спочатку слово взяв київський міський голова Олександр Омельченко. Він щиро привітав з днем народження чемпіонку світу Аліну Шатерникову, вручив їй пишний букет квітів і подарунок.

А вже потім йшла мова про бокс. Головною подією на феодосійському рингу, безперечно, стане бій за титул інтерконтинентального чемпіона за версією IBF. Суперником представника «National Box Promotion» володаря цього титулу українця Володимира Вірчиса буде Кліфф Каузер. Зведеному братові Майка Тайсона, у якого з видатним боксером, за чутками, спільний батько, —33 роки. Кліфф, як і його брат, — боксер-відчайдуха. Ніколи не боявся вийти в ринг проти сильних суперників. Змагався з такими відомими майстрами, як Кліфорд Етьєн, Венс Уітакер (нокаутував свого часу росіянина Маскаєва). А 2000 року претендував на титул чемпіона Північної Америки.

На професіональному рингі Каузер на прізвисько Твін Тайсон провів 36 поєдинків, 25 з яких виграв, 13 —нокаутом. Його розглядали як суперника Володимира Вірчиса ще на турнір, який відбувся 6 вересня 2003 року в київському Палаці спорту. Однак тоді через фінансовий конфлікт з однією із своїх колишніх дружин (не сплачував аліменти) він не зміг приїхати в Україну.

Планували, що спочатку суперником Вірчиса у Феодосії має стати Болдуин Хлонгване з ПАР. Однак останньої миті він відмовився від зустрічі. Річ у тім, що Хлонгване — чемпіон ПАР у першій важкій вазі, а поразка від Володимира могла б позбавити його цього титулу. Тому він перестрахувався і вирішив не битися з українцем. Кандидатуру ще одного суперника для Володимира — Ібрагіма Маршала — не затвердила IBF, побоюючись за здоров'я спортсмена.

Рефері головного поєдинку буде олімпійський чемпіон 1980 року, італієць Патріціо Оліва. Супервайзер — президент Ліги професіонального боксу України Михайло Зав'ялов. Спеціально на турнір прилетить президент європейського відділення IBF пан Бенедетто Монтелла.

Не менш цікавим цього вечора стане поєдинок Вадима Сафонова. Інтерконтинентальному чемпіонові за версією IBF, який має в активі дванадцять перемог, шість із яких дострокові, протистоятиме львів'янин Василь Кондор. Із семи поєдинків, проведених на професіональному рингі, у шести Василь здобув перемоги.

Також цього вечора на ринг у Феодосії вийдуть представник «National Box Promotion» Андрій Куватов, який битиметься проти білоруса Володимира Нарушевича. Екс-чемпіон за версією IBF Костянтин Швець зустрінеться в рингзі з білорусом Дмитром Адамовичем. Дебютує цього вечора на професіональному рингзі Заур Байсангуров. П'ятиразовий чемпіон Росії, чемпіон Європи серед аматорів свій перший бій у новій якості проведе проти свого співвітчизника Андрія Гибала.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

«Вердикт» затягується

Щойно стихли пристрасті навколо демпінгу іноземних сірників в Україну, що міг би поставити крапку в існуванні єдиної поки що на теренах нашої держави Рівненської сірникової фабрики, як схожа проблема, наче сніг на голову, звалилася на вітчизняних виробників ламінованих деревностружкових плит.

Український ринок наповнився польськими та словацькими ламінованими плитами за ціною, набагато нижчою від тієї, яка була на той час у Польщі та Словаччині. Порівняймо: якщо середня ринкова ціна квадратного метра плит у країнах-виробниках у 2003 році становила близько 4,4 долара США (без ПДВ), то в нашу державу їх ввозили за ціною, що на 40 відсотків нижче від тієї, яка була на внутрішніх ринках Польщі та Словаччини. Отже, демпінг очевидний. Він стався якраз тоді, коли, завдяки іноземним інвестиціям, українські підприємства нарешті встали з колін, почали економічно одужувати. Тисячі людей отримали роботу, а отже, можливість утримувати свої сім'ї. Лише людина, далека від економіки, не може побачити взаємозв'язку у такому «збігу» демпінгу плит іноземного виробництва та піднесення вітчизняного виробництва ДСП. Схоже, комусь стало кісткою в горлі те, що в України нарешті з'явився шанс скласти гідну конкуренцію іноземним виробникам. Адже інвестори не пошкодували коштів, щоб оснастити українські підприємства сучасним обладнанням, на якому можна випускати конкурентоспроможну продукцію.

Не будьмо наївними: демпінг дешевих імпортних плит можна порівняти з тим, як наркоділки заманюють молодь у тенета наркоманії: спочатку дають безплатно наркотики, а коли людина звикає до них, стає залежною, прикривають дармовий дурман. Щось схоже спостерігаємо ми і з демпінгом плит. Спочатку на український ринок викинули дешеву плиту, з чого порадіти б виробники меблів. А коли б вітчизняні підприємства-виробники ДСП збанкрутіли (тож зникли б конкуренти для іноземних імпортерів плит), вони, звичайно ж, підняли б ціни. Отож демпінг для наших меблевиків — це щось на зразок безплатного сиру в мишоловці.

У демпінгу плит простежуються потуги іноземних виробників відвести нашій державі у виробництві ДСП другорядну роль. Представники вітчизняних підприємств, де виготовляють ламіновані плити, з якими розмовляла, не проти конкуренції, яка, на їх думку, завжди стимулює до поліпшення якості та здешевлення продукції. Але при цьому наголошували, що вони за чесну конкуренцію. А такою у випадку, про який ідеться, і не пахне. Очевидний демпінг.

Чого коштував він нашій державі? Крім того, що загнав у скрутне становище наші вітчизняні підприємства, дав підстави для сумнівів іноземним інвесторам, чи не ризикують вони, вкладаючи кошти у розвиток українських підприємств з виробництва ДСП, поставив на кін долю тисяч людей, які в разі банкрутства підприємств можуть поповнити лави безробітних, він ще й завдав великої шкоди нашій країні. Адже, ввозячи в Україну демпінгові плити за штучно заниженою ціною, імпортери в такий спосіб обманюють нашу державу, яка недоодержує кругленькі суми митних платежів та відрахувань до бюджету. Тож демпінг із суто галузевої проблеми набирає обрисів і проблеми захисту державних інтересів.

Зрозуміло, що вітчизняні виробники ДСП ще торік звернулися до Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України із заявою захистити їхні інтереси, а отже, і інтереси держави. Їх почули, і у грудні 2003 року рішенням згаданого міністерства розпочато антидемпінгове розслідування щодо імпорту в нашу країну деревностружкових плит ламінованих із Польщі та Словаччини. Однак з невідомих причин антидемпінгове розслідування затягується. Хоча й процедура щодо строків розслідування не порушується, але кожен день лягає збитками для вітчизняних товаровиробників ДСП та держави.

Тим часом навіть Президент України у багатьох своїх інтерв'ю ЗМІ говорить про те, що нам треба вчитись захищати національні інтереси. Мабуть, антидемпінгове розслідування про імпорт в Україну польських і словацьких ДСП для урядовців з Міністерства економіки є найкращою можливістю довести реальну здатність держави захищати власні інтереси.

Олександра ДАВИДОВА.

ФОТОФАКТ

Доглянутими столичними магістралями проїхав караван учасників «Мото-рок-шоу». Охочих подивитися на вервечку дорогих машин було значно менше, ніж самих учасників. Та й на стадіоні, де відбувалося власне шоу, дещо дивували відсутність глядачів, порожні ятки з наїдками і знудьговані міліціонери.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ЧУЖІ—СВОЇ

194 «голодні» дні

...влаштовує інтернатським дітям недосконале законодавство

Наше знайомство із Ганнусею Вермінською з 5-А класу було зовсім коротке. Але дівчинка встигла розповісти, що раніше жила в дитячому будинку, а коли прийшов час сідати за парту, опинилася тут, у Головчинецькій спеціальній школі інтенсивної педагогічної корекції. Разом із нею сюди прийшли багато дітей зі схожою біографією. Таких із 164 вихованців школи понад половина. І щороку їх кількість збільшується, а ще десять років тому сиріт у школі було лише дванадцять. Оскільки іншого дому не мають, то все, що тут діється, сприймають як належне і невідворотне. Інколи, правда, сироти (і соціальні теж) можуть порівняти своє життя із «сімейним», адже поруч навчаються діти, в яких є родини. Порівняння часто не на користь отих, умовно «домашніх».

І кровні зв'язки не втримають

— Буває, діти відправляються на канікули до батьків, але минає тиждень-другий і вони самі повертаються до інтернату, — розповів директор школи Сергій Вознюк. — Трапляється, що й без нашого одягу і взуття, голодні та завошивлені. Там, біля горе-батьків, таке лихо, що жодні кровні зв'язки не втримають. А в інтернаті хоч і немає розкошів — завжди нагодують, помиють, одягнуть.

Про те, як дається цей достаток, найбільше знає директор. Бо хоча і буває тут багато гостей (особливо під час усяких передвиборних кампаній), подарунки їх разові і передбачувані — шкільне приладдя, часом щось із побутової техніки, одягу чи харчів... Звісно, тут усьому раді. Але щоденне життя набагато складніше і скромніше.

Достатньо лише поглянути на вихованців, щоб зрозуміти, що вони з інтернату. «Секондхендівський» одяг і взуття видають. Кажу це не для того, щоб когось образити чи дорікнути. Хоч би як старався колектив школи, а вирватися за рамки казенного дому, визначені дуже обмеженим бюджетом, надзвичайно важко.

Хоча останніми роками проблем із вчасним надходженням грошей практично немає, їх однаково на все не вистачає. Це лише на перший погляд може видатися, що 1,2 мільйона гривень на рік цілком достатньо, щоб одягнути і нагодувати 164 дитини. Але арифметика набагато складніша. Майже половина цих грошей іде на заробітну плату вчителям та вихователям. Ще 124 тисячі — на енергоносії. Якщо порахувати ремонти, господарські витрати, якісь непередбачувані обставини — залишаються зовсім скромні цифри. Приміром, на харчування дитини тут не можуть дозволити собі витрачати більше шести гривень на день. Спробуйте купити харчі на них і приготувати ситні і смачні сніданок, обід та вечерю.

Вихідні та святкові — надголодь

Щойно навчилися розподіляти і жити на ці гроші, як постала інша проблема. За новим Бюджетним кодексом фінансування дітей у школі такого типу передбачено тільки протягом навчального тижня. У вихідні, святкові дні, а тим паче під час канікул на утримання дітей не надають жодної копійки. Тож таких «голодних» днів на рік припадає аж 194! Як і кому довести, що у сирітства не буває вихідних і канікул?

Минулого літа майже сто дітей проводили свої канікули тут, у школі. Їм просто немає куди йти, вони тікають сюди з дому, бо там суцільне пекло. Про тих, у кого немає й такого дому, і говорити нічого. Куди їх подіти? Виставити за поріг?

— Щоб вийти з цієї ситуації, ми робимо все, щоб змінити статус школи, — розповів директор. — Нині вона просто спеціальна, і це потребує тільки введення додаткових шкільних програм. Але те, що більшість дітей — сироти, під час вирішення фінансового питання до уваги не беруть. А якщо статус сирітського закладу буде закріплено офіційно, то відповідно й фінансування стане щоденним, а не лише на навчальні дні.

Школа нарешті даватиме повну середню освіту, а не дев'ятикласну. У Головчинцях зберуться сироти із Солобковців, Соколівки, Вовковинців, інших інтернатів, куди їх нині розсилають із дитбудинку. А це, безперечно, чудово.

У свою чергу, одну з тих шкіл перепрофілюють у школу спецкорекції. Одне слово, всіх чекає велике переселення. Але ж і тут доведеться різати по живому, бо дітей, яких одного разу доля уже забрала із родини, знову доведеться забирати із звичного дому.

Якщо мама в тюрмі

І куди, приміром, піде п'ятикласниця Наталя з молодшим братиком Сашком, якщо мама перебуває в тюрмі? А їх відправили до шкіл у різних селах. У Головчинцях зробили все, щоб братика перевели до сестри. А потім вирішили налагодити зв'язок ще й із мамою. Весь колектив писав листа до керівництва жіночої колонії з проханням дозволити Наталці побачитися з мамою. Потім усі викладачі скинулися на дорогу і все-таки влаштували цю зустріч за гратами. Мало того, усією школою зібрали передачу для мами: з тієї-таки «гуманітарки» підібрали одяг для жінки. Нинішнього року до маминого дня народження Наталя знову повезе подарунки. Від себе, від своєї школи, від своєї сім'ї.

А що завтра стане її домом? Цим дітям так важко його шукати. У випускників практично один шлях — до профтехучилища. З гордістю всі згадують Вітю Ващука, котрому вдалося пробити мур знань і стати студентом університету. Таких — одиниці. А «петеушна» освіта сьогодні не відчиняє двері у життя. Кому потрібні сільські механізатори, слюсарі, будівельники — а переважно такі спеціальності опановують інтернатські діти? Не дивно, що час від часу вони знову повертаються до Головчинців. І їх теж треба нагодувати і одягнути, бо ніхто цього не зробить. На жаль, у жодному бюджеті таких витрат не передбачено, і директор робить це на свій страх і ризик.

Спонсоре, відгукнися!

А взагалі його робота здебільшого полягає у тому, щоб відшукати спонсорів і благодійників. У їх пошуках вийшли навіть за державні кордони. Вже не перший рік головчинецька школа підтримує тісні зв'язки з німецькими дитячими будинками. І хоча матеріальні статки не порівняти, діти все одно швидко знаходять спільну мову. Підлітки із захопленням розповідали, як відвідували різні міста, вивчали німецьку, жили в сім'ях, але... сумували за своєю ранковою кашею, бо не звикли до німецьких бутербродів, і писали довгі листи вчителям. До свого дому.

Потім одна дівчинка розповіла, що німецька сім'я переказала їй сто євро. Це були її гроші, і вона мала право витратити їх на власний розсуд. Мені подумалося, що багато її ровесників могли б витратити їх на солодощі, посидіти десь у кафе чи купити плеєр. Та з'ясувалося, що про жодні витребеньки вона й не думала. Її найбільшою мрією була куртка. Не з «гуманітарки», а новенька, така, яку вона сама вибере.

Вони інші, ці діти. Їм треба вижити, вистояти, пристосуватися до життя, яке так уперто відводить їм місце на задвірках. І так само вистояти, шукати весь час вихід мусять школа, вчителі й вихователі. Загалом вони могли б жити простішим життям: провести уроки, відпрацювати робочий день і... забути про виробничі проблеми. Тут так не виходить. Бо якщо вони не подбають про цих дітей, цього не зробить ніхто. Таке абстрактне поняття, як держава, котра взяла на себе відповідальність за цих школярів, нагадує їхніх непутящих батьків, чиї шляхи ніколи не перетинаються з дитячими. А ті бредуть своїми, які теж рідко виводять до центральних магістралей.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

На знімку: для цих дітей такі групові знімки на все життя залишаться сімейними.

А ЯК У НИХ?

Три кити реформи освіти

У Латвії наближається до фінішу освітня реформа. Основні заходи з реформування школи завершено ще 2002 року. Про їхню суть кореспондент «ГУ» попросив розповісти завідділу Міністерства освіти і науки Латвії ***Эвію ПАПУЛЄ.***

— Читачі нашої газети не раз бачили по російському телебаченню сюжети, що стосуються конфлікту між владою і російськомовним населенням із приводу майбутнього переведення старших класів на латиську мову навчання. Тільки так вони і можуть судити про шкільну реформу, хоча її зміст ширший.

— Дійсно, цей конфлікт лежить на межі педагогіки і політики. А справжню реформу практично закінчено ще позаторік.

— У такому разі відкладемо до наступного інтерв'ю розмову про перипетії боротьби за збереження вільного вибору мови освіти, що проходить під гаслом «Російська школа — наш Сталінград», і поговоримо про основні ідеї реформи, що завершилася.

— Таких ідей лише три. Перша — випуск стандартів змісту освіти з усіх предметів. Друга — створення нових підручників, котрі конкурують між собою. І третя — організація централізованих іспитів, що дає можливість об'єктивно оцінити і порівняти знання школярів.

Ми вивчили досвід багатьох країн і були першi в Балтії, хто розробив стандарти шкільної освіти. Вони чітко визначають, що з цього предмета мають знати учні після закінчення 3-го, 6-го, 9-го і 12-го класів. Не лише знати, а й уміти користуватися цими знаннями. Звичайно, ми зберегли і те краще, що було в радянській школі.

Після визначення вимог до знань постала проблема створення нових підручників. Ми відмовилися від прийнятої раніше ідеї одного обов'язкового підручника і віддали вільному ринку реалізацію кількох варіантів підручників. Видавництва самі шукали авторів, створювали авторські колективи, визначали наклад і ціну підручників. Перші підручники з'явилися в 1993—1994 роках, і цей процес триває. Найлегше було з підручниками з іноземних мов. Там був багатий досвід, були прототипи...

— Це відповідає духу ліберальної економіки і конкуренції у всьому. Але що було робити тим видавництвам і авторським колективам, котрі не змогли створити кращі підручники?

— Те саме, що і будь-яким підприємцям, які здійснили невдалу угоду: списати витрати. Єдине, чим могло міністерство допомогти видавництвам, були відгуки на вже готовий рукопис. І якщо відгук був позитивний, це допомагало вчителям, а слідом за ними і батькам віддати перевагу цьому підручнику. Адже вчителі вільні вибирати варіанти — в межах забезпечення вимог стандартів освіти.

Третім «китом» нової системи освіти стали централізовані іспити. Тут зразком для нас був досвід Шотландії. Ці іспити запроваджували з 1996 по 2002 рік залежно від предмета. Іспити проходять у вигляді тестів, перевірка їхніх результатів централізована й цілком анонімна для перевіряльників. З нинішнього року такі іспити є і вступними до вищих навчальних закладів, хоча деякі інститути практикували це і раніше. За результатами учні одержують сертифікати, в яких зазначено рівні знань: від першого до шостого — з предметів.

— І як батьки сприйняли проведену реформу?

— У мене таке враження, що вони її і не помітили. Надто були зайняті боротьбою за виживання. Я і сама в ті роки працювала на п'ятьох роботах. Були, правда, протести з приводу того, що в молодших класах перестали ставити оцінки, довелося їх відновити. Хоча я і нині вважаю, що в перші роки навчання важлива не оцінка іншим (бодай і доролим), а самооцінка. Адже це процес виховання...

А щодо результатів реформи, то про них ми судитимемо років через 5—10, коли порівняємо конкурентоспроможність нашої молоді з молоддю Євросоюзу, куди Латвія вступає 1 травня.

Володимир СТРОЙ.

Рига.

У вихідні, святкові дні, а тим паче під час канікул на утримання дітей не надають жодної копійки

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатори ДП "БУ -- 550" "Промвентіляція" ВАТ "Донбастехмонтаж", ТОВ "Маріупольське спеціалізховане управління № 563", Горлівське ДП "Сантехмонтаж № 547" ВАТ "Донбассантехмонтаж" та ВАТ "Микитівопторг".

Повідомляють про проведення аукціонів з продажу активів. На аукціон виставляються активи ДП "БУ -- 550", "Промвентіляція" ВАТ "Донбастехмонтаж", розташовані за адресою: м. Донецьк, вул. Корольова, 12а; Кран -- балка 3,2 т. з металоконструкцією, початкова ціна продажу -- 12 352,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок 617,6 грн. На аукціон виставляються активи ТОВ "Маріупольське спеціалізоване управління № 563", розташовані за адресою: Донецька обл., м. Маріуполь, вул. Ніколаєвська, 7/17: 1. Кондиціонер, початкова ціна продажу -- 34,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок 1,70 грн. 2. Кондиціонер, початкова ціна продажу 34,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 1,70 грн. 3. Холодильник "Донбас", початкова ціна продажу -- 20,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 1,00 грн. 4. Пишуча машинка "Ятрань", початкова ціна продажу -- 44,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 2,20 грн. 5. Вагон побутовий, початкова ціна продажу -- 698,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 34,90 грн. 6. Насос ММН 720/100, початкова ціна продажу -- 454,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 22,70 грн. 7. Пристрій зарядний, початкова ціна продажу -- 508,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 25,40 грн. 8. Зварювальний трансформатор, початкова ціна продажу --117,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 5,85 грн. 9. Компресорна станція, початкова ціна продажу -- 882,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 44,10 грн. 10. Зварювальний агрегат АД, початкова ціна продажу -- 701,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 35,05 грн. 11. Зварювальний трансформатор, початкова ціна продажу -- 231,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 11,5 грн. 12. Токарно-гвинторізний станок, початкова ціна продажу -- 812,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 40,60 грн. 13. Гильотинові ножиці, початкова ціна продажу -- 614,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок 30,70 грн. 14. Механізм різьбленонарізний, початкова ціна продажу -- 257,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок 12,85 грн. 15. Зварювальний випрямляч, початкова ціна продажу --266,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 13,30 грн. 16. Механізм гнучких труб, початкова ціна продажу -- 155,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 7,75 грн. На аукціон виставляються активи Горлівського ДП "Сантехмонтаж № 547" ВАТ "Донбассантехмонтаж": 1. Будівлі майстерень та прибудови, розташовані за адресою: м. Горлівка, вул. Політехнічна, 42а, початкова ціна продажу -- 253 191,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 12659,55 грн. 2. Будівлі складів, гаража та прибудови, розташовані за адресою: м. Горлівка, вул. Політехнічна, 54, початкова ціна продажу -- 223 875,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 11193,75 грн. 3. Будівлі майстерні, гаражу та битовки, розташовані за адресою: м. Горлівка, вул. Політехнічна, 42б, початкова ціна продажу -- 6671,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 333,55 грн. 4. Інвентар (184 один.), початкова ціна продажу -- 73779,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 3688,95 грн. На аукціон виставляються активи (під розборку) ВАТ "Микитівопторг", розташовані за адресою: Донецька обл., м. Горлівка, вул. Гірнопромислова, 22: 1. Будівля складу № 9, 1956 р., початкова ціна продажу -- 8068,94 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 403,45 грн. 2. Будівля складу № 11а, початкова ціна продажу -- 9957,09 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 497,85 грн. 3. Будівля складу № 15, 1956 р., початкова ціна продажу 9225,00 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 461,25 грн. 4. Будівля цеху кабельної продукції, 1982 р., початкова ціна продажу -- 69949,71 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 3497,49 грн. 5. Будівля центрального складу, 1933 р., початкова ціна продажу --20367,41 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 1018,37 грн. 6. Будматеріали та металоконструкції, початкова ціна продажу --358,91 грн., без ПДВ, гарантійний внесок -- 17,95 грн. Гарантійний внесок у розмірі 5 % від початкової ціни реалізуємого майна перераховується на р/р 26003198020372 в ДФ ВАТ "Кредитпромбанк" м. Донецьк, МФО 335593, ОКПО 25720681, Філії "Донецький аукціонний центр" ДАК "Національна мережа аукціонних центрів", реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону -- 17,00 грн. перераховується на р/р 26004198020371 в ДФ ВАТ "Кредитпромбанк", м. Донецьк, МФО 335593, ОКПО 25720681, Філії "Донецький аукціонний центр" ДАК "Національна мережа аукціонних центрів". Для участі в аукціонах необхідно надати письмову заяву організатору торгів --Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. З фіксованими умовами можна ознайомитись у організатора аукціонів. Строк надання заяв 27 календарних днів із дня публікації в газеті по 18 липня 2004 р. включно. Аукціони відбудуться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 22 липня 2004 р. об 10.00, 11.00, 12.00 та 14.00 відповідно, в Філії "Донецький аукціонний центр" ДАК "Національна мережа аукціонних центрів" за адресою: м. Донецьк, вул. Постишева, 36. Довідка за телефонами: 304-37-21, 304-77-83 та на сайті ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області: bankruptcy. internet. dn. ua.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ДП "Шахтарське АТП 11463" ВАТ "Донецькавтотранс"

Повідомляють про проведення повторного конкурсу з продажу активів. На конкурс виставляються зі зниженням початкової ціни продажу до 30 % слідуючі активи ДП "Шахтарське АТП 11463" ВАТ "Донецькавтотранс" які знаходяться за адресою: м. Шахтарськ, вул. Седова, 100: 1. Автомобіль ГАЗ 3307, 1993 р., початкова ціна продажу -- 4200,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 210,00 грн. 2. Автомобіль КамАЗ 5410, 1988 р., початкова ціна продажу --7250,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 362,50 грн. 3. Автомобіль КамАЗ 5410, 1986 р., початкова ціна продажу -- 9370,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 468,50 грн. 4. Автомобіль КамАЗ 5410, 1987 р., початкова ціна продажу -- 7750,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 387,50 грн. 5. Автомобіль ГАЗ 52, 1981 р., початкова ціна продажу -- 1200,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 60,00 грн., 6. Автомобіль ГАЗ 5312, 1986 р., початкова ціна продажу -- 1575,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 78,75 грн. 7. Автомобіль ПАЗ-672М, 1986 р., початкова ціна продажу -- 2650,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок --132,50 грн. 8. Автомобіль ЗИЛ -- ММЗ-4502, 1990 р., початкова ціна продажу 3700,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 185,00 грн. 9. Автомобіль ГАЗ 5312, 1992 р., початкова ціна продажу --3300,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 165,00 грн. 10. Автомобіль ЗИЛ 431410/431810, 1990 р., початкова ціна продажу --2350,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 117,50 грн. 11. Автомобіль ЗИЛ 138, 1990 р., початкова ціна продажу -- 1250,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 62,50 грн. 12. Автомобіль ГАЗ 5204, 1988 р., початкова ціна продажу -- 1600,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 80,00 грн. 13. Автомобіль ЗИЛ 130, 1984 р., початкова ціна продажу -- 1250,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 62,50 грн. 14. Автомобіль ГАЗ-САЗ 3503, 1979 р., початкова ціна продажу -- 1500,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 75,00 грн. 15. Автомобіль ГАЗ 5201-06, 1983 р., початкова ціна продажу -- 1050,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 52,50 грн. 16. Автомобіль АЗЛК 2141, 1992 р., початкова ціна продажу -- 950,00 грн., у т. р. ПДВ гарантійний внесок -- 47,50 грн. 17. Навантажувач Карпатець ПЕА 1,0 1998 р., початкова ціна продажу -- 17000,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок 850,00 грн. 18. Автомобіль КАЗ 585, 1956 р., початкова ціна продажу -- 1000,00 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок -- 50,00 грн. Гарантійний внесок у розмірі 5 % від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу -- 17,00 грн. перераховуються на р/р 260077397 в ДОД АППБ "Аваль", м. Донецьк, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у конкурсі необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсу Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. З фіксованими умовами можна ознайомитись у організатора конкурсу. Строк надання заяв 25 календарних днів із дня публікації у газеті по 16 липня 2004 р. включно. Конкурс відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 22 липня 2004 р. у Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області о 16.00 год. за адресою: м. Донецьк, пр-т. Комсомольський, 8. Довідки за телефонами: 304-37-21, 304-77-83 та на сайті ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області: bankruptcy. internet. dn. ua.

Правління Закритого акціонерного товариства «Київський завод світлочутливих матеріалів «ФОТОН» повідомляє, що інформація, опублікована в газеті «Голос України» № 111 (3361) «18» червня 2004 року, щодо проведення Установчих зборів Відкритого акціонерного товариства «Київський завод світлочутливих матеріалів «ФОТОН» розміщена помилково.

Товариство з обмеженою відповідальністю "СТОЇК-АВТО"

(код ЄДРПОУ 30971192. Адреса: вул. Приозерна, 2, м. Київ, 04211 повідомляє про втрату інформаційного повідомлення про внесення іноземної інвестиції, зареєстрованої в Київській міській державній адміністрації за № 1330-3-1-486 від 06.08.2003р. У зв'язку з цим, вважати недійсним зазначене інформаційне повідомлення про внесення іноземної інвестиції.

Ухвалою господарського суду Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) в справі 10/80-04 було порушено справу про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Копайгородська пересувна механізована колона 207», 23053, Вінницька область, Барський район, смт. Копайгород, вул. Леніна, буд. 93, р/р 260083017055 в Вінницькій обласній дирекції АКБ «Мрія», МФО 302559, код за ЄДРПОУ 01037264.

Розпорядником майна призначено Л. В. Демець.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Харківської області від 02.06.04 р., м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й, під'їзд, приватне сільськогосподарське підприємство «Борівське», Харківська обл., Шевченківський р-н, с-ще Борівське, код в ЄДРПОУ 30755308, р/р 26002003405 в ХОД АППБ «Аваль», м. Харків, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Холопову Н. А. (ліцензія серія АА № 668327 від 29.10.2003 р., Харківська обл., м. Красний Луч, мікрорайон 3, буд. 66, кв.36).

Загублений статут Дочірнього підприємства «Крок», зареєстрований Виконавчим комітетом Московської районної Ради народних депутатів м. Києва 29.03.1995 р. за № 22963667 вважати недійсним.

ТОВ «Корпус-Центр»

Код ЄДРПОУ 31867253, юридична адреса: м. Київ, вул. Командарма-Каменева, 2, повідомляє про свою ліквідацію.

ВАТ «Омелянівський кар'єр»

Реалізує щебінь фракції 0,63х2 і 2х5.

Ціна договірна.

Адреса кар'єру: 11560, с. Горщик Коростенського району, Житомирської області.

Тел. (04142) 4-20-83, 9-16-64.

Постановою Господарського суду АР Крим від 12.05.2004 р. по справі № 2-20/189-2004 визнано банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура «Виробниче управління житлово-комунального господарства смт. Орджонікідзе». (АР Крим, м. Феодосія, смт. Орджонікідзе, вул. Бондаренко, 12); Р/р № 260013230355 в ФФ АКБ УСБ, МФО 324258, ОКПО 23192798).

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Золотавін О. О., 95023, м. Сімферополь, вул. Л. Шевцової, 33.

Заяви кредиторів про визнання грошових вимог до «Виробничого управління житлово-комунального господарства смт. Орджонікідзе» можуть бути заявлені в Господарський суд АР Крим і ліквідатору Золотавіну О. О.

Харківська державна зооветеринарна академія

Оголошує набір студентів на 2004 рік за держзамовленням і контрактом з таких спеціальностей:

На денну форму навчання:

-Ветеринарна медицина (вартість навчання на контрактній основі 2500 грн. на рік);

-Менеджмент організацій (вартість навчання на контрактній основі 2000 грн. на рік); -

-Технологія виробництва та переробки продуктів тваринництва (вартість навчання на контрактній основі 1500 грн. на рік); -

-Мисливське господарство (вартість навчання на контрактній основі 2000 грн. на рік);

- Водні біоресурси (вартість навчання на контрактній основі 2000 грн. на рік).

На заочну форму навчання:

- Ветеринарна медицина (вартість навчання на контрактній основі 3180 грн. на рік); підготовка спеціалістів здійснюється спільно з Московською академією ветеринарної медицини та біотехнології.

Враховуючи попит в кадрах певного напрямку діяльності ми можемо підготувати осіб за певною спеціалізацією:

- на факультеті ветеринарної медицини - хвороби дрібних тварин, хвороби птиці, лабораторна справа в ветеринарії, ветеринарно-санітарна експертиза, ветеринарна фармація;

- на технологічному факультеті - технологія виробництва та переробки продуктів тваринництва, кінологія, племінна справа, конярство, свинарство, птахівництво, бджільництво, рибництво, технолог із санітарної якості продуктів тваринництва.

Наша адреса: 62341, ХДЗВА, смт. Мала Данилівка, Дергачівський район, Харківської області.

Контактні телефони: приймальна комісія (05763) 57423, 57588 проректор з навчальної роботи (05763) 57462.

Господарським судом Херсонської області (73000, м. Херсон, вул.Горького, 18) порушено провадження у справі про банкрутство № 6/118-Б про банкрутство сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю "Комсомольське" (с.Красне, Скадовського району, Херсонської області ЄДРПОУ 00856698). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Запорожця Дмитра Юрійовича, ліцензія АА № 487833 від 26.05.2003 р. (73000, м. Херсон, вул. Краснофлотська 3, кв 1, тел. 24-82-86. Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

25 травня 2004 року Господарським судом Автономної республіки Крим порушено справу про банкрутство Феодосійської філії товариства з обмеженою відповідальністю «Золотое кольцо» № 2-5/6879-2004.

Юридична адреса і банківські реквізити Феодосійської філії ТОВ «Золотое кольцо»: 98000, Україна, Автономна республіка Крим, м. Феодосія, вул. Сімферопольское шосе, буд. 56, п/р № 467918 в Феодосійському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 324344, ОКПО 20727388.

Розпорядником майна призначений арбітражний керуючий Золотавін Олександр Олегович який має ліцензію арбітражного керуючого АА № 668312 від 28.10.2003 р. який проживає за адресою: АР Крим, м. Сімферополь, вул. Шевцової, 33.

Заяви кредиторів приймаються за адресою:

95000, Україна, Автономна республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Карла Маркса, 18, Господарський суд Автономної республіки Крим.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ТОВ «Будівельне управління № 5», повідомляють

Про проведення конкурсу з продажу активів. На конкурс виставляються активи ТОВ «Будівельне управління № 5» — незавершене будівництво житлового будинку за адресою: м. Макіївка, Кіровський р-н, квартал «Хімік 3-3а», 1994 р., площа — 431,0 кв. м., початкова ціна продажу — 34404,24 грн. у т. р. ПДВ, гарантійний внесок — 1720,21 грн. Гарантійний внесок у розмірі 5 % від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу — 17,00 грн. перераховується на р/р 260077397 в ДОД АППБ «Аваль», м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у конкурсі необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсу Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. З фіксованими умовами конкурсу можна ознайомитись у організатора конкурсу. Строк надання заяв 5 календарних днів із дня публікації у газеті по 26 червня 2004 р. включно. Конкурс відбудеться після 7 календарних днів із дня публікації інформації 29 червня 2004 р. у Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області об 11.00 год., за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Довідки за телефонами: 304-77-83, 304-37-21 та на сайті ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області: bankruptcy. internet. dn. ua.

Господарський суд Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу № 6/179–4/95 про банкрутство закритого акціонерного товариства «Левтекс», (79007, м. Львів, вул. Балабана, 12, код ЄДРПОУ 00306590, р/р 260100011313/980 та 260810011313/840 в ЛОФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 325019). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Винярського О. Е.(79020, м. Львів, вул. Варшавська, 66/21, ліцензія АА № 487814).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) постановою від 08.06.04р. по справі № Б-19/08-04 Приватне сільськогосподарське підприємство «Надія» (ЄДРПОУ 30412871, Харківська область, Близнюківський р-н, с. Олександрівка, п/р 26002011350101 в АППБ «Аваль», МФО 306726) визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Горобця В. І. (ліцензія АА № 719758 від 21.01.04 р.) т/ф 8-057-700-55-97.

ТОВ «Сталь», Інд. код 30954822, р/р 28005301780362, МФО 351511 в Куп'янському АК ПІБ повідомляє про самоліквідацію з 01.06.2004р. Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації. Тел. 8-242-67445.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Агрофірма Анастасія»,код ЄДРПОУ 13634798 повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дати виходу об'яви за телефоном: 8-06141-47241.

Постановою Господарського суду Івано-Франківської області від 07 червня 2004 року по справі № Б 6/121 спільне Українсько-чеське підприємство «ТІНС-Україна», смт. Брошнів-Осада Рожнятівського району, код 30164264 визнано банкрутом, розпочата ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Гуцула Михайла Івановича, адреса: 77611, смт. Брошнів-Осада, Рожнятівський район, Івано-Франківська область.

Постановою Господарського суду АР Крим від 01.06.2004 р. по справі № 2-20/2638-2004 визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Рута» (АР Крим, м. Сімферополь, Євпаторійське шосе, 6; Р/р № 26001312431 в СФ АКБ «МТБ» м. Сімферополя, МФО 384748, ОКПО 22927832).

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Золотавін Олександр Олегович, 95023, м. Сімферополь, вул. Л. Шевцової, 33.

Заяви кредиторів про визнання грошових вимог до ТОВ Виробничо-комерційної фірми «Рута» можуть бути заявлені в Господарський суд АР Крим і ліквідатору Золотавіну О. О.

Інформація про продаж за конкурсом майна підприємства-боржника

Назва об'єкта: цілісний майновий комплекс, який складається з:

Специфічна будівля та споруда хімічної промисловості цех виробництва сировини. Всього під будівлею 717,8 м².

Місцезнаходження майна: промисловий майданчик ВАТ «Радикал» м. Київ, вул. Червоноткацька, 67.

Характеристика об'єкта: окремо розташована одно — та двоповерхова виробнича будівля.

Умови продажу:

1. Розроблення плану по демеркуризації цілісного майнового комплексу і прилеглої території та відповідне його погодження.
2. Провести демеркуризацію корпусів та прилеглої території, а саме: відділити верхній шар фарб (емалі); відділити верхній шар штукатурки металевими щітками або перетерти штукатурку із застосуванням крупного піску; вирівняти поверхню штукатурним складом з доданням сірки або сірчаного цвіту (5 — 7 %) нанести 1 —2 шару ПВХ емалі або 2-3 рази побілити; Територію біля майнового із концентрацією Hg в грунті в межах 21-105 мг/кг екранувати шаром глини 5 см, на який покласти шар свіжого грунту 20-25 см і засіяти його травою, яку регулярно поливати. Локальні плями з концентрацією Hg в межах 100 — 525 мг/кг екранувати шаром асфальту до 5 см. Відкритий грунт, який містить 0-21 мг/кг Hg перекопати на глибину 0,25 м, екранувати шаром чистого грунту товщиною 20 см і захистити від вітрової ерозії, дернуванням або засівом трави. Газон регулярно поливати.
3. Провести дезактивацію колишнього сховища ДІВ та утилізацію особливо небезпечних залишків хімічних продуктів, розташованих на території майнового комплексу;
4. Збереження умов щодо підтримання безпеки виробничої діяльності охорони праці та запобіганню можливої шкоди життю та здоров'ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу;
5. Збереження робочих місць не менш як для сімдесяти відсотків працівників зайнятих на підприємстві на момент його продажу;
6. Зобов'язання покупця щодо забезпечення перепідготовки та працевлаштування зазначених працівників та запобігання заподіянню можливої шкоди життю та здоров'ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу у разі зміни профілю діяльності підприємства;
7. Забезпечення санітарно-екологічних та технічних норм експлуатації об'єкта;
8. Засобами платежу є грошові кошти.
9. Договір купівлі-продажу підписується протягом 15 днів з дня проведення конкурсу на підставі протоколу, підписаного переможцем в день проведення конкурсу;
10. Оформлення права власності за придбане майно здійснюється за рахунок покупця.

Реєстраційний внесок: 17 грн. вноситься на рахунок № 26009301260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, КОД ЄДРПОУ 22894896. Одержувач філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ».

Гарантійний внесок: 10 % від початкової ціни, вноситься на рахунок № 26008302260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, КОД ЄДРПОУ 22894896. Одержувач філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ».

Початкова ціна — 43 991 грн.

Кінцевий термін прийняття заяв за 7 днів до проведення конкурсу.

Конкурс буде проведено за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, філія «Київський аукціонний центр» через 30 днів після опублікування оголошення. Заяви на участь в конкурсі приймаються за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, філія «Київський аукціонний центр». Результати конкурсу будуть оформлені протоколом конкурсної комісії.

Ознайомитись з об'єктом можна за місцем його розташування.

Телефон продавця: (044) 558-36-28.

Інформація про продаж за конкурсом майна підприємства-боржника

Назва об'єкта: цілісний майновий комплекс, який складається з : Специфічні будівлі та споруди хімічної промисловості цех виробництва полідику, станція перекачки стічних вод. Загальна площа будівлі цеху виробництва полідику - 500,2 м².

Загальна площа будівлі станції перекачки стічних вод - 24,3м².

Місцезнаходження майна: промисловий майданчик - ВАТ «Радикал», м. Київ, вул. Червоноткацька, 69.

Характеристика об'єкта: окремо розташовані одноповерхові виробничі будівлі.

Умови продажу:

1. Розроблення плану по демеркуризації цілісного майнового комплексу і прилеглої території та відповідне його погодження.
2. Провести демеркуризацію корпусів та прилеглої території, а саме: відділити верхній шар фарб (емалі); відділити верхній шар штукатурки металевими щітками або перетерти штукатурку із застосуванням крупного піску; вирівняти поверхню штукатурним складом з доданням сірки або сірчаного цвіту (5-7 %); нанести 1-2 шару ПВХ емалі або 2-3 рази побілити; Територію біля майнового із концентрацією Hg в грунті в межах 21-105 мг/кг екранувати шаром глини 5 см, на який покласти шар свіжого грунту 20-25 см і засіяти його травою, яку регулярно поливати. Локальні плями з концентрацією Hg в межах 100-525 мг/кг екранувати шаром асфальту до 5 см. Відкритий грунт, який містить 0-21 мг/кг Hg перекопати на глибину 0,25 м, екранувати шаром чистого грунту товщиною 20 см і захистити від вітрової ерозії, дернуванням або засівом трави. Газон регулярно поливати.
3. Провести дезактивацію колишнього сховища ДІВ та утилізацію особливо небезпечних залишків хімічних продуктів, розташованих на території майнового комплексу;
4. Збереження умов щодо підтримання безпеки виробничої діяльності, охорони праці та запобіганню можливої шкоди життю та здоров'ю громадян, майну спорудам, навколишньому природному середовищу;
5. Збереження робочих місць не менш як для сімдесяти відсотків працівників, зайнятих на підприємстві на момент його продажу;
6. Зобов'язання покупця щодо забезпечення перепідготовки та працевлаштування зазначених працівників та запобігання заподіянню можливої шкоди життю та здоров'ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу у разі зміни профілю діяльності підприємства;
7. Забезпечення санітарно-екологічних та технічних норм експлуатації об'єкта;
8. Засобами платежу є грошові кошти.
9. Договір купівлі-продажу підписується протягом 15 днів з дня проведення конкурсу на підставі протоколу, підписаного переможцем в день проведення конкурсу; 10. Оформлення права власності за придбане майно здійснюється за рахунок покупця.

Реєстраційний внесок: 17 грн. вноситься на рахунок № 26009301260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, код ЄДРПОУ 22894896. Одержувач філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ».

Гарантійний внесок: 10 % від початкової ціни, вноситься на рахунок № 26008302260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, код ЄДРПОУ 22894896. Одержувач філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ».

Початкова ціна - 31531 грн.

Кінцевий термін прийняття заяв за 7 днів до проведення конкурсу.

Конкурс буде проведено за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, філія «Київський аукціонний центр» через 30 днів після опублікування оголошення. Заяви на участь в конкурсі приймаються за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, філія «Київський аукціонний центр». Результати конкурсу будуть оформлені протоколом конкурсної комісії.

Ознайомитись з об'єктом можна за місцем його розташування.

Телефон продавця: (044) 558-36-28.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157), по справі № 5/156Б ухвалою від 12.05.2004 р. визнано банкрутом СТОВ «Авангард», (Донецька обл., Старобешевський р-н., с. Петрівське, вул. Центральна, 7, ОКПО 30713870) і відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначений Саєнко Олександр Олегович, ліцензія арбітражного керуючого АА № 250260 від 18.01.2002 р., (м. Донецьк, а/с 3483, 83050).

Товарна біржа «Подільська»

(29000, м. Хмельницький, вул. Театральна, 10, т. 6-05-13, 70-20-73, 70-22-10, 70-22-11, т/факс 795-801, код 32452151 р/р 2600701009716, МФО 315654 ХФ АТ «Кредит банк (Україна))», оголошує про проведення торгів по реалізації:

Оздоровчий табір «Пролісок» на 140 місць, що належить ВАТ «Пульсар», що розташований за адресою: Шепетівський район с. Пліщин, вул. Пліщинська, 70, введений в експлуатацію в 1988 р. До складу якого входять: 16 будівель, 11 споруд, 6 малих архітектурних форм, 7 передавальних пристроїв. Стартова вартість 1171132,00 грн. Дата торгів 19.07.2004 р.

Торги проводяться за адресою м. Хмельницький, вул. Театральна, 10 (у приміщенні товарної біржі) об 11.00. Час ознайомлення з майном 01.07.2004 р. Гарантійний внесок — 10 % від стартової вартості. Реєстраційний внесок 50,00 грн. Останній термін подачі заявок —за один день до дати проведення аукціону.

Господарський суд Дніпропетровської області, 49600, м. Дніпропетровськ - 27, вул. Куйбишева, 1-а, постановою від «05» серпня 2003 р. (справа Б 29/136/03) визнав банкрутом СВК «Віват», с. Чапаєвка, Широківський р-н (53751, с. Чапаєвка, вул. Пролетарська, б. 5) і відкриває ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Рибальченко Юлію Олександрівну (ліцензія Міністерства економіки України АА № 485204 від 14.05.2003 р., тел/факс: (0564) 927394) Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Інформація про продаж за конкурсом майна підприємства-боржника

Назва об'єкта: цілісний майновий комплекс, який складається з :

Специфічні будівлі та споруди хімічної промисловості цех виробництва кристалічного каустику, цех виробництва кельтану та навіс.

Загальна площа будівлі цеху виробництва кристалічного каустику 2261,8 м². загальна площа будівлі цеху виробництва кельтану - 2417,7м², загальна площа основи споруди навіс - 568,9 м²,

Місцезнаходження майна: промисловий майданчик - ВАТ «Радикал», м. Київ, вул.. Червоноткацька, 67.

Характеристика об'єкта: окремо розташовані одно-, дво-, та триповерхові виробничі будівлі.

Умови продажу:

1. Розроблення плану по демеркуризації цілісного майнового комплексу і прилеглої території та відповідне його погодження.
2. Провести демеркуризацію корпусів та прилеглої території, а саме: відділити верхній шар фарб (емалі); відділити верхній шар штукатурки металевими щітками або перетерти штукатурку із застосуванням крупного піску; вирівняти поверхню штукатурним складом з доданням сірки або сірчаного цвіту (5-7 %); нанести 1-2 шару ПВХ емалі або 2-3 рази побілити; Територію біля майнового із концентрацією Hg в грунті в межах 21-105 мг/кг екранувати шаром глини 5 см, на який покласти шар свіжого грунту 20-25 см і засіяти його травою, яку регулярно поливати. Локальні плями з концентрацією Hg в межах 100-525 мг/кг екранувати шаром асфальту до 5 см. Відкритий грунт, який містить 0-21 мг/кг Hg перекопати на глибину 0,25 м, екранувати шаром чистого грунту товщиною 20 см і захистити від вітрової ерозії, дернуванням або засівом трави. Газон регулярно поливати.
3. Провести дезактивацію колишнього сховища ДІВ та утилізацію особливо небезпечних залишків хімічних продуктів, розташованих на території майнового комплексу;
4. Збереження умов щодо підтримання безпеки виробничої діяльності, охорони праці та запобіганню можливої шкоди життю та здоров'ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу;
5. Збереження робочих місць не менш як для сімдесяти відсотків працівників, зайнятих на підприємстві на момент його продажу;
6. Зобов'язання покупця щодо забезпечення перепідготовки та працевлаштування зазначених працівників та запобігання заподіянню можливої шкоди життю та здоров'ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу у разі зміни профілю діяльності підприємства;
7. Забезпечення санітарно-екологічних та технічних норм експлуатації об'єкта;
8. Засобами платежу є грошові кошти.
9. Договір купівлі-продажу підписується протягом 15 днів з дня проведення конкурсу на підставі протоколу, підписаного переможцем в день проведення конкурсу;
10. Оформлення права власності за придбане майно здійснюється за рахунок покупця. Реєстраційний внесок: 17 грн. вноситься на рахунок № 26009301260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, код ЄДРПОУ 22894896. Одержувач філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ».

Гарантійний внесок: 10 % від початкової ціни, вноситься на рахунок № 26008302260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, код ЄДРПОУ 22894896. Одержувач філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ».

Початкова ціна - 583 550 грн.

Кінцевий термін прийняття заяв за 7 днів до проведення конкурсу.

Конкурс буде проведено за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, філія «Київський аукціонний центр» через 30 днів після опублікування оголошення. Заяви на участь в конкурсі приймаються за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, філія «Київський аукціонний центр». Результати конкурсу будуть оформлені протоколом конкурсної комісії.

Ознайомитись з об'єктом можна за місцем його розташування.

Телефон продавця: (044) 558-36-28.

Українська універсальна біржа 23 липня 2004 об 11-00 год. разом з керуючим санацією ПДТВП РП Коренєвим І. Г. в торгово-операційній залі УУБ (м. Полтава, вул. Шевченка, 52) проводить відкриті торги (аукціон) по продажу нежитлових приміщень та обладнання, що належить ПДТВП РП (код 01101720, м. Полтава, пров. Ломаний, 31/36)

Лот № 1. Нежитлове приміщення, загальна пл. 143, 8 м. кв.; м. Полтава, вул. Пролетарська, 18-А, початкова вартість об'єкту з урахуванням ПДВ - 24900, 00 грн.

Лот № 2. Нежитлове приміщення з двох будівель, загальна пл. 55,6; 57,2 м. кв.; м. Полтава, вул. 9 Травня, 45, початкова вартість об'єкту з урахуванням ПДВ - 9 800,00 грн.

Лот № 3. Нежитлове приміщення, загальна пл. 53,7 м. кв.; м. Полтава, вул. Красноградське шосе, 19; початкова вартість об'єкту з урахуванням ПДВ - 3 100,00 грн.

Лот № 4. Нежитлове приміщення, загальна пл. 107,2 м. кв.; м. Полтава, вул. Гайдара, 20; початкова вартість об'єкту з урахуванням ПДВ - 30 500,00 грн.

Лот № 5. Нежитлове приміщення, загальна пл. 100,6 м. кв.; Полтавська обл., Шишацький р-н, с. Сагайдак, вул. Федоренко, 6; початкова вартість об'єкту з урахуванням ПДВ - 6 100,00 грн.

Лот № 6. Нежитлове приміщення, загальна пл. 56,36 м. кв.; Полтавська обл., Решетилівський р-н, с. Жовтневе, вул. Привокзальна, 5; початкова вартість об'єкту з урахуванням ПДВ - 5 600,00 грн.

Лот № 7. Нежитлове приміщення, загальна пл. 85,0 м. кв.; м. Полтава, вул. Сакко, 119; початкова вартість об'єкту з урахуванням ПДВ - 13 500,00 грн.

Лот № 8. Нежитлове приміщення, загальна пл. 121,0 м. кв.; м. Полтава, вул. Коломенська, 26; початкова вартість об'єкту з урахуванням ПДВ 32 900,00 грн.

Лот № 9. Нежитлове приміщення, загальна пл. 247,4 м. кв.; м. Полтава, вул. Б. Хмельницького, 28; початкова вартість об'єкту з урахуванням ПДВ 182318,96 грн.

Лот № 10. Нежитлове приміщення, загальна пл. 109,6 м. кв.; м. Полтава, вул. Сакко, 121-а; початкова вартість об'єкту з урахуванням ПДВ - 23 800,00 грн.

Лот № 11. Холодильна камера, 1987 р. в. Початкова вартість з урахуванням ПДВ - 140,00 грн.

Лот № 12. Холодильна камера, 1987 р. в. Початкова вартість з урахуванням ПДВ - 140,00 грн.

Лот № 13. Ліфт, 1965 р. в. Початкова вартість з урахуванням ПДВ 376,00 грн.

Лот № 14. Холодильна камера, 1975 р. в. Початкова вартість з урахуванням ПДВ - 351,00 грн.

Лот № 15. Холодильна камера 1976 р. в. Початкова вартість з урахуванням ПДВ - 140,00 грн.

Лот № 16. Електроплита, 1975 р. в. Початкова вартість з урахуванням ПДВ - 158,00 грн.

Лот № 17. Холодильна камера 1976 р. в. Початкова вартість з урахуванням ПДВ - 140,00 грн.

Лот № 18. Холодильна камера 1969 р. в. Початкова вартість з урахуванням ПДВ - 154,00 грн.

Лот № 19. Касовий апарат, 1997 р. в. Початкова вартість з урахуванням ПДВ - 25,00 грн.

Нежитлові приміщення обтяжені договорами оренди.

Об'єкти розташовані на земельних ділянках норма землекористування яких не встановлена.

Питання про використання земельної ділянки покупці вирішують самостійно згідно чинного законодавства.

Шляхи подальшого використання об'єктів покупці вирішують самостійно згідно чинного законодавства.

Учасникам аукціону: - сплачується реєстраційний внесок у розмірі 17 грн., в т. ч. ПДВ, на п/р організатора аукціону (УУБ) № 26000000013003 в АТ «Індекс-Банк» м. Полтави, МФО 331661, код ЗКПО 25158707;

- вноситься гарантійний внесок у розмірі 10 % (без ПДВ) від стартової ціни на п/р організатора аукціону (УУБ) № 26001000013002 в АТ «Індекс-Банк» м. Полтави, МФО 331661, код ЗКПО 25158707.

Кошти за придбані об'єкти сплачуються: на санаційний р/р 26005000139001 в АТ «Індекс-Банк» м. Полтава, вул. Шевченка, 52, МФО 331661, код ЗКПО 01101720.

Заявки на участь у відкритих торгах (аукціоні) приймаються з моменту публікації до 17 год. 30 хв. 19 липня 2004 р. (включно) за адресою: м. Полтава, вул. Шевченка, 52, к. 406 (відділ біржових операцій) та за телефонами: (0532) 56-00-37, 56-51-05 з 8-30 до 17-30.

Квитанції про сплату подаються разом з заявкою на участь в аукціоні.

Додаткову інформацію щодо умов участі в відкритих торгах (аукціоні) можна отримати за телефонами: (0532) 13-30-35, 13-30-37.

Ознайомитись з об'єктами можна за місцем їх розташування щоденно (крім вихідних та святкових днів) з 9-00 до 11-00.

Служба з організації та проведення відкритих торгів (аукціону) знаходиться за адресою: м. Полтава, вул. Шевченка, 52, к. 406 (відділ біржових операцій), тел.: (0532) 56-00-37, 56-51-05.

Час роботи щоденно (крім вихідних та святкових днів) з 8-30 до 17-30. Обідня перерва: з 13-00 до 14-00.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44Б) порушено провадження у справі № 43/243 про банкрутство Приватного підприємства «Ера» (03060, м. Київ, вул. Чистяківська, 2, р/р 26003200002641 у Київській міській філії Укрсоцбанку, МФО 322012, код ЄДРПОУ 24924039). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Нестеренка Сергія Сергійовича (ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 11.11.2002, серія АА № 419268). Заяви кредиторів та санаторів приймаються Господарським судом міста Києва впродовж тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Господарським судом Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушено справу № 14/43 про банкрутство агрофірми у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Федірське», юридична адреса: 27535, Кіровоградська область, Світловодський район, с. Федірки, код за ЄДРПОУ — 30799057, р/р № 260094471 в Світловодській філії АППБ «Аваль», МФО 323538.

Розпорядник майна — арбітражний керуючий Сухорукова Наталія Миколаївна, ліцензія АА № 485219 від 07.05.2003 р., м. Кіровоград, вул. Тімірязєва, 62/2, кв. 7.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд м. Києва порушив справу № 23/5-Б про банкрутство ДП «Газімпекс» (код ЗКПО 31361582, м. Київ, пр-т. Оболонський, 40, кв. 114, р/р 26005301352 в АКБ «Форум» МФО 322948). Господарський суд Київської області порушив справу № 36/14б-04 про банкрутство ТОВ «Голміс ЛТД» (код ЗКПО 20585385, м. Бровари, вул. Черняхівського, 13, кв. 87, р/р 26008001507001 в Броварській філії АТ "Укрінбанк", МФО 321808). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Нестеренка С. С. (ліцензія АА № 419268, 07400, м. Бровари, вул. Гагаріна, 27/193). Претензії кредиторів та пропозиції про санацію приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Інформація про продаж за конкурсом майна підприємства-боржника

Назва об'єкта: цілісний майновий комплекс, який складається з:
Специфічна будівля хімічної промисловості холодильна станція.
Загальна площа будівлі 2126,6 м².
Місцезнаходження майна: промисловий майданчик ВАТ «Радикал» м. Київ, вул. Червоноткацька, 67.
Характеристика об'єкта: окремо розташована одно — та двоповерхова виробнича будівля.

Умови продажу:

1. Розроблення плану по демеркуризації цілісного майнового комплексу і прилеглої території та відповідне його погодження.
2. Провести демеркуризацію корпусів та прилеглої території, а саме: відділити верхній шар фарб (емалі); відділити верхній шар штукатурки металевими щітками або перетерти штукатурку із застосуванням крупного піску; вирівняти поверхню штукатурним складом з доданням сірки або сірчаного цвіту (5 — 7 %) нанести 1 —2 шару ПВХ емалі або 2-3 рази побілити; Територію біля майнового із концентрацією Hg в грунті в межах 21-105 мг/кг екранувати шаром глини 5 см, на який покласти шар свіжого грунту 20-25 см і засіяти його травою, яку регулярно поливати. Локальні плями з концентрацією Hg в межах 100 — 525 мг/кг екранувати шаром асфальту до 5 см. Відкритий грунт, який містить 0-21 мг/кг Hg перекопати на глибину 0,25 м, екранувати шаром чистого грунту товщиною 20 см і захистити від вітрової ерозії, дернуванням або засівом трави. Газон регулярно поливати.
3. Провести дезактивацію колишнього сховища ДІВ та утилізацію особливо небезпечних залишків хімічних продуктів, розташованих на території майнового комплексу;
4. Збереження умов щодо підтримання безпеки виробничої діяльності охорони праці та запобіганню можливої шкоди життю та здоров'ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу;
5. Збереження робочих місць не менш як для сімдесяти відсотків працівників зайнятих на підприємстві на момент його продажу;
6. Зобов'язання покупця щодо забезпечення перепідготовки та працевлаштування зазначених працівників та запобігання заподіянню можливої шкоди життю та здоров'ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу у разі зміни профілю діяльності підприємства;
7. Забезпечення санітарно-екологічних та технічних норм експлуатації об'єкта;
8. Засобами платежу є грошові кошти.
9. Договір купівлі-продажу підписується протягом 15 днів з дня проведення конкурсу на підставі протоколу, підписаного переможцем в день проведення конкурсу;
10. Оформлення права власності за придбане майно здійснюється за рахунок покупця.

Реєстраційний внесок: 17 грн. вноситься на рахунок № 26009301260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, КОД ЄДРПОУ 22894896. Одержувач філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ».
Гарантійний внесок: 10 % від початкової ціни, вноситься на рахунок № 26008302260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, КОД ЄДРПОУ 22894896. Одержувач філія «Київський аукціонний центр» ДАК «НМАЦ».
Початкова ціна — 249 350 грн.
Кінцевий термін прийняття заяв за 7 днів до проведення конкурсу.
Конкурс буде проведено за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, філія «Київський аукціонний центр» через 30 днів після опублікування оголошення. Заяви на участь в конкурсі приймаються за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, філія «Київський аукціонний центр». Результати конкурсу будуть оформлені протоколом конкурсної комісії.
Ознайомитись з об'єктом можна за місцем його розташування.
Телефон продавця: (044) 558-36-28.

Господарський Суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) Постановою по справі № 7/277 від 27.05.2004 р. визнав банкрутом Гребінківську районну міжгосподарську будівельну організацію (код 03586058) Полтавська обл., м. Гребінка, вул. Крупської, 44, р/р 26000301103 в ГВ ВАТ "Ощадний банк України".

Ліквідатором призначено Телешуна Ю. В. (ліцензія № 484197 від 14.01.03 р.), 36003, м. Полтава, м-н. Незалежності, 1 Б, кім. 18, т. 508-067.

Господарським судом Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) ухвалою по справі № 14/27 від 02.06.2004 р. порушено справу про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «НьюАртПлюс», юридична адреса: 27605, Кіровоградська область, Кіровоградський район, с. Сазонівка, вул. Академічна, 20, п/р 26000420104011 в КОФ АКБ «Укрсоцбанк» м. Кіровоград, МФО 323293, код 31928970. Розпорядник майна - арбітражний керуючий Христенко Вадим Васильович, ліцензія АА № 249793 від 19.10.2001 р., що проживає за адресою: м. Кіровоград, вул. Героїв Сталінграду, буд. 4, кв. 9. Кредиторські вимоги розглядаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом м. Києва порушені справи:

№ 23/250-б про банкрутство ТОВ «Укртехкомплектація» (м. Київ, пр-т. Оболонський, 23-А, ідентифікаційний код 31467392).

№ 23/251-б про банкрутство ТОВ «Ріком» (м. Київ, вул. Богатирська, 1, ідентифікаційний код 31287347).

№ 23/253-б про банкрутство «Віа-Сервіс» (м. Київ, пр-т Оболонський, 23-А, ідентифікаційний код 31361582).

Розпорядником майна по справам №№ 23/250,251,253-б призначено арбітражного керуючого Титаренко М. О. (ліцензія № 719846 серія АА, тел.227-15-67).

Ухвалою господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) від 11.05.2004р. порушено справу № 23/259-б про банкрутство Товарної біржі «Українська біржа енергетичних ресурсів» (01025, м. Київ, вул. Велика Житомирська, 19-Б, код ЄДРПОУ 26021714, р/р 260072642 в АКБ «Укргазбанк» м. Києва, МФО 320478). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Лугового Олексія Володимировича (ліцензія АА № 783122 від 26.04.2004 р.) Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) 03.06.2004 р. порушено провадження у справі № 23/293-б про банкрутство ТОВ «Укрюрпомторгсервіс» (03118, м. Київ, вул. Кустанайська, 10, кв. 33, код ЄДРПОУ 31110419, рах. 26007301256135 в Промінвестбанку, МФО 322175) та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.. Розпорядник майна - Бондар Андрій Васильович (ліцензія АА № 315426 від 15.07.2002 р., 03110, м. Київ-110, а/с № 14). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Шановні акціонери ЗАТ КТФ «Роза»

10 серпня 2004 року о 15 годині в клубі підприємства відбудуться загальні збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати Фінансово-господарської діяльності Підприємства за 2003 рік та перспективи розвитку на 2004 рік.
2. Затвердження річних результатів діяльності акціонерного товариства, включаючи дочірні підприємства.
3. Затвердження звіту та висновків ревізійної комісії.
4. Внесення змін в персональний склад Правління та Спостережної Ради.
5. Порядок розподілу прибутку акціонерного товариства.
6. Різне.

Правління ЗАТ КТФ «Роза»

Згідно наказу Міністерства промислової політики України від 27 травня 2004 року ліквідовується Вінницьке державне підприємство «Фосхімпром» (м. Вінниця, вул. Фрунзе, 4, код ЄДРПОУ 31743466).

Всі претензії приймаємо протягом 2-х місяців з дня публікації об'яви. Наша юридична адреса: м. Вінниця, вул. Фрунзе, 4.

Господарський Суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) Постановою по справі № 8/64 від 25.05.2004 р. визнав банкрутом Семенівський міжгосподарський комбікормовий завод (код 00687439) Полтавська обл., Семенівський район, с. Веселий Поділ, р/р 260043010220 в СВ ВАТ «Ощадний банк України». Ліквідатором призначено Телешуна Ю. В. (ліцензія № 484197 від 14.01.03 р.), 36003, м. Полтава, м-н. Незалежності, 1 Б, кім. 18, т. 508-067.

Господарським судом Дніпропетровської області (м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) порушено справи про банкрутство:

1. Дочірнє підприємство "Новомосковське", відкритого акціонерного товариства «Будівельно-монтажна фірма» «Дніпроважбуд», код ЄДРПОУ 01238471, юридична адреса: 51200, Дніпропетровська область, м. Новомосковськ, вул. Сучкова, 120/А, р/р 2600830195503, МФО 305545, справа № Б 15/45/04. Розпорядник майна — Осауленко Є. І., ліцензія АА № 047561, Дніпропетровська область, м. Новомосковськ, 51200, а/с 7.
2. Дочірнє підприємство «Нікопольський завод спеціальних труб» відкритого акціонерного товариства «Нікопольський південнотрубний завод», код ЄДРПОУ 31884347, юридична адреса: 53201, Дніпропетровська область, м. Нікополь, пр. Трубників, 56, р/р 2600630177706 у Нікопольському відділенні АК «Промінвестбанк», МФО 305534. Розпорядником майна призначено — Лещенка О. О., ліцензія № 249544, 01000, м. Київ, пр. Воздухофлотський, б.12, кв. 13.

Господарським судом Одеської області (65032, м. Одеса, пр. Шевченка, 4) винесено ухвалу від 07.06.04 р. про припинення провадження у справі № 2/18-04-1127 за позовом ВАТ «Одесагаз» про визнання банкрутом ЖЕО Малиновського району. Об'яву про порушення провадження по даній справі, яка була розміщена в газеті «Голос України», № 100 від 03.06.04 р. вважати недійсною.

Господарський суд Івано-Франківської області (70600, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) Ухвалою № Б-10/227 від 18.05.2004 року визнав банкрутом Спілку селян «Єдність», с. Жуків, Івано-Франківської області, Тлумацького р-ну, код 0375167. Ухвалою № Б-10/231 від 18.05.2004 року визнав банкрутом Спілку акціонерів «Галичина», Івано-Франківської області, Тлумацького р-ну, код 03751617.

Ухвалою № Б-10/228 від 18.05.2004 року визнав банкрутом Спілку селян пайовиків ім. Івана Франка, с. Гостів, Івано-Франківської області, Тлумацького р-ну, код 02126260.

Ліквідатором призначено Гошовську Олену Вікторівну (ліцензія АА 047772 від 16.10.2001 року, м. Стрий, вул. Січових Стрільців, 10, кв. 75).

Ухвалою господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 17.05.2004 р. порушена справа 42/86 Б про банкрутство Колективного сільськогосподарського підприємства «Горлівське» (поштова адреса: 84640, м. Горлівка, вул. Рождественського, 34), п/р № 26004303552389, № 26004303552889 в Калинінському ТОБО Ц-Міського відділення Промінвестбанку в м. Горлівці, МФО 334464, ЄДРПОУ 00848687. Ухвалою від 17.05.2004р. введено мораторій на задоволення вимог кредиторів. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Щербіну-Горфінккель Світлану Федорівну, ліцензія 250442. Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів від дня опублікування оголошення.

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-ий під.) постановою від 10.06.04 р. по справі № Б-19/24-04 Відкрите акціонерне товариство «Харківоблагропостач» (ЄДРПОУ 00914786, Харківська обл., Дергачівський р-н, смт. Солоницівка, вул. Заводська, 49, 62370) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Драліна А. В. (ліцензія АА № 250090 від 30.11.01 р.).

Правління Закритого акціонерного товариства «Будівельна фірма «Київінжбуд»

повідомляє про проведення позачергових загальних зборів акціонерів, які відбудуться 23 липня 2004 року. Порядок денний позачергових загальних зборів:

1. Про розірвання договору від 16 вересня 1998 року № 18 з АКБ «Київ» «Про надання послуг по веденню реєстру власників іменних цінних паперів» та про організацію ведення реєстру власників іменних цінних паперів ЗАТ «Будівельна фірма «Київінжбуд» працівниками товариства відповідно до діючого законодавства України.
2. Відкликання та обрання членів правління товариства.

Місце проведення: м. Київ, вул. Якутська, 8 (вхід з проспекту Корольова, 11); Початок зборів: о 14-30; Реєстрація акціонерів: з 12-00 до 14-00. Для реєстрації учасників зборів повинні мати при собі паспорт або документ, що засвідчує особу, представники акціонерів - доручення на передачу їм права участі у позачергових загальних зборах акціонерів, оформлене згідно з чинним законодавством. Контактний телефон: 402-49-38.

Правління.

Господарським судом Кіровоградської області (25012, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушено провадження у справі № 9/131 від 19 травня 2004 року про банкрутство Житлово-експлуатаційної контори - 1 (27500, Кіровоградська область, м. Світловодськ, вул. Суворова, 5-а, р/р 26005301360358 в Світловодській філії АКБ «Національний кредит», МФО 383136, код ЄДРПОУ 03347359). Керуючий санацією - начальник ЖЕК - 1 Дубовик Ганна Валентинівна. Розпорядник майна - Заяц Анатолій Іванович (ліцензія АА № 315461 від 20.09.2002 р., м. Світловодськ, пр. Нагірний, 3/125). Заяви кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ПІСЛЯ ВИХІДНИХ

ФОТОФАКТ

У Музеї народної архітектури та побуту просто неба (Пирогів під Києвом) відбувся День гончара. Майстри з усіх регіонів не тільки порадували ексклюзивними виробами, а й залюбки ділилися секретами призабутого нині ремесла.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

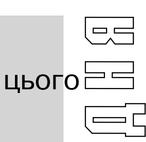
Біля Чорного моря

VI Міжнародний дитячий фестиваль мистецтв з такою назвою завершився у вихідні великим гала-концертом у залі «Ювілейний» в Ялті.

Організатори — Міністерство культури й мистецтв України, держпідприємство «Українa творча», московський центр «Співробітництво й розвиток», ялтинський фонд «Нові імена» успішно впоралися з метою свята — підтримувати й популяризувати юні таланти, залучати підростаюче покоління до культурного дозвілля, спілкування однолітків.

Учасники фестивалю, географія якого простяглася від Білорусі й Казахстану, Естонії до Норвегії, порадували багатогранністю талантів і жанровим розмаїттям. Професійно звучала класична, народна, естрадна музика. В рамках фестивалю обдаровані діти багатьох національностей мали унікальну можливість виступити з симфонічним оркестром Кримської держфілармонії під управлінням народного артиста України Олексія Гуляницького. Численні переможці отримали відзнаки в номінаціях «Творчість», «Майстерність» й «Образ». А потім вирушили з гастролями найвідомішими історичними місцями Південнобережжя.

Віктор ХОМЕНКО.

22 ЧЕРВНЯ

■ 1857 р. Народився Олександр Манастирський, письменник, архімандрит, борець за рівноправність українців на Буковині. ■ 1898 р. Народився німецький письменник Еріх Марія Ремарк. ■ 1910 р. Відкрито першу в Європі повітряну пасажирську лінію. ■ 1941 р. Розпочалась Велика Вітчизняна війна. ■ 1944 р. Рішення Раднаркому УРСР про конкурс проектів відбудови й забудови Хрещатика. ■ 1946 р. Утворено Закарпатську область. ■ 1946 р. Відкрито Центральний стадіон у Києві. ■ 1959 р. У Ромнах померла Олександра Деревська, мати-героїня, яка всиновила 48 дітей різних національностей.

ЮВІЛЕЇ

Покуття вшанувало «захисника мужиків»

Саме так називали Марка Черемшину

130-ліття від дня народження українського письменника і культурно-громадського діяча Марка Черемшини (справжнє ім'я і прізвище Іван Семанюк, 1874-1927) урочисто вшанували на його батьківщині. Свято розпочалося в селі Кобаках Косівського району біля садиби, де народився письменник, а потім продовжилося в місті Снятині. Тут Марко Черемшина, маючи диплом Віденського університету, працював адвокатом з 1912 року.

До ювілею у райцентрі зробили капітальний ремонт і оновили експозиції літературно-меморіального музею, відкритого 1949 року в будинку, де жив письменник з 1912 по 1927 роки, облаштували площу біля пам'ятника видатному співцеві галицького села, видали буклет, книгу нарисів про лауреатів літературної премії імені М. Черемшини, заснованої п'ять років тому районною владою.

Цьогорічними лауреатами премії стали Калина Ватаманюк, Ганна Скоропанюк, Ярослав Ціко, Ярослав Романюк, іллінецький народний самодіяльний ансамбль пісні і танцю (художній керівник Михайло Миронюк).

Атмосферу свята прикрасили виступи провідних митців і колективів Прикарпаття.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Гуру навчить, як на світі жить

ПЕРСПЕКТИВА

У вік високих технологій, кажуть обізнані люди, ніяк не обійтися без маркетингових досліджень. Тож щоб не відстати від поднху часу, і в нас зазначеній новації приділяють дедалі більше уваги. Саме з огляду на це в Україні відкрито офіс міжнародної агенції «Траут та партнери», яку очолює всесвітньо відомий гуру маркетингу Джек Траут.

З нагоди цієї події до нашої країни прибув один з найдосвідченіших партнерів Джека Траута — Мірек Сіас. На прес-конференції журналістам він особисто представив керівника українського офісу — Тетяну Желтомирську, котра має чималий досвід у маркетинговій справі й дотепер очолювала одну з найуспішніших дослідницьких компаній «TouchPol Ukraine». Як заявив пан Сіас, Джек Траут високо оцінив професійні якості лідера — свого українського партнера і покладає великі надії на розвиток нового бізнесу в Україні. Сам Мірек Сіас четвертий рік очолює партнерський офіс у Польщі. Серед його клієнтів — Canal+, Cargill, Fujifilm, ICI, Novartis, PKN Orlen та інші.

Розповідаючи журналістам про агенцію «Траут та партнери», її представники зауважили, що вона спеціалізується тільки на розробці стратегії позиціювання та диференціації брендів. Саму стратегію для кожного клієнта розробляють лише керівники компанії та Джек Траут особисто. Агенція працює з лідерами або потенційними лідерами ринку, тому що стратегічні розробки за Джеком Траутом вимагають від компанії повної готовності інвестувати ресурси задля просування свого бренду, згідно з розробленою стратегією.

Кілька слів про Джека Траута. Він — засновник практичного підходу до маркетингу, відомого як позиціювання. Є визнаним світовим гуру маркетингових стратегій, є автором та співавтором 12 бестселерів, серед яких — «Позиціювання, битва за впізнаність», «22 непорушні закони маркетингу», «Диференціюйся або вмирай». Він понад 40 років працює у галузі маркетингу та реклами.

Сьогодні Джек Траут очолює одну з найпрестижніших міжнародних маркетингових компаній з центральним офісом у США та 15 філіями в різних країнах світу. Серед клієнтів компанії — FN&T, IBM, Intel, Paramount TV, Burger King, Merrill Ljnch, Xerox, Hewlett-Packard, Souuthwest Airlines та чимало інших з переліку Fortune 500.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

ІСТОРІЯ

Музей вузу і краю

Музей історії вищого навчального закладу і народного господарства краю відкрито у Тернопільській академії народного господарства. Її біографія бере свій початок з 1966 року, коли в місті над Збручем відкрили відділення Київського інституту народного господарства. За цей час вуз закінчили тисячі студентів. Нині академія має вже свої філіали. І не тільки в Україні, а й за кордоном.

Створено музей з ініціативи кафедри українознавства за активної підтримки ректора Сергія Юрія. Серед експонатів — документи, фото, література, старожитності, вишивки, національний одяг, предмети побуту, зібрані викладачами і студентами.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

ФОТОФАКТ

Випускники Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка — 198 новоспечених офіцерів — урочисто відзначили закінчення навчального закладу.

На знімку: урочистий марш випускників і викладачів.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

ФЕСТИВАЛІ

Театри пішли в народ

Протягом трьох днів проходив Міжнародний фестиваль «Мельпомена Таврії». Започаткований шість років тому директором Херсонського облмуздрамтеатру Олександром Книгою та Миколою Баграєвим, нині депутатом ВР, фестиваль став своєрідним творчим «ходінням у народ» багатьох театральних колективів української та зарубіжної сцени. Цьогоріч до Херсона приїхали театри з Криму, Харкова, Миколаєва, Києва, Придністров'я. Свої роботи привезли угорські митці: театр ім. Шандора Петефі та Літній театр з області Зала, що за часів Союзу «побраталася» з Херсоном.

Алла БРУСИЛОВА.

Збережи своє життя!

Дитяче шоу з такою назвою організували для кіровоградських дітлахів у міському парку імені 50-річчя Жовтня працівники Центру пропаганди головного управління МНС в області. Метою акції було привернення уваги малюків, які нині перебувають на канікулах і нерідко гають час без догляду дорослих, до тих небезпек, які повсякчас на них чатують.

Діти мали змогу переглянути лялькову виставу, поспілкуватися з клоунами, які розповіли й продемонстрували їм, якими небезпечними можуть бути сірники, а також відчути себе в ролі героїв-рятівників. Експонати пожежно-технічної виставки-музею привернули увагу й дорослих відвідувачів парку. Особливо вражаючими на ній були речові докази з пожеж.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

У бій ідуть дівчата

У спорткомплексі столичного Національного технічного університету (КПІ) минулих вихідних під патронатом київського міського голови пройшов турнір бойових мистецтв «Козацькі джерела». Такий захід відбувається вперше, а присвячений він Року української козацтва у столиці.

У фестивалі взяли участь представники мистецьких, спортивних та художніх колективів. Тут самбо і ушу, карате і айкідо, козацький двобій, теквондо, бойовий гопак тощо. Серед суддів — відомий козак України, гетьман об'єднаного козацтва Анатолій Попович.

Спортсмени, а серед них було чимало дівчат, продемонстрували неабияку силу, реакцію, гнучкість, елементи театралізованого дійства. Вони довели, що бойові мистецтва — це не бокс чи вуличні бійки. Жорсткий цигун (вид боротьби), наприклад, дає змогу людині робити із собою речі, які не соромно й у кунсткамері показати. А бойовий гопак нагадав, чому наші козаки «наводили лад» по всій Європі. «Козацькі джерела» стали нагодою показати себе не тільки відомим майстрам, а й молодим, часом зовсім маленьким, спортсменам. Подивившись на цих юнаків та дівчат, мимоволі хочеться займатися хоч якимось спортом і стає зрозумілим, чому бойові мистецтва називаються мистецтвом.

Анна БОЙКО.

Стежками — до сердець

У Чернігівському художньому музеї відкрито виставку художниці Надії Мартиненко. На 37 полотнах вона показала світ, яким бачила його протягом останніх трьох років. Станковий живопис майстрині поданий привітно-теплою гамою кольорів і вражає світлою настроєністю тем, сюжетів. Твори Надії Мартиненко вже знайшли свою стежину до прихильників її таланту в Росії, Білорусі, США, Бельгії, Ізраїлі, інших країнах світу.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,**
Анатолій **ГОРЛОВ,**
Сергій **ДЕМСЬКИЙ,**
Віталій **ЖЕЖЕРА,**
Іван **ІЛЛЯШ,**
Світлана **ПИСАРЕНКО,**
Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- ⓟ Платні матеріали.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159037.
Передплатна ціна: для фізичних осіб — 3,30 грн, для підприємств і організацій — 6,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 3011112. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos